

Vlaanderen
verbeelding werkt

Beleidsnota 2024-2029

Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak

ingediend door Zuhail Demir,

Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

ingediend op **127** (2024-2025) – Nr. 1
15 november 2024 (2024-2025)

Beleidsnota

ingediend door Zuhail Demir,
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak
2024-2029

BELEIDSNOTA 2024 – 2029

Justitie, Handhaving en Bestuursrechtspraak

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	1
1 Inleiding door de minister	4
2 Samenvatting.....	5
3 Omgevingsanalyse.....	6
3.1 Justitie en Handhaving.....	6
3.1.1 Gemeenschapsgerichte straffen	7
3.1.2 De hulp- en dienstverlening in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen.....	9
3.1.3 De aanpak van jeugddelinquentie.....	10
3.1.4 De ondersteuning van slachtoffers en gezinnen	13
3.1.5 Bestuurlijke handhaving	16
3.2 Bestuursrechtspraak	17
3.2.1 Procedurele hervormingen en nieuwe bevoegdheden	17
3.2.2 Nood aan verdere professionalisering en digitalisering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en bestuursrechtscolleges	18
3.2.3 Maatschappelijke rol Vlaamse bestuursrechtspraak	19
4 Beleidsveld Justitie en handhaving	19
4.1 SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden	19
4.1.1 OD 1: Een warm, empathisch en proactief beleid voor alle slachtoffers en nabestaanden	19
4.1.2 OD 2: De veiligheid van slachtoffers garanderen	20
4.1.3 OD 3: Een luisterend oor voor slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik	22
4.1.4 OD 4: Een geïntegreerd aanbod voor slachtoffer-daderbemiddeling	22
4.2 SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen	23
4.2.1 OD 1: Verdere uitrol van risicotaxatie- en management in de justitiehuisen	23
4.2.2 OD 2: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders	24
4.2.3 OD 3: Bijdragen aan een coherente strafuitvoering	25
4.2.4 OD 4: Extra aandacht voor werk en onderwijs om recidive te voorkomen	26

4.2.5	OD 5: Innovatieve toepassingen van elektronisch toezicht	27
4.2.6	OD 6: Een toegankelijke en toereikende forensische zorg	28
4.2.7	OD 7: Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden in de gevangenis 28	
4.2.8	OD 8: Een transversaal preventiebeleid in de strijd tegen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme	31
4.3	SD 3: De integrale aanpak van intrafamiliaal, seksueel en eergerelateerd geweld	32
4.3.1	OD 1: Vlaamse coördinatie voor de aanpak van seksueel, intrafamiliaal en eergerelateerd geweld 32	
4.3.2	OD 2: Versterking van de integrale aanpak van intrafamiliaal geweld	33
4.3.3	OD 3: De integratie van justitiële ketenaanpakken	35
4.4	SD 4: De strijd tegen drugs	36
4.4.1	OD 1: De verdere uitrol van de drugsopvolgingskamers (DOK's)	36
4.4.2	OD 2: Drugs en jeugddelinquentie	37
4.4.3	OD 3: Een snelle(re) vernietiging van drugs	37
4.4.4	OD 4: De aanpak van bodemverontreiniging ten gevolge van drugslabs of drugsdumpings	37
4.5	SD 5: Een toegankelijke en professionele juridische eerstelijnsbijstand voor alle burgers	38
4.6	SD 6: Een kwalitatief maatschappelijk onderzoek bij complexe echtscheidingen	38
4.7	SD 7: Een innovatieve Vlaamse Justitie met een sterk agentschap	39
4.7.1	OD 1: Van justitiehuisen naar reclassering	39
4.7.2	OD 2: De verdere digitalisering van de Vlaamse justitie	40
4.8	SD 8: Een krachtdadig, responsabiliserend en innovatief jeugddelinquentiebeleid	41
4.8.1	OD 1: De verdere implementatie van het jeugddelinquentierecht met oog en ruimte voor innovatie	42
4.8.2	OD 2: Inzet op capaciteit	42
4.8.3	OD 3: Kiezen voor innovatie en evidence-informed initiatieven voor minderjarige delictplegers/delinquenten	43
4.8.4	OD 4: Lokale samenwerking en een integrale aanpak	44
4.9	SD 9: Een uniforme Vlaamse handhaving	45
4.9.1	OD 1: Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving	45
4.9.2	OD 2: Finalisering van het samenwerkingsakkoord inzake de gegevensdeling tussen de bestuurlijke beboetingsinstanties en het parket	45
4.10	SD 10: De verdere digitalisering van Vlaamse handhaving	46
4.10.1	OD 1: De aansluiting van alle Vlaamse en lokale inspectiediensten op het Vlaams Handhavingsplatform	46

4.10.2	OD 2: De verdere uitbouw van de functionaliteiten van het Vlaams Handhavingsplatform	46
4.10.3	OD 3: De koppeling van het Vlaams Handhavingsplatform met de systemen van het parket, de politie en de federale E-dossier- toepassing	47
4.11	SD 11: de afstemming van het strafrechtelijk beleid, het bestuurlijk vervolgingsbeleid en het veiligheidsbeleid	47
4.12	SD 12: De bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad	48
4.12.1	OD 1: De verdere operationalisering van het DIOB-decreet om tot een kordate, uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen	48
4.12.2	OD 2: Uitrol crimiscan	48
4.13	SD 13: De uitbouw van een Vlaamse antifraudestrategie	48
5	Beleidsveld bestuursrechtspraak	49
5.1	SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling	49
5.2	SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden	50
5.2.1	OD 1: Verdere optimalisatie van de organieke regelgeving en vereenvoudiging van de procedures	50
5.2.2	OD 2: Inzetten op efficiënte bestuursrechtspraak door volwaardige en onafhankelijke bestuursrechtscolleges via een uitbreiding van hun bevoegdheden	51
5.3	SD 3: Digitale bestuursrechtspraak	51
5.3.1	OD 1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege	51
5.4	SD 4: Transparante werking, vertrouwen en heldere communicatie	52
6	Lijst met afkortingen	53
7	Bijlage 'overzicht beleids- en regelgevingsinitiatieven'	54
8	Bijlage 'Prestatie-indicatoren'	63
8.1	Justitie en Handhaving	63
8.2	Bestuursrechtspraak	66
9	Bijlage 'Metadata-fiches per indicator'	68

1 INLEIDING DOOR DE MINISTER

De kernvraag waar mijn Vlaams justitiebeleid is op gebouwd, is eenvoudig: hoe kunnen we de Vlaming nog beter van dienst zijn wanneer hij of zij geconfronteerd wordt met het justitieapparaat? En hoe voorkomen we criminaliteit en recidive in onze samenleving?

Onze justitiehuisen kenden de voorbije jaren een ongekennde groei. Steeds meer slachtoffers krijgen ondersteuning tijdens hun gerechtelijke procedure. Daderbegeleiding wordt versterkt met risicotaxatie. De aanpak van het toenemende intrafamiliaal geweld wordt versterkt door vijf nieuwe Veilige Huizen. We zijn aanwezig voor steeds meer slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag of misbruik ook uit het verleden. Vlaanderen investeert in veiligheid, ook achter de voordeur.

Die veiligheid moet er ook zijn als het om jeugddelinquenten gaat. We merken dat de feiten binnen jeugddelinquentie alsmear zwaarder worden en de daders jonger. Daarom wil ik dit meer naar mij toetrekken, met name door de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, in het kader van de aanpak van jeugddelinquentie, over te hevelen naar justitie. De speerpunten van mijn beleid blijven: de responsabilisering van jongeren en ouders, het beperken van recidive, de juiste en nodige gespecialiseerde opvang voorzien en aangepaste mogelijkheden tot re-integratie aanbieden. Onze jongeren zijn onze toekomst. Ik zal er alles aan doen om zij die tijdelijk het rechte pad hebben verlaten, terug te begeleiden en hun leven opnieuw op de rails te zetten.

Datzelfde doen we voor volwassen delinquenten. In onze samenleving mag het bestraffen van criminaliteit, wat absoluut noodzakelijk is, geen synoniem zijn van het bestendigen van criminaliteit. De recidivecijfers in ons land zijn torenhoog, terwijl de wetenschap om ze te verlagen beschikbaar is. De tijd die gedetineerden in de gevangenis doorbrengen, moet gebruikt worden om hen te re-integreren en hen in staat te stellen om een nieuw leven op te bouwen. Ook daarin wordt geïnvesteerd door de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden verder uit te bouwen en door meer units uit te rollen waar zedendelinquenten hun straf én behandeling krijgen die ze nodig hebben om geen nieuwe slachtoffers meer te maken.

Ik wil ook de strijd tegen de georganiseerde misdaad aanpakken. Deze eigent zich meer en meer plaats toe in onze reguliere economie. Daardoor raakt die laatste verzwakt en ondermijnd. Ik maak het voor lokale overheden op eenvoudige wijze mogelijk om nieuwe en bestaande handelszaken vakkundig door te lichten. Net als beslissingen om een vergunning toe te kennen of een sluiting op te leggen. Een verregeraande informatiedeling is hierbij cruciaal.

De realisatie van het vooropgestelde beleid is enkel mogelijk door een kordate en efficiënte handhaving van de onderliggende regelgeving. Om de handhaving van alle Vlaamse decreten, waarvan de gelijkwaardigheid met de federale wetgeving op het federale niveau te vaak miskend wordt, ten volle na te doen leven zetten we versterkt in op een correcte, efficiënte en snelle werking van de bestuurlijke rechtbanken en rechtscollages.

Beste lezer, de Vlaamse justitie is een volwaardige partner die de weg wijst en op cruciale momenten het stuur overneemt van de federale justitie. Na lezing van deze beleidsnota hoop ik dat ook u daarvan overtuigd zult zijn.

Veel leesplezier.

2 SAMENVATTING

Een veilig en rechtvaardig Vlaanderen, waar criminaliteit zowel door minderjarige als meerderjarige daders daadkrachtig wordt aangepakt, gezinnen in een veilige omgeving kunnen leven en slachtoffers en hun nabestaanden centraal staan: daar wil ik mij als Minister van Justitie en Handhaving resoluut voor (blijven) inzetten de komende jaren.

Mijn Vlaams justitiebeleid baseer ik daarom op acht strategische doelstellingen. Ten eerste zal ik de noden én veiligheid van **slachtoffers en nabestaanden** centraal stellen door verder te werken aan een warm, empathisch en proactief beleid. Mensen die geconfronteerd worden met onrecht mogen immers zo min mogelijk drempels ervaren om geholpen te worden. We moeten hen proactief begeleiden, helpen en ondersteunen. Ik besteed daarbij bijzondere aandacht aan de slachtoffers van alle vormen van grensoverschrijdend gedrag, ook wanneer dit in het verleden heeft plaatsgevonden. Ten tweede ga ik voor een krachtdadige en consequente aanpak van (volwassen) **daders**, zowel binnen als buiten de gevangenis, om recidive maximaal te voorkomen en in te zetten op hun re-integratie in de samenleving. Daarvoor zal ik onder meer inzetten op initiatieven om daders terug te activeren, bijvoorbeeld via werk of opleiding. Ik zorg voor de verdere uitrol van risicotaxatie in de justitiehuisen en werk verder aan de innovatie van het elektronisch toezicht. Voor daders die in de gevangenis verblijven, zet ik in op een zinvolle detentie, door de Vlaamse hulp- en dienstverlening te versterken. Zo zal ik bijkomende units voorzien waar zedendelinquenten hun straf kunnen uitzitten, maar ook de nodige behandeling krijgen. Bovendien zal ik samen met de minister van Welzijn en van Binnenlands Bestuur de coördinatie opnemen van een nieuw actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme. Ten derde zet ik in op een **integrale aanpak van intrafamiliaal, seksueel en eerge relateerd geweld**. Ik zorg voor de uitrol van een nieuw Vlaams actieplan rond deze problematieken en werk aan een krachtdadig Vlaams integriteitsbeleid over de verschillende sectoren heen. In de strijd tegen intrafamiliaal geweld zal ik inzetten op de versterking en uitbouw van de centrale rol van de Veilige Huizen waarbij ik maximaal gebruik maak van de dienst- en hulpverlening van bestaande actoren en onderzoek ik de integratie van andere justitiële ketenaanpakken, zoals rond jeugddelinquentie of verslaving. Een vierde doelstelling is de **onverminderde strijd tegen drugs en de schadelijke gevolgen ervan** voor ons milieu, onze veiligheid en onze economie door onder meer in te zetten op de verder uitrol van de drugsopvolgingskamers, de snellere vernietiging van in beslag genomen drugsvangsten in samenwerking met de minister van Omgeving en de responsabilisering van gebruikers inzake alle negatieve gevolgen die het gebruik van drugs met zich meebrengt. Ten vijfde zal ik de **juridische eerstelijnsbijstand** optimaliseren, zodat alle burgers kunnen rekenen op gratis en toegankelijk juridisch advies. Ten zesde werk ik aan de maximale bescherming van kinderen en ouders die het voorwerp uitmaken van een **complexe echtscheiding**, door de werking van de burgerrechtelijke opdrachten verder te optimaliseren. De zevende doelstelling betreft mijn verdere inzet op de **innovatie** van de Vlaamse justitie, door onze kerntaken duidelijker in de verf te zetten en de digitaliseringsbeweging te continueren. Ik onderzoek daarbij de mogelijkheden om artificiële intelligentie in de werking van de Vlaamse justitie in te zetten. Tot slot en dit is voor mij een absolute topprioriteit, zorg ik, wanneer nodig, voor een strenge aanpak van **jeugddelinquenten**. Samen met mijn collega-minister van Welzijn, geef ik uitvoering aan het decreet jeugddelinquentierecht. Er wordt blijvend intensief samengewerkt met de relevante actoren uit het welzijnsveld.

Daarnaast hevelen we in het kader van de aanpak van jeugddelinquentie, de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal over naar de Vlaamse Justitie. Zo

zullen jeugddelinquenten ook opgevolgd worden door justitieassistenten. Op deze manier kan er slagkrachtig en efficiënt opgetreden worden tegen alle vormen van (jeugd)criminaliteit en creëren we continuïteit bij de overgang van minder- naar meerderjarigheid.

Daarnaast zal ik mij in de komende jaren sterk inzetten voor de bestuurlijke handhaving van Vlaamse regelgeving. Mijn Vlaams handhavingsbeleid baseer ik daarvoor op vijf strategische doelstellingen. Ten eerste zal ik verder zorgen voor een meer **uniforme, Vlaamse handhaving**. Daarvoor voorzie ik een maximale toepassing van kaderdecreet Vlaamse Handhaving op zoveel mogelijk Vlaamse regelgeving, inclusief de nodige ondersteuning van alle handhavingsdiensten die in dit verhaal stappen. Daarbij werk ik ook aan een samenwerkingsakkoord met het parket voor de informatie-uitwisseling met bestuurlijke beboetingsinstanties. Ten tweede zet ik in op de verdere **digitalisering** van Vlaamse handhaving. Ik ga verder met de uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform totdat alle Vlaamse inspectiediensten en lokale besturen zijn aangesloten. Hiervoor zorg ik ook voor de verdere uitbouw van de functionaliteiten van dit platform, inclusief de koppeling met federale systemen. Ten derde werk ik aan de verdere **afstemming** van het strafrechtelijk beleid, het bestuurlijk vervolgingsbeleid en het veiligheidsbeleid, in samenwerking met de inhoudelijk bevoegde ministers. Ten vierde zet ik in op de bestuurlijke aanpak van de strijd tegen **georganiseerde en ondermijnende misdaad**. Ik geef (lokale) overheden de nodige tools om malafide ondernemingen op te sporen en zorg voor de ontwikkeling van een decretaal kader om tot een uniforme en gestroomlijnde aanpak van deze problematiek te komen. Daarbij zet ik ook in op een **Vlaamse anti-fraudestrategie**. Op deze manier wil ik de activiteiten van criminele organisaties in Vlaanderen een halt toeroepen.

Tot slot zorg ik voor de verdere uitbouw van de **Vlaamse bestuursrechtspraak**, als hoeksteen van de Vlaamse rechtsstaat. Daarvoor optimaliseer ik de werking van de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC), door in te zetten op organisatieontwikkeling. Ik voorzie ook in een betere afstemming en harmonisering van de procedureregels tussen de verschillende bestuursrechtscolleges, met het oog op de vereenvoudiging van de processen en een zo snel mogelijke doorlooptijd. Vervolgens onderzoek ik de mogelijkheden tot oprichting van één Vlaams bestuursrechtscollege voor een meer efficiënte bestuursrechtspraak. Tot slot investeer ik verder in een digitale bestuursrechtspraak en de DBRC als expertisecentrum.

3 OMGEVINGSANALYSE

3.1 JUSTITIE EN HANDHAVING

Jarenlang zaten de bevoegdheden rond de Vlaamse justitie en handhaving versnipperd binnen verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid, waardoor er een gebrek was aan een samenhangend en krachtig beleid. Sinds vorige legislatuur werden daarom deze bevoegdheden gebundeld bij één minister, de eerste Vlaamse minister van Justitie en Handhaving. Om ook op het niveau van de administraties naar een meer gecoördineerd beleid te kunnen gaan, creëerde ik in 2022 het Agentschap Justitie en Handhaving, dat sindsdien een groot deel van deze versnipperde Vlaamse bevoegdheden bundelt. Twee jaar later is de Vlaamse justitie een onmisbare schakel én een bekend gezicht geworden in het justitieel landschap in België. De nieuwe Vlaamse Regering gaat nu nog een stap verder, door ook het jeugddelinquentierecht – waaronder de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams Detentiecentrum – te integreren binnen de Vlaamse justitie.

3.1.1 Gemeenschapsgerichte straffen

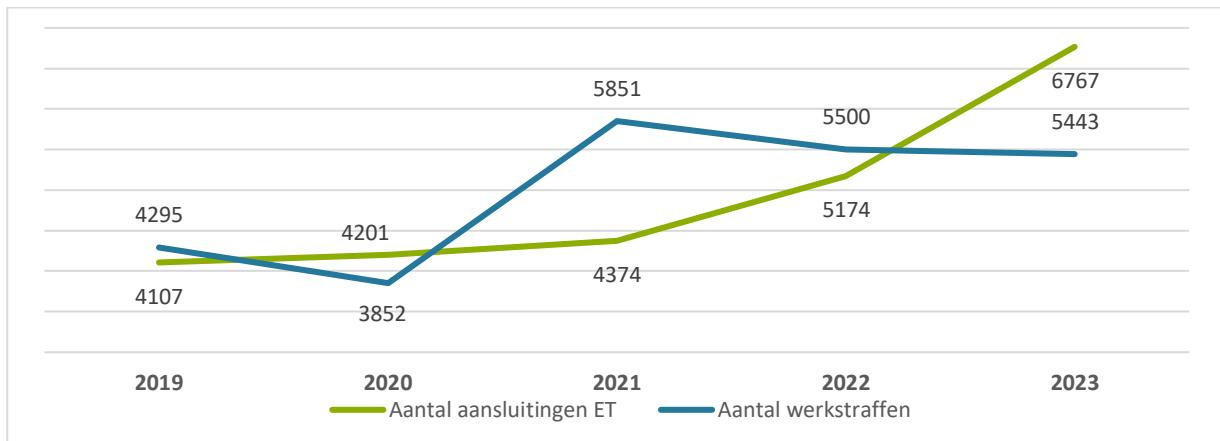
Het voorkomen van recidive is een belangrijke doelstelling van de Vlaamse justitie. Uit één van de weinige grootschalige recidivestudies in België (NICC, 2015) blijkt namelijk dat meer dan de helft (57,6%) van de veroordeelden na enige tijd opnieuw werd veroordeeld. Een eerste essentiële taak van de Vlaamse justitie is daarom de begeleiding en opvolging van daders, met oog op re-integratie in de samenleving om toekomstige recidive te voorkomen.

De Vlaamse justitiehuizen bestaan 25 jaar en zijn uitgegroeid tot de grootste speler in de begeleiding van daders in Vlaanderen. In totaal worden er vandaag meer dan 23.000 daders opgevolgd door de justitiehuizen. Het gaat dan bijvoorbeeld om verdachten die vrij zijn onder voorwaarden, veroordeelden die bepaalde (probatie)voorwaarden dienen na te leven, personen met een werkstraf of personen met een tijdelijk huisverbod. Daarnaast staat het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) in voor de organisatie en monitoring van het elektronisch toezicht in Vlaanderen. In 2023 stonden er dagelijks ongeveer 1800 daders onder toezicht van het VCET, wat het equivalent is van vier grote gevangenissen. In totaal sloot de afdeling vorig jaar 6.767 enkelbanden aan.

Sinds de zesde staatshervorming in 2014 is er een bijzonder spanningsveld ontstaan tussen de strafuitvoering op federaal en Vlaams niveau. De federale overheid blijft immers bevoegd voor het vastleggen van de opdrachten van de justitiehuizen en het VCET. Rechters kiezen de laatste jaren meer en meer voor gemeenschapsgerichte straffen, zowel omwille van het grotere vertrouwen in dit soort straffen als omwille van de overbevolking in de gevangenis. Vlaanderen werd daardoor geconfronteerd met een recordaantal nieuwe opdrachten in de afgelopen legislatuur: de Vlaamse justitiehuizen ontvingen nog nooit zoveel dossiers en het aantal daders onder elektronisch toezicht is nog nooit zo hoog geweest.

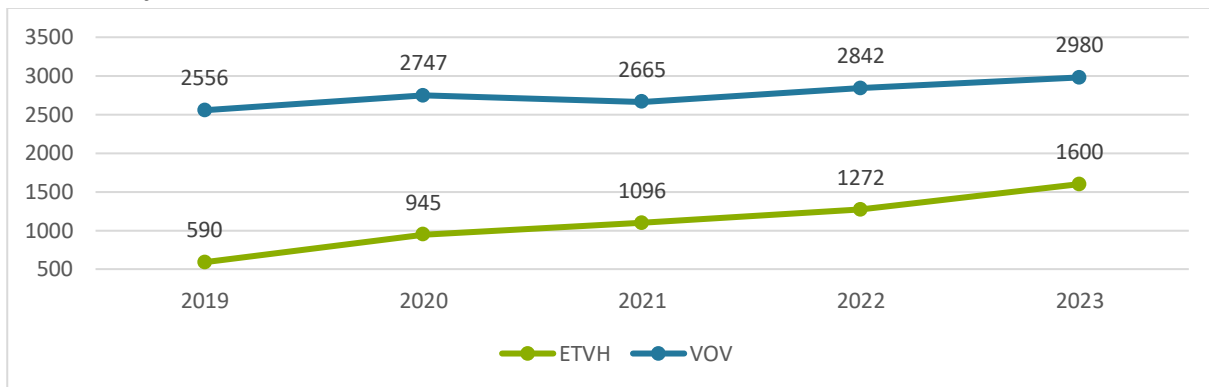
Zo volgen de justitiehuizen vandaag op dagelijkse basis 36% meer daders op in vergelijking met begin 2019. Ook het aantal aangesloten enkelbanden steeg in 2023 met een spectaculaire 65% (afbeelding 1). Het aantal werkstraffen heeft de afgelopen legislatuur eveneens een recordhoogte bereikt. In 2021 ontvingen de justitiehuizen bijna 6.000 nieuwe dossiers, een stijging van maar liefst 36% in vergelijking met 2019. Het aantal bleef ook in de jaren nadien schommelen rond de 5.500 nieuwe dossiers, een trend die zich in 2024 zal verderzetten. We kunnen dus concluderen dat deze hoge instroom het nieuwe normaal is. Door deze verhoogde instroom zijn extra werkplaatsen nodig om een snelle en kordate uitvoering van de werkstraffen mogelijk te maken. De voorbije jaren werden zelfs 2.000 bijkomende plaatsen bij gecreëerd, die, indien de stijging zich blijft voortzetten, ook in de komende jaren bestendig moeten worden.

Afbeelding 1. Evolutie van het aantal aansluitingen elektronisch toezicht (ET) en werkstraffen

De stijging van de opdrachten kan mede verklaard worden door enerzijds het verhoogd vertrouwen van de magistratuur in de Vlaamse justitie: justitie in Vlaanderen is een geloofwaardige partner geworden die kort op de bal durft te spelen. Maar anderzijds kan de stijging ook verklaard worden door de overbevolking in de gevangenis. In het bijzonder zagen we een enorme toename (+171%) in de toepassing van het elektronisch toezicht als alternatief voor de voorlopige hechtenis, in vergelijking met het begin van de legislatuur. Een gelijkaardige trend zien we in het aantal dossiers vrij onder voorwaarden, dat jaar na jaar stijgt (afbeelding 2).

Afbeelding 2. Evolutie aantal aansluitingen van elektronisch toezicht in kader van de voorlopige hechtenis en dossiers vrijheid onder voorwaarden

Ondanks aanhoudende hoge instroom van elektronisch toezicht bij de voorlopige hechtenis, merken we sinds 2024 dat het globaal aantal personen onder elektronisch toezicht opnieuw licht aan het dalen is. De voornaamste verklaring hiervoor is dat korte gevangenisstraffen meer worden uitgevoerd. In de komende jaren verwachten we evenwel een toename van het elektronisch toezicht binnen verschillende innovatieprojecten, zoals bij minderjarige plegers, voor de bescherming van slachtoffers en via alcoholmonitoring.

Verder blijven we elk jaar ook een stijging zien in het aantal geradicaliseerde verdachten en veroordeelden die opgevolgd worden door de justitiehuisen en het VCET. Zo steeg het aantal radicaliseringsdossiers in 2023 met 58% (114 nieuwe dossiers) in vergelijking met het begin van de vorige regeerperiode (72 dossiers). Radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme blijven dus een verontrustende problematiek in onze

samenleving. Ook België bleef de afgelopen jaren helaas niet gespaard van terreur, met aanslagen op een politie-inspecteur in Brussel in 2022 en op Zweedse voetbalsupporters en taxichauffeur in 2023.

Om de hoge instroom te kunnen opvangen was er natuurlijk voldoende personeel nodig. Ik heb daarom de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de versterking van de justitiehuisen en het VCET. Daarbij gaf ik een belangrijk signaal aan onze federale collega's: binnen onze Vlaamse justitie leggen we niet zomaar een extra matras op de grond, zoals dagelijks gebeurt in de gevangenissen, maar investeren we in extra personeelsleden om straffeloosheid en recidive te voorkomen. Het aantal gemeenschapsgerichte straffen zien we ook in 2024 opnieuw stijgen. Met het nieuw strafwetboek zal het straffenarsenaal van Vlaanderen bovendien uitgebreid worden, waardoor het belang van gemeenschapsgerichte straffen alleen maar zal toenemen.

3.1.2 De hulp- en dienstverlening in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen

Vandaag blijft de strafuitvoering in België gefragmenteerd: terwijl de gemeenschapsgerichte straffen een gemeenschapsbevoegdheid zijn geworden, zijn de gevangenisstraffen nog steeds een federale bevoegdheid. De hulp- en dienstverlening in de gevangenissen is dan weer een bevoegdheid van de deelstaten. De Vlaamse justitie staat met beleidscoördinatoren en organisatieondersteuners in voor de coördinatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden in de twintig gevangenissen en twee detentiehuisen.

Vanuit haar coördinatieopdracht stuurt de afdeling rechtstreeks een netwerk van zo'n 800 hulp- en dienstverleners in de Vlaamse en Brusselse gevangenissen aan en bereikt zo onrechtstreeks een potentieel van meer dan 7.000 gedetineerden in Vlaanderen en Brussel. Ze zorgen ervoor dat gedetineerden toegang hebben tot onder andere onderwijs, tewerkstelling, gezondheidszorg, welzijn, sport, en cultuur. Gemiddeld nemen zo'n 1.100 gedetineerden per dag deel aan het groepsaanbod en staan er rond de 350 individuele gesprekken ingepland.

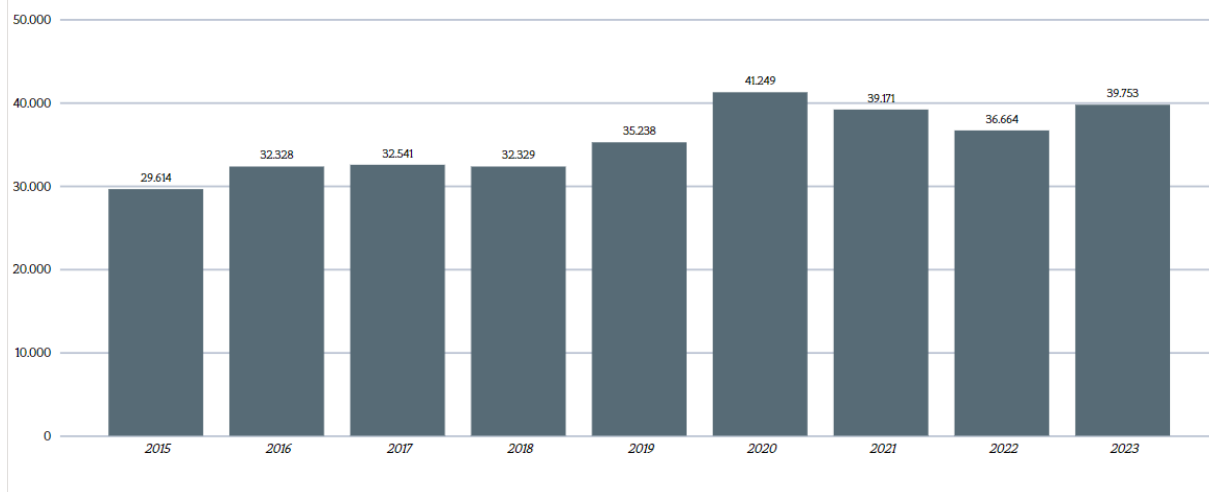
Het directoraat-generaal Penitentiaire inrichtingen is een belangrijke partner bij de uitvoering van de Vlaamse opdrachten in de gevangenissen en detentiehuisen. Vlaanderen is afhankelijk van federale beslissingen op vlak van bijvoorbeeld regime, infrastructuur en classificatie in de uitvoering van haar opdrachten. Hoewel een samenwerkingsakkoord hieraan tegemoet tracht te komen en streeft naar een meer gelijkwaardige positie van Vlaanderen, blijkt dit in de praktijk nog vaak moeilijk. Veel heeft te maken met de huidige crisis binnen het gevangeniswezen. De overbevolking blijft hoog, gemiddeld 18% in 2023, met als gevolg onrust, spanning en onveiligheid. Ook Vlaams personeel voelt zich op die manier niet meer veilig in de gevangenissen. Onder meer de uitvoering van de korte straffen en het uitblijven van bijkomende detentiehuisen zet grote druk op de gevangenis capaciteit. Het Vlaams aanbod kan omwille van stakingen of penitentiair personeelstekort te vaak niet doorgaan waardoor haar aanbod geannuleerd wordt zonder overleg. In 2023 waren er 17 nationale stakingsdagen en in 2024 tot dusver 43. De impact voor de re-integratie van gedetineerden is enorm: opleidingen die stoppen, diploma's die niet behaald worden, trajecten die onderbroken worden, wachtlijsten die groter worden en reclassering die stropt.

3.1.3 De aanpak van jeugddelinquentie

Vlaanderen is sinds de zesde staatshervorming bevoegd voor de aanpak van jeugddelinquentie. Het jeugddelinquentierecht werd aanvankelijk ondergebracht binnen Welzijn. De nieuwe Vlaamse Regering heeft nu gekozen voor één gecoördineerde aanpak van criminaliteit, ongeacht de leeftijd van de dader door in het kader van de aanpak van jeugddelinquentie de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal over te hevelen naar de Vlaamse Justitie. Zo zullen jeugddelinquenten ook opgevolgd worden door justitieassistenten en zorgen we ervoor dat pedagogische insteek in de gemeenschapsinstellingen behouden blijft. . . . Het jeugddelinquentierecht en de Vlaamse justitie delen immers dezelfde ambitie: recidive voorkomen en inzetten op de re-integratie van alle daders, ongeacht hun leeftijd. Op deze manier kan er slagkrachtig en efficiënt opgetreden worden tegen alle vormen van (jeugd)criminaliteit en wordt de overgang van minder- naar meerderjarigheid beter op elkaar afgestemd. Het jeugddelinquentiedecreet blijft een gedeelde bevoegdheid van de ministers van Justitie en Welzijn. Er wordt dan ook blijvend intensief samengewerkt met de relevante actoren uit het welzijnsveld.

De voorbije jaren was de instroom van jeugddelicten op de Vlaamse jeugdparketten relatief stabiel, met een plotse stijging in 2020 ten gevolge van corona (inbreuken op de openbare orde). In 2023 werden in totaal 39.753 processen-verbaal bij een jeugddelict op de Vlaamse jeugdparketten aangemeld (afbeelding 3). Tegenover 2022 gaat het om een stijging met 8,4%. Volgens de jaarstatistiek van de jeugdparketten is sprake van een stijging van inbreuken tegen de openbare overlast en verkeersdelicten. Persoonsdelicten, eigendomsdelicten en inbreuken tegen de familie en publieke moraal kenden ook een stijging. Alleen bij zaken met betrekking tot drugs en doping was de instroom nagenoeg stabiel. Hoewel de stijging relatief is, merken we wel dat feiten steeds zwaarder worden en daders steeds jonger. Het aantal feiten gepleegd door kinderen van minder dan 12 jaar oud is sinds 2021 met maar liefst 36,5% toegenomen.

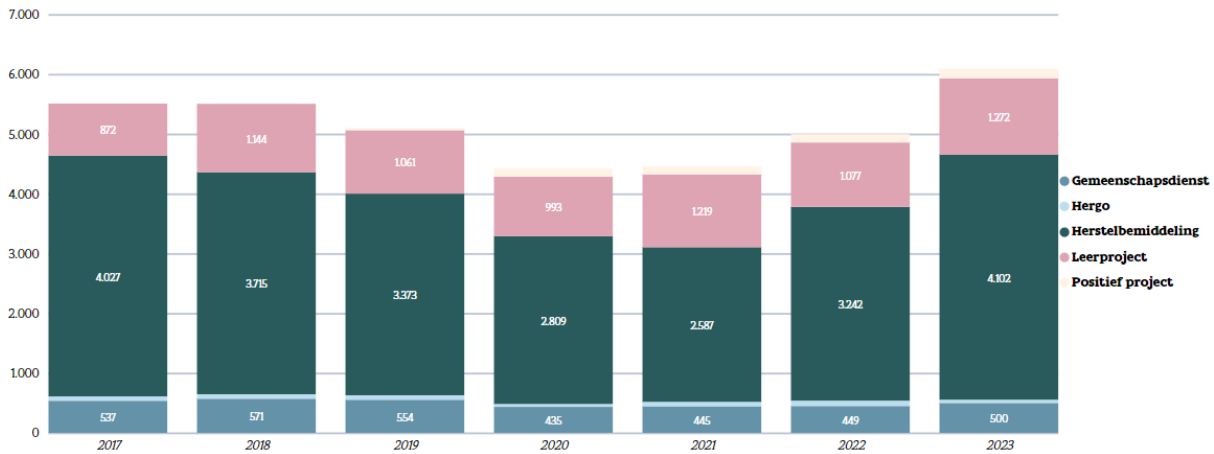
Afbeelding 3. Jaarlijkse instroom dossiers delict bij Vlaamse jeugdparketten

Het aantal aanmeldingen bij de diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling (HCA) kende een forse daling in 2020 en 2021 ten gevolge van corona, maar is sinds 2022 terug in opmars (afbeelding 4). In 2023 waren er in totaal 6.092 aanmeldingen bij de HCA-diensten, wat een stijging van 22% betekent ten opzichte van

2022. De grootste stijging (26%) doet zich voor bij herstelbemiddeling. We merken ook een stijging in het aantal leerprojecten. Het aantal gemeenschapsdiensten blijft over de voorbije periode – na een lichte daling – vrij stabiel in 2023.

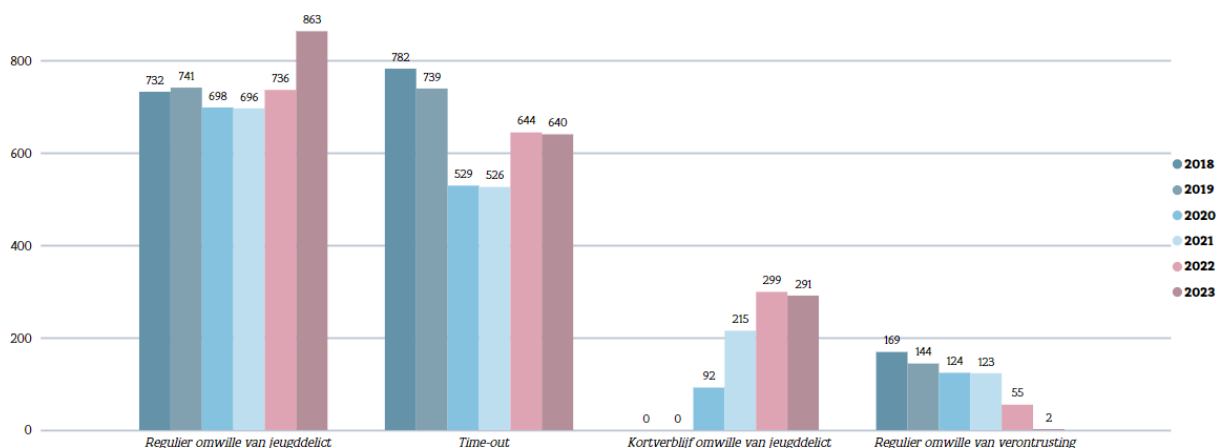
Afbeelding 4. Aantal aanmeldingen herstelgerichte en constructieve afhandeling

Het aantal opnames in de gemeenschapsinstellingen na een jeugddelict lag vorig jaar eveneens beduidend hoger dan de jaren voordien. Door de inspanningen die we de voorbije legislatuur geleverd hebben – de uitbreiding van de capaciteit, de scheiding tussen minderjarige delinquenten en slachtoffers en de innovatie van het kortverblijf – slagen we erin om ondanks deze hogere cijfers nog steeds de juiste antwoorden op deze problematieken te bieden. We zijn er de voorbije legislatuur in geslaagd om komaf te maken met de historische structurele tekorten die er in het verleden vaak toe hebben geleid dat jeugdige delinquenten na het plegen van feiten naar huis werden gestuurd wegens plaatsgebrek. Wanneer een jeugdrechter van oordeel is dat een jeugddelinquent dient opgenomen te worden in een gemeenschapsinstelling, hebben we ervoor gezorgd dat hiervoor voldoende capaciteit beschikbaar is.

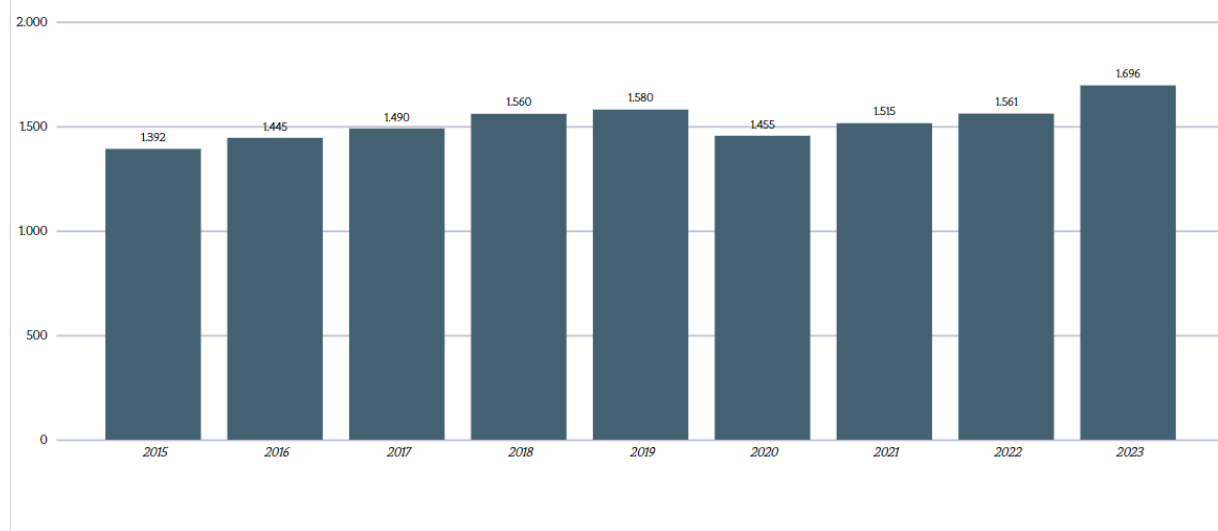
In totaal waren er in 2023 1.796 opnames (in 2022: 1.734), waarvan 1.154 (64,3%) omwille van een jeugddelict en 642 (35,7%) in het kader van een time-out of verontrustende (leef)situatie (afbeelding 5). In 2018 waren dat nog 700 opnames voor jeugddelicten. Het aantal opnames in het kader van kortverblijf blijft relatief stabiel (291 in 2023, 299 in 2022). Het aantal reguliere opnames omwille van een jeugddelict is (fors) gestegen ten opzichte van 2022 (863 in 2023, 736 in 2022). Het omvat zowel de gesloten oriëntatie, als gesloten begeleiding.

Afbeelding 5. Verhouding jeugddelict, verontrusting en kortverblijf in gemeenschapsinstelling

In 2023 werden 1.696 nieuwe vorderingen voor een jeugddelict bij de sociale dienst jeugdrechtbank opgetekend, wat een stijging is van 8,6% ten opzichte van 2022 (afbeelding 6). Deze stijging is gelijklopend aan de stijgende instroom op de jeugdparketten.

Afbeelding 6. Aantal nieuwe jeugddelict vorderingen inkomend per jaar op de jeugdrechtbanken - sociale dienst jeugdrechtbank

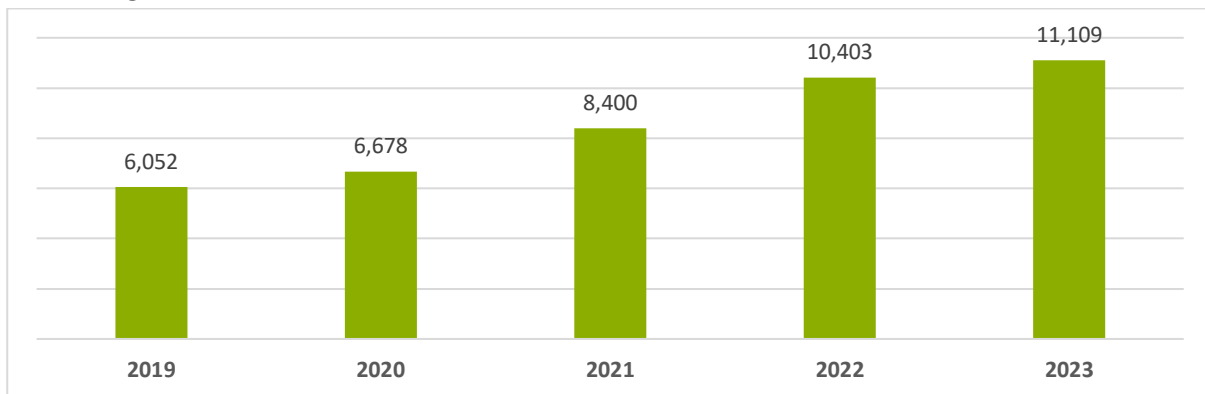
Het Agentschap Opgroeien stelt twee opvallende tendensen vast waarmee we de komende jaren rekening mee zullen moeten houden bij het voeren van ons beleid. Enerzijds merken zij een sterke stijging van het aantal aanmeldingen bij een gemeenschapsinstelling op voor druggerelateerde feiten. Anderzijds zien zij meer en meer een samenloop van jeugddelinquentie met complexe gezinsproblematieken en verontrustende opvoedingssituaties. Zo zien zij, afhankelijk van de doelgroep, in 30 tot 60% van de dossiers een combinatie met een verontrustende opvoedingssituatie en/of een eerdere gerechtelijke plaatsing in een gemeenschapsinstelling omwille van dergelijke problematieken.

3.1.4 De ondersteuning van slachtoffers en gezinnen

De maatschappelijke aandacht voor slachtoffers en verschillende vormen van slachtofferschap is de afgelopen decennia aanzienlijk toegenomen. Binnen de Vlaamse justitie werd er de afgelopen legislatuur hard gewerkt om ook binnen justitie meer aandacht te krijgen voor slachtoffers.

De diensten slachtofferonthaal vierden vorig jaar hun dertigste verjaardag. Wat ooit ontstond uit de oproep van een zelfhulpgroep van ouders van een vermoord kind voor een slachtoffervriendelijke justitie, is uitgegroeid tot een dienst die zich jaarlijks over meer dan 10.000 nieuwe slachtofferdossiers ontfermt. Sinds 2014 is Vlaanderen bevoegd voor deze dienst, als onderdeel van de justitiehuizen. Dagelijks zetten de justitieassistenten van slachtofferonthaal zich in voor de ondersteuning van slachtoffers of na(ast)bestaanden tijdens de gerechtelijke procedure. Slachtoffers vinden steeds meer hun weg naar de dienst slachtofferonthaal. Op enkele jaren tijd is het aantal nieuwe dossiers meer dan verdubbeld (afbeelding 7). Deze stijgende trend kan mede verklaard worden door de toegenomen aandacht voor slachtoffers binnen de magistratuur dankzij de sensibilisering door de dienst slachtofferonthaal en een aantal systematische vattingen die er op mijn initiatief kwamen, voor bijvoorbeeld slachtoffers van seksueel geweld.

Afbeelding 7. Evolutie nieuwe dossiers slachtofferonthaal*

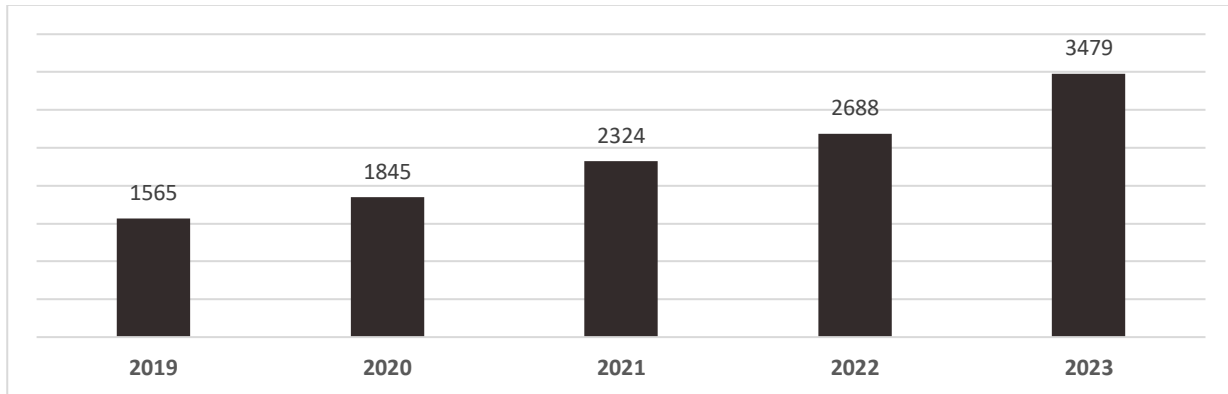
* In één dossier kunnen meerdere slachtoffers betrokken zijn

Binnen de Vlaamse justitie besteden we ook aandacht aan specifieke categorieën van slachtoffers. Één daarvan zijn slachtoffers van intrafamiliaal geweld. Intrafamiliaal geweld is immers een grote uitdaging voor Vlaanderen: jaarlijks gaat het ongeveer om 27.000 processen-verbaal. Uit een recent onderzoek (2024) naar gendergerelateerd geweld in België blijkt bovendien dat maar liefst 32,2% van de mannen en vrouwen slachtoffer werd van minstens één vorm van partnergeweld (psychologisch, fysiek en/of seksueel). Vrouwen in Vlaanderen lopen ook meer risico op geweld volgens dit onderzoek: ze worden niet alleen meer blootgesteld aan geweld dan mannen, maar het geweld gebeurt ook vaker en is ernstiger. Daarnaast blijkt dat 34,2% ooit slachtoffer werd van ouderlijk geweld (fysiek en/of psychologisch) in de kindertijd.

Om intrafamiliaal geweld aan te pakken, richtte ik vorige legislatuur negen Veilige Huizen op, waar professionals onder één dak nauw samenwerken in de strijd tegen intrafamiliaal geweld. Een Veilig Huis is een regionale netwerkorganisatie van diensten die werken met gezinnen waar er geweld is. Ook wordt er nauw samengewerkt met de ministers van Welzijn en Binnenlands Bestuur. Het doel is om geweld te stoppen en verdere escalatie te voorkomen. In 2023 werden 3.479 gezinnen integraal begeleid onder coördinatie van de Veilige Huizen, wat

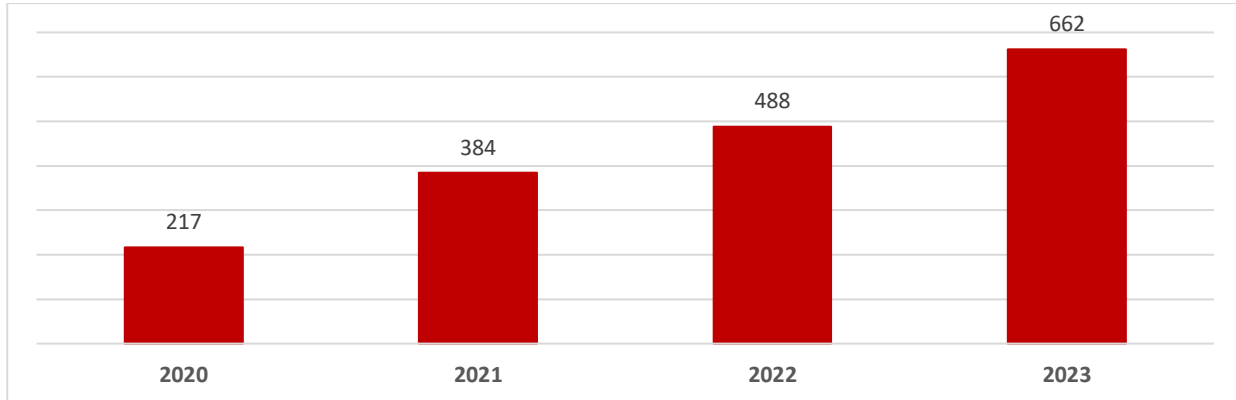
meer is dan een verdubbeling in vergelijking met 2019, toen 1.565 gezinnen werden begeleid in de toenmalige Family Justice Centers en ketenaanpak (afbeelding 8).

Afbeelding 8. Evolutie van het aantal gezinnen in begeleiding bij de Veilige Huizen

Een ander instrument in de strijd tegen intrafamiliaal geweld is het tijdelijk huisverbod. Met deze maatregel kan de partner die gewelddadig is tijdelijk de toegang tot de woning ontzegd worden. Het gezin wordt dan begeleid door een justitieassistent. Op deze manier kan de rust in een gezin terugkeren en kunnen er oplossingen gezocht worden om de geweldspiraal te doorbreken. Door de talrijke initiatieven vanuit Vlaanderen om meer in te zetten op de strijd tegen intrafamiliaal geweld, zien we ook dat deze maatregel meer en meer wordt opgelegd door de parketten. Sinds 2020 is het gebruik van het tijdelijk huisverbod bijna verdrievoudigd (afbeelding 9).

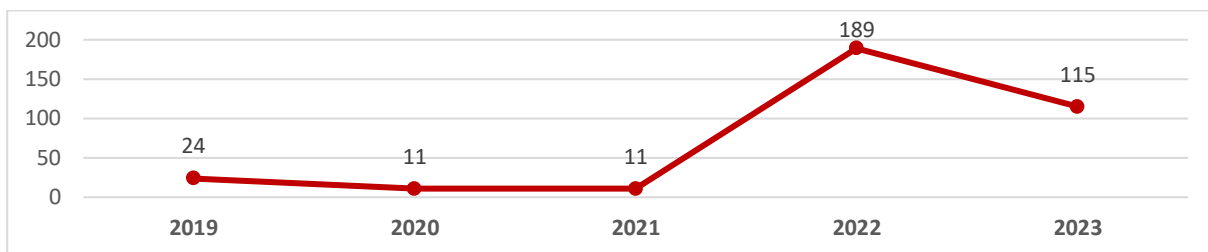
Afbeelding 9. Evolutie van tijdelijke huisverboden in Vlaanderen

Naast slachtoffers van intrafamiliaal geweld, is er de afgelopen jaren ook bijzondere aandacht geweest voor slachtoffers van seksueel geweld. Mede door de schokkende getuigenissen in de documentaire “Godvergeten” kwam het seksueel geweld binnen de kerk en religieuze organisaties opnieuw onder de aandacht. Het leidde tot de oprichting van een nieuwe parlementaire onderzoekscommissie naar kindermisbruik en seksueel geweld, ook buiten de kerk. In het onderzoek en de aanbevelingen van de commissie wordt opnieuw bevestigd dat een gecoördineerde aanpak van seksueel geweld meer dan ooit nodig is. Vlaanderen hamert al langer op deze nagel. Zo worden binnen de Vlaamse justitie ook slachtoffers van misbruik in het verleden niet vergeten. In 2022 trok ik de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik binnen in het Agentschap Justitie en Handhaving.

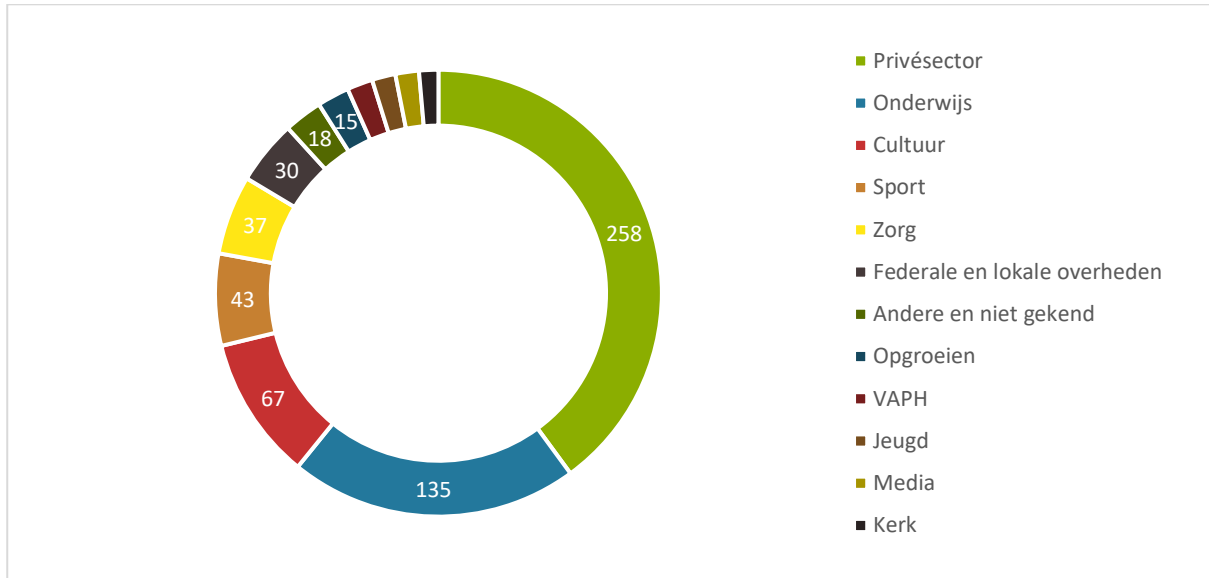
De commissie wil slachtoffers de mogelijkheid geven erkenning te krijgen voor wat hen in het verleden werd aangedaan. Op vraag van de slachtoffers kan ook een bemiddeling opgestart worden. Zowel slachtoffers van geweld en misbruik binnen instituten en organisaties als binnen de privésfeer (thuis, familieverband, kennissen) kunnen terecht bij de commissie. Het kan zowel gaan om fysiek, seksueel als emotioneel misbruik of geweld en verwaarlozing. Sinds de inkanteling binnen het agentschap zagen we de aanmeldingen vertienvoudigen (afbeelding 10), met een record in 2022 naar aanleiding van een succesvolle campagne. Bovendien zien we een exponentiële stijging in het aantal aanmeldingen gelinkt aan geweld of misbruik in privé-context (ongeveer 60% in de periode 2021-2023). In de meeste gevallen gaat het hierbij over feiten van intrafamiliaal geweld (mishandeling, verwaarlozing of seksueel geweld).

Afbeelding 10. Evolutie van aantal aanmelding voor de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik

Sinds 2017 hebben bewegingen zoals #MeToo seksueel grensoverschrijdend gedrag wereldwijd zichtbaar gemaakt, ook in Vlaanderen. Meldingen bij verschillende sectorale meldpunten bleven massaal binnenstromen en tegelijk verschenen talloze verhalen van slachtoffers die het gevoel hadden nergens terecht te kunnen of die aangaven niet adequaat geholpen te worden. We misten dus een sterk extern complementair Meldpunt dat de verschillende beleidsdomeinen overstijgt en onafhankelijk van die sectoren met slachtoffers aan de slag ging. Daarom ging in september 2023 het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag van start. Het Meldpunt is een vertrouwelijk, laagdrempelig en onafhankelijk aanspreekpunt dat werkt op maat van het slachtoffer. Het Meldpunt behandelt meldingen van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in een context waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is (scholen, sportclubs, cultuurorganisaties, zorginstellingen, ...), en zoekt naar een passend gevolg. Daarnaast is het Meldpunt verantwoordelijk voor de structurele aanpak van grensoverschrijdend gedrag in organisaties binnen de Vlaamse sectoren door adviesverlening en sensibilisering aan betrokken organisaties en sectoren. In het eerste jaar sinds de oprichting ontving het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag 645 meldingen, ofwel ongeveer twaalf meldingen per week. De afgelopen periode zien we een verdere toename in het aantal meldingen, naar ongeveer twintig per week. De meeste meldingen gaan over psychisch geweld en ongewenst seksueel gedrag. In verhouding kwamen de meeste meldingen over grensoverschrijdend gedrag, één op vijf, binnen vanuit het onderwijs (afbeelding 11). Opvallend is dat vier op de tien meldingen uit de privésector komen, ondanks het Meldpunt daar vandaag niet bevoegd voor is. Uit deze cijfers blijkt dus duidelijk een grote nood aan een centraal meldpunt.

Afbeelding 11. Meldingen per sector bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag

Tot slot kunnen ook burgers terecht bij de Vlaamse justitie voor eenvoudige juridische vragen. In 2023 werden zo 39.574 juridische vragen beantwoord tijdens spreekuren of telefonisch door onze opgeleide advocaten van de juridische eerstelijnsbijstand. Deze juridische eerstelijnsbijstand is een gratis dienstverlening die via 14 commissies voor juridische bijstand wordt geboden binnen alle gerechtelijke arrondissementen.

3.1.5 Bestuurlijke handhaving

Sinds 1980 is Vlaanderen bevoegd om de niet-naleving van zijn decreten strafbaar te stellen. Vlaanderen heeft daar ruim gebruik van gemaakt, en ondertussen zijn er in ongeveer 150 decreten strafbaarstellingen opgenomen. Dat is logisch, want regels opleggen heeft maar zin als je ze kan doen naleven. Overtreders moeten worden bestraft, en verplicht worden om de aangerichte schade te herstellen.

De handhaving van Vlaamse regelgeving kampte van oudsher met verschillende problemen. Minstens drie op de vier zaken in Vlaamse materies krijgt geen strafrechtelijk gevolg, terwijl de mogelijkheid om bestuurlijk te handhaven nog te vaak ontbrak. Bij seponering door het parket ging de overtreder dan vrijuit. Elk decreet had bovendien zijn eigen handhavingssluit, met specifieke regels. Samenwerken en zelfs het delen van informatie tussen inspectiediensten en andere handhavingpartners werd daardoor sterk bemoeilijkt. Naast de juridische belemmeringen stond ook het gebrek aan een digitaal uitwisselingsplatform een moderne en efficiënte handhaving in de weg.

Tijdens de vorige legislatuur is er hard gewerkt om een begin van oplossing te bieden. Centraal staat het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023 (KVH), dat de handhavingregels over de verschillende decreten heen gelijktrekt en standaard voorziet in de mogelijkheid om bestuurlijk te handhaven wanneer het parket blijft stilzitten. Het kaderdecreet vormt ook de legistieke basis voor het Vlaams Handhavingplatform, dat de inspectiediensten digitaal laat werken en gegevens laat uitwisselen, zowel met de burgers en ondernemingen als met collega-inspectiediensten en andere handhavingpartners.

Veiligheid is nog steeds een hoofdzakelijk federale bevoegdheid, maar ook Vlaanderen speelt hierin steeds een grotere rol. Tijdens de vorige legislatuur ondersteunde het Agentschap Justitie en Handhaving de ontwikkeling en uitrol van een fraudedetectieplatform, dat door Vlaamse inspectiediensten en lokale besturen kan worden gebruikt in de strijd tegen subsidiefraude en breder, de strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende misdaad. Voor die strijd biedt het decreet van 22 december 2023 houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur (DIOB) aan lokale en Vlaamse overheden de mogelijkheid om een integriteitsonderzoek te (laten) voeren, om zo een recht dat toegekend kan worden op grond van Vlaamse regelgeving te weigeren, te schorsen, in te trekken of er voorwaarden aan te verbinden wanneer er ernstige aanwijzingen zijn dat dit recht zal worden misbruikt voor criminele acties.

Met de uitrol van het kaderdecreet en het Vlaams Handhavingsplatform werd vorige legislatuur al een aanvang genomen. Negen decreten, waaronder een sectordecreet dat op zich al tientallen decreten verenigt, hebben het kaderdecreet op decretaal niveau geïmplementeerd, al is het nog wachten op de nodige uitvoeringsbesluiten. Het Vlaams Handhavingsplatform is sinds einde 2023 deels operationeel, en ondertussen zijn al zes Vlaamse entiteiten, 284 gemeenten en elf intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aangesloten.

Deze revolutionaire initiatieven zullen de handhaving van Vlaamse regelgeving en de strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende misdaad een belangrijke impuls geven, mits voldoende middelen worden ingezet voor de veralgemeende implementatie ervan.

3.2 BESTUURSRECHTSPRAAK

De DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges die door de DBRC zowel juridisch als administratief en organisatorisch worden ondersteund, beschikken over materiële bevoegdheden die raken aan diverse aspecten van het bestuursrecht en de maatschappij. De afgelopen jaren zijn er een reeks afzonderlijke ingrepen in de toepasselijke regelgeving geweest, werd een bijkomend bestuursrechtcollege toegevoegd aan de DBRC-structuur en zullen er ook een aantal nieuwe bevoegdheden aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges worden toegewezen. In het verlengde van de recente groei van de DBRC als organisatie is de professionalisering van de organisatie, organisatiebeheersing en kennisdeling van cruciaal belang.

3.2.1 Procedurele hervormingen en nieuwe bevoegdheden

Een goed begrip van de rechtsbeschermingsmogelijkheden en de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges vereist een eenvoudige en logische procedureregeling en een heldere organisatie van de bestuursrechtscolleges en de DBRC. De afgelopen periode zijn tal van regelgevende initiatieven genomen die een impact hadden op de organieke regelgeving van de DBRC en de bestuursrechtscolleges die hieronder ressorteren. Daarnaast is in 2023 de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen (RSTVB) ingekanteld onder de DBRC-koepel en is het zgn. digitaliseringsdecreet aangenomen. De stapelvorming van regelgeving zorgt voor complexiteit en een weinig overzichtelijk juridisch kader. Ik vind het belangrijk dat niet alleen de betrokken (professionele) stakeholders en juridische experts, maar ook de rechtzoekende tot in zekere mate zijn weg kan vinden in de procedurele uitwegen. De toegenomen omvang en complexiteit van de bevoegdheden van de Vlaamse bestuursrechtscolleges komt de toegankelijkheid en het begrip van de organieke regelgeving bij de rechtzoekende niet ten goede.

Verder zijn er momenteel diverse beroepen hangende bij het Grondwettelijk Hof over de uitbreiding van de rechtsmacht van zowel de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RVVB) als het Handhavingscollege (HHC). Afhankelijk van de uitkomst van deze procedures kan ook de toekomstige ontwikkeling van het organisatiemodel van de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges worden geanalyseerd, met name de toekenning van nieuwe, coherente, bevoegdheden aan de bestaande bestuursrechtscolleges, de mogelijkheden om te evolueren naar geclusterde of algemene (sectorgebonden) bevoegdheden voor de bestuursrechtscolleges of zelfs naar een eengemaakt Vlaams bestuursrechtcollege.

3.2.2 Nood aan verdere professionalisering en digitalisering van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges en bestuursrechtscolleges

De DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges staan voor forse uitdagingen op vlak van professionalisering en digitalisering. De laatste jaren zag ik een tendens van een stijgende werklast bij de bestuursrechtscolleges. Zo stroomden in de werkjaren 2021-2022, 2022-2023 en 2023-2024 respectievelijk 1.009, 1.030 en 1.100 nieuwe beroepen in de RVVB binnen. In onderstaande tabel worden de instroom en het aantal einduitspraken in voormelde werkjaren weergegeven. In het werkjaar 2023-2024 waren er 1.124 uitspraken, waarvan 960 uitspraken een dossier hebben afgesloten.

Tabel 1. Instroom - Aantal einduitspraken RVVB

Jaren	Instroom	Einduitspraak
2023-2024	1.100	960
2022-2023	1.030	1.133
2021-2022	1.009	959

Tijdens het werkjaar 2023-2024 werden 60 verzoekschriften ingediend bij het Handhavingscollege en werden 64 dossiers afgesloten. Een standaarddossier bij de RVVB heeft een gemiddelde doorlooptijd van 12 maanden. Een schorsingsprocedure en UDN-procedure worden op heden in respectievelijk maximaal 4 maanden en maximaal 10 dagen behandeld. Daarnaast worden de bevoegdheden alsmaar uitgebreider en kantelde de RSTVB onder de DBRC-koepel in (zie supra).

Ook de RSTVB tekent zich voor het eerst af in de kerncijfers. Het werkjaar 2023-2024 was het eerste volledige werkjaar van de RSTVB. In dat jaar ontving het 270 beroepen tegen studievoortgangsbeslissingen en 706 verzoeken tot teruggave van leerkrediet. In dezelfde periode heeft de RSTVB 581 dossiers afgesloten.

Burgers, ondernemingen en overheden zijn meer dan ooit gebaat bij een transparante en laagdrempelige rechtsbescherming waarbij hun bestuurlijke geschillen efficiënt, binnen een redelijke termijn en op een kwalitatief en onafhankelijk hoogstaande wijze definitief worden beslecht door het bevoegde Vlaamse bestuursrechtcollege. Naast het vereenvoudigen en harmoniseren van de procedures, kan de maximale digitalisering van de procedures ook bijdragen aan een transparante, efficiënte en kwalitatieve rechtsbescherming. Het bestaande digitaal loket van de Vlaamse bestuursrechtscolleges is een beveiligde omgeving waarop documenten in het kader van de rechtspleging reeds kunnen worden neergelegd (éénrichtingsverkeer). Het gebruik ervan is tot op heden optioneel. Ongeveer 75% van de documenten die aan de bestuursrechtscolleges worden bezorgd, worden via het digitaal loket neergelegd en ongeveer 25% wordt ontvangen via aangetekende brief.

3.2.3 Maatschappelijke rol Vlaamse bestuursrechtspraak

Het vertrouwen van burgers in de Vlaamse bestuursrechters hangt samen met hoe onafhankelijk, onpartijdig en toegankelijk zij worden ervaren. Daarnaast zijn er verschillende factoren die dit vertrouwen beïnvloeden, zoals de consistentie van bestuursrechtspraak, de mate van transparantie in beslissingen en de snelheid waarmee zaken worden afgehandeld. De recente ontwikkelingen in de bestuursrechtelijke regelgeving, de toegenomen maatschappelijke betrokkenheid en de aandacht in de media voor bestuursrechtelijke uitspraken en justitie in het algemeen hebben dit gebrek aan vertrouwen opnieuw onder de aandacht gebracht en onder de loep gehouden.

Ik stel vast dat er een grote behoefte is om aan de samenleving te laten zien dat de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges zich op de juiste manier inzetten om hun maatschappelijke taak op een deskundige en efficiënte wijze uit te voeren. Een proactieve samenwerking met pers en media kan een belangrijke rol spelen in het dichten van de kloof tussen burgers en de DBRC en bestuursrechtscolleges. Daarnaast vind ik het belangrijk dat de Vlaamse bestuursrechtspraak helder en transparant is, zodat elke rechtzoekende – ongeacht het niveau van opleiding – deze kan begrijpen en het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak bij de burger wordt versterkt.

4 BELEIDSVELD JUSTITIE EN HANDHAVING

4.1 SD 1: EEN CENTRALE ROL VOOR ALLE SLACHTOFFERS EN HUN NABESTAANDEN

4.1.1 OD 1: Een warm, empathisch en proactief beleid voor alle slachtoffers en nabestaanden

Justitie is van oudsher gericht op daders. Zij kunnen gehoord worden, hun dossier moet in orde zijn en zij worden bij de hand genomen voor hun re-integratie. Voor slachtoffers is er altijd veel minder aandacht geweest. Zij werden vaak niet gehoord, niet ingelicht, niet ondersteund, van het kastje naar de muur gestuurd. Ik heb er de afgelopen legislatuur een erezaak van gemaakt om met de Vlaamse justitie er voor de slachtoffers te zijn. Op dat elan wil ik de komende legislatuur verder gaan. Ik wil blijven luisteren naar de noden en behoeften van alle slachtoffers en nabestaanden en blijven inzetten op een warm, empathisch en proactief beleid waar we alle slachtoffers en nabestaanden van misdrijven maximaal ondersteunen op een respectvolle, toegankelijke en professionele manier. Daarbij wil ik ervoor zorgen dat zij hun rechten niet alleen formeel, maar ook nog meer effectief in de praktijk kunnen uitoefenen.

In dat kader stelde de dienst slachtofferonthaal ter ere van haar dertigste verjaardag een charter op dat tekortkomingen onder de aandacht bracht en met aanbevelingen kwam om hieraan tegemoet te komen om zo dus de rechten van slachtoffers te verbeteren. Het gaat bijvoorbeeld om de rol die de overheid moet spelen bij het innen van schadevergoedingen, over de automatisering van het statuut benadeelde persoon zodat slachtoffers automatisch ingelicht worden over de gerechtelijke procedure of over het oprichten van een permanentie van advocaten die te allen tijde bijstand kunnen bieden aan slachtoffers en dit zowel voorafgaand als tijdens het indienen van een klacht. Ik blijf dus in deze ook op het federale niveau aan de kar trekken om hiermee aan de slag te gaan en te komen tot een coherent slachtofferbeleid op alle niveaus.

Maar ook op het Vlaamse niveau gaan we verder met slachtoffers aan de slag. Slachtoffers en nabestaanden van misdrijven komen vandaag immers nog steeds in contact met een veelheid aan diensten, waarbij de eerste opvang meestal door de politie gebeurt. De politie verwijst slachtoffers dan op haar beurt door naar het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) voor emotionele en psychosociale steun, naar een dienst slachtofferonthaal voor ondersteuning tijdens de gerechtelijke procedure of naar andere meer gespecialiseerde diensten voor slachtofferzorg. De samenwerking tussen deze diensten wordt geregeld in het Vlaams samenwerkingsakkoord dat tot stand kwam in 1998. Vorige legislatuur werd dit akkoord op mijn initiatief volledig hertekend vanuit het perspectief van het slachtoffer. Samen met de betrokken collega's zal ik het akkoord nu ook verder in de praktijk brengen, opvolgen en evalueren, maar ik wil ook verder gaan. Deze hertekening was al een grote stap vooruit, maar het kan altijd beter. Er blijft werk aan de winkel om slachtoffers de ondersteuning te geven die ze nodig hebben nadat ze slachtoffer zijn geworden van een misdrijf. Ondanks de gezette stappen moeten ze nog steeds teveel zelf op zoek gaan naar waar ze voor welke vraag of ondersteuning terecht kunnen waardoor zij momenteel hun vaak zeer gevoelige en traumatische verhalen telkens opnieuw moeten vertellen bij verschillende instanties. Daarom wil ik samen met de minister van Welzijn en de federale ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie onderzoeken wat de precieze leemtes nog zijn en hoe daaraan tegemoet gekomen kan worden. We bekijken hoe de nabijheid en toegankelijkheid van Vlaamse diensten voor slachtoffers kan versterkt worden om slachtoffers beter bij te staan en hen wegwijs maken in het kluwen van vragen en diensten die hen kunnen bijstaan in de nasleep van de feiten en hen daarbij bij de hand nemen. Daarbij passen we indien nodig het mandaat en het takenpakket van de betrokken diensten aan in functie van de gedetecteerde noden.

Evenwel is een kwalitatieve dienstverlening van de diensten slachtofferonthaal niet enkel afhankelijk van de kwaliteit van hun eigen werking. Om goede dienstverlening te kunnen voorzien is het erg belangrijk om tijdig toegang te krijgen tot de nodige informatie. Daarom is het van belang dat de diensten slachtofferonthaal toegang hebben tot de verschillende databanken en Just-systemen van de FOD Justitie. Samen met mijn federale collega-minister van Justitie zal ik er dan ook op toezien dat de nodige linken tussen de verschillende systemen gelegd worden en dat deze toegangen te allen tijde verzekerd blijven. Echter zijn nog niet alle informatiestromen gedigitaliseerd. Er zijn zodanig veel diensten die slachtoffers moeten verwittigen bij bijvoorbeeld een vrijlating uit de gevangenis of andere modaliteiten, dat het soms in de praktijk verkeerd loopt. Zo komt bijvoorbeeld de informatie niet tijdig tot bij slachtofferonthaal die het slachtoffer voor de vrijlating moet informeren, of de gevangenis had het over het hoofd gezien of het was onduidelijk wie het slachtoffer moest informeren, ... Dat zijn menselijke fouten maar met grote gevolgen. Om de informatiedoorstroming nog verder te verbeteren en menselijke fouten zoveel als mogelijk uit te sluiten zetten we daarom komende legislatuur ook verder in op de oefening die reeds vorige legislatuur op mijn initiatief werd opgestart om alle wet- en regelgeving op te lijsten rond het informeren van slachtoffers zodat we lacunes kunnen identificeren en wegwerken en de werking kunnen optimaliseren.

4.1.2 OD 2: De veiligheid van slachtoffers garanderen

Bij elke beleidskeuze die ik maak staat voor mij het slachtoffer centraal. Uiteraard moeten daders kordaat aangepakt worden, maar het is minstens even belangrijk dat we slachtoffers en nabestaanden actief ondersteunen en bovenal kunnen beschermen. Slachtoffers en nabestaanden worden immers na de vrijlating van de dader(s) vaak opnieuw geconfronteerd met de angst om hem opnieuw tegen het lijf te lopen, aangevallen te worden of nog erger. Ik wil er dan ook alles aan doen om deze slachtoffers zoveel als mogelijk gemoedsrust te kunnen bieden. Hoewel er een contact- of plaatsverbod kan worden opgelegd, is het in de praktijk onmogelijk

om deze systematisch te controleren. Politie heeft gewoonweg niet de capaciteit om elke dader 24/7 te monitoren wat logischerwijs het veiligheidsgevoel bij slachtoffers niet bevordert. Daarom ben ik met het VCET en de justitiehuisen in 2024 gestart met de implementatie van de slachtofferapplicatie aan de hand van een pilootproject (zie ook *OD over innovatie binnen het elektronisch toezicht*). De slachtofferapplicatie maakt het wel mogelijk om daders 24/7 via elektronisch toezicht op te volgen. Ook het slachtoffer draagt een GPS-tracker bij zich, dat een signaal geeft wanneer de dader te dicht in de buurt komt. Door de systematische opvolging van de dader kan het VCET kort op de bal spelen en de politie inschakelen waar nodig waardoor het slachtoffer in veiligheid kan gebracht worden. De diensten slachtofferonthaal ondersteunen het slachtoffer gedurende dit gehele traject.

Het pilootproject richt zich momenteel op slachtoffers en nabestaanden van levensdelicten, partnergeweld of zedenfeiten waarvan de dader na een periode van detentie elektronisch toezicht toegekend kan krijgen door de strafuitvoeringsrechtbank. Ik ben er echter van overtuigd dat we de technologie en methodologie ook kunnen en moeten inzetten in andere stadia van de strafrechtsketen. Denk bijvoorbeeld aan een dader die zijn partner stalkt en bedreigt, wordt opgepakt maar met voorwaarden, zoals een contact- of plaatsverbod, en toch wordt vrijgelaten in afwachting van het onderzoek. Als we die kunnen gaan monitoren, kunnen we vele drama's voorkomen. In de hervorming van het strafwetboek op federaal niveau de afgelopen legislatuur werd deze nieuwe manier om slachtoffers te beschermen nog niet opgenomen. Wij hebben hiervoor wel al de nodige teksten voorbereid. Ik zal bij mijn federale collega-minister van Justitie blijven aandringen om deze wijzigingen op te nemen zodat we in de toekomst nog meer slachtoffers kunnen gaan beschermen. Intussen zorg ik voor een grondige evaluatie van het pilootproject zodat we de werking nog kunnen bijschaven waar nodig.

De uitbreiding van dergelijke pilootprojecten betekent echter niet dat ik er voorstander van ben om zomaar iedereen in aanmerking te laten komen voor en elektronisch toezicht, integendeel. Ik pleit al langer voor het beperken van de toekenning van elektronisch toezicht in bepaalde gevallen, bijvoorbeeld voor een plegger van partnergeweld of een tienerpooier die met een enkelband thuis bij het slachtoffer hun straf zouden kunnen uitzitten en verder zouden kunnen gaan met het plegen van feiten. De bescherming van de slachtoffers en het voorkomen van verdere escalatie van geweld moet altijd vooropgesteld worden. Daarom is elektronisch toezicht in dit soort situaties geen gepaste straf en zelfs ronduit gevaarlijk. Ook deze legislatuur zal ik mijn federale collega vragen deze exclusiecriteria te voorzien, dat zijn we de slachtoffers verschuldigd.

Ik ga verder in overleg met de federale regering om ervoor te zorgen dat er uitsluitingscriteria komen voor het uitvoeren van elektronisch toezicht bij een slachtoffer thuis of in de buurt van slachtoffers, alsook voor elektronisch toezicht voor daders van het verspreiden van beelden van kindermisbruik en tienerpooiers. Bovendien kan het niet dat gevangenisdirecteuren nog steeds in die gevallen over elektronisch toezicht beslissen. Naar analogie met het jeugdgedelinquentiedecreet zal ik daarom de federale regering vragen ook de betrokken omzendbrief aan te passen zodat gevangenisdirecteuren niet langer kunnen beslissen elektronisch toezicht toe te kennen aan minstens individuen die veroordeeld zijn voor het plegen van terroristische misdrijven, opzettelijke slagen en verwondingen in de familiale context, verkrachting, niet-consensuele seksuele handelingen, seksuele uitbuiting van minderjarigen met het oog op prostitutie, doodslag, moord en voor het organiseren van drugkartels.

4.1.3 OD 3: Een luisterend oor voor slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik

Grensoverschrijdend gedrag, misbruik en geweld zijn ontoelaatbaar, ongeacht het moment of de context waarin de feiten zich voordoen of hebben voorgedaan. Toch blijven in Vlaanderen nog te veel slachtoffers in de kou staan: zij worden niet gezien, niet gehoord, niet geloofd, niet erkend en/of niet ondersteund.

Het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag dat ik vorig jaar oprichtte en de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor misbruik en geweld in het verleden zijn er om naar deze slachtoffers te luisteren, hen een stem te geven en te ondersteunen op hun weg naar gerechtigheid en herstel. Deze diensten moeten laagdrempelig en toegankelijk zijn voor iedereen die te maken krijgt met grensoverschrijdend gedrag en geweld, ook en in het bijzonder voor de meest kwetsbaren in onze samenleving.

Bij het Meldpunt kunnen voorlopig enkel slachtoffers terecht die slachtoffer werden in een van de Vlaamse sectoren zoals onderwijs, cultuur, jeugd, media enzovoorts. Het Meldpunt stelt echter vast dat een derde van de meldingen komen uit de privésector of privésituaties. Het Meldpunt wijst deze slachtoffers steeds door naar de meest gepaste hulp, maar daarbij valt toch op dat er niet altijd een aanbod is dat aansluit bij hun noden. Daarom wil ik onderzoeken hoe ook die slachtoffers beter kunnen geholpen worden. De werking van het meldpunt hieromtrent wordt afgestemd met de betrokken actoren op het terrein en de bevoegde ministers. Daarnaast wil ik ervoor zorgen dat het aanbod van zowel het Meldpunt als de Commissie maximaal aansluit op de evoluerende noden van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag, misbruik en geweld. Daarom maak ik werk van een verdere uitbouw en sterke sectoroverschrijdende samenwerking en afstemming met andere partners die met de doelgroep aan de slag gaan.

Verder zorg ik ook voor een decretale verankering van het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag. Daarbij splits ik het Meldpunt af van het Vlaams Mensenrechteninstituut, maar behoud ik uiteraard, zoals met alle andere partners, een goede samenwerking met hen. Om versnippering tegen te gaan en de werking van de Commissie verder te professionaliseren, evalueer ik in overleg met het Vlaams Parlement waar de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor slachtoffers van misbruik en geweld uit het verleden het best verankerd kan worden.

Om hun bereik en slagkracht te vergroten, zet ik in tussentijd sowieso wel al verder in op de bekendmaking van het Meldpunt en de Commissie zowel bij professionele verwijzers als bij potentiële slachtoffers zodat zoveel mogelijk slachtoffers hun weg vinden naar de hulp die ze verdienen.

4.1.4 OD 4: Een geïntegreerd aanbod voor slachtoffer-daderbemiddeling

Bemiddeling tussen dader en slachtoffer is bij uitstek een taak van de Vlaamse justitie. Deze vorm van bemiddeling geeft slachtoffers de mogelijkheid om hun verhaal te doen, vragen te stellen aan de dader of afspraken te maken over bijvoorbeeld de betaling van een schadevergoeding. Tegelijkertijd krijgen daders de kans om verantwoordelijkheid te nemen voor hun daden en inzicht te krijgen omtrent de impact ervan.

Vandaag zitten deze diensten voor slachtoffer-daderbemiddeling verspreid binnen verschillende organisaties en overheden. Zo staan justitieassistenten vandaag in voor de bemiddeling op vraag van het parket tussen een verdachte en een slachtoffer en kunnen minderjarige plegers via het parket of de jeugdrechter een aanbod krijgen voor herstelbemiddeling, onder begeleiding van een dienst voor HCA. Voor zover de bemiddeling niet interfereert met de gerechtelijke procedure staan de bemiddelaars van Moderator klaar om slachtoffers en (meerderjarige) daders samen te brengen, in lopende en afgesloten gerechtelijke procedures, maar ook in

buitengerechtelijke trajecten. Rond specifieke thema's als seksueel geweld, radicalisering en verkeer organiseren ze ook groepsgesprekken voor slachtoffers, plegers, hun omgeving en geïnteresseerde burgers. Slachtoffers van historisch misbruik kunnen dan weer een bemiddeling laten opstarten bij de Erkennings- en Bemiddelingscommissie en ook het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag biedt herstelgesprekken aan.

Om een goede samenwerking en doorverwijzing te garanderen, onderzoek ik de synergiën tussen alle bestaande diensten en zorg ik ervoor dat alle vormen van slachtoffer-daderbemiddeling binnen de Vlaamse justitie gecentraliseerd worden. Zo kunnen slachtoffers indien zij dit zouden wensen en daders die over de juiste motivatie beschikken, rekenen op een overzichtelijk en eenvoudig toegankelijk aanbod van kwalitatieve bemiddelingstrajecten en dit zowel binnen als buiten de gerechtelijke procedure.

4.2 SD 2: RECIDIVE VOORKOMEN EN DE RE-INTEGRATIE VAN DADERS BEVORDEREN

4.2.1 OD 1: Verdere uitrol van risicotaxatie- en management in de justitiehuizen

Onze Vlaamse justitiehuizen zijn experts in Vlaanderen op het vlak van opvolging en begeleiding van daders. Om maximaal recidive en nieuwe slachtoffers te voorkomen, heb ik tijdens de vorige regeerperiode dan ook reeds sterk ingezet op het verder optimaliseren en wetenschappelijk onderbouwen van hun expertise hieromtrent. Zo introduceerde ik, onder wetenschappelijke begeleiding, psychodiagnostiek, risicotaxatie en -management volgens de principes van het Risk-Need-Responsivity-model (RNR-model) in de werking van de justitiehuizen. Vandaag zorgen tien gespecialiseerde psychologen ervoor dat ze via het gebruik van risicotaxatie- en management de justitieassistent ondersteunt enerzijds bij het inschatten van het recidiverisico en anderzijds bij het bepalen van wat nodig is om herhaling van criminaliteit te voorkomen en welke intensiteit van toezicht, opvolging en begeleiding nodig is in concrete dossiers. De justitieassistenten verwerken deze informatie in de rapportage aan de magistraat zodat ook de magistraat over deze informatie beschikt bij het nemen van beslissingen in het dossier.

De komende legislatuur wil ik hier verder op inzetten. Zo moeten alle justitieassistenten die met daders werken doordrongen zijn van het RNR-denken. De afgelopen legislatuur werden hier al de eerste stappen ingezet door verschillende infosessies en opleidingen maar de komende legislatuur wil ik deze visie ook verder verankeren in de basiscursus van justitieassistenten. Het informatieverzamelingsformat dat vorige legislatuur ontwikkeld werd, zal uitgerold worden. Dergelijk format resulteert niet in een risico-inschatting zoals bij een risicotaxatie-instrument, maar biedt wel de nodige handvaten voor de justitieassistent om gestructureerd informatie te verzamelen over alle levensgebieden volgens de RNR-principes. Het structureert en uniformiseert met andere woorden hun huidige manier van werken. Dit informatieverzamelingsformat zal ook geïntegreerd worden in SIPAR zodat de informatieverwerking vlot digitaal kan gebeuren.

Gezien het een nieuwe manier van werken was, koos ik ervoor om risicotaxatie gefaseerd te implementeren. Zo zijn we in 2022 gestart met zedendossiers en kwamen er in 2023 (zware) geweldsfeiten bij. Deze gefaseerde implementatie wil ik de komende jaren verder zetten. Zo wil ik de toepassing van risicotaxatie maximaal uitbreiden naar alle dossiers waarin dit een meerwaarde kan hebben. Jaarlijks stromen er ongeveer 20.000 nieuwe dossiers rond strafrechtelijke advisering en opvolging binnen. Het is dus sowieso onmogelijk en ook

gewoon niet wenselijk om in elk dossier een risicotaxatie te gaan doen. Daarom wil ik ook onderzoeken of het mogelijk is om een soort van screener te ontwikkelen, die de justitieassistenten kunnen gebruiken, die die dossiers kan traceren waarbij de kans op een hoog recidiverisico waarschijnlijk is. We moeten de middelen blijven inzetten waar het echt nodig is, bij feiten en mandaten waar het loont. Voor die dossiers die de screener aanduidt, kan de psycholoog dan verdiepende risicotaxatie uitvoeren. Bovendien wil ik ook bekijken hoe we risicotaxatie doorheen de gehele gerechtelijke keten kunnen inzetten, ook meteen na de feiten.

Verder maak ik een plan van aanpak om te bepalen hoe ik verder aan de slag ga met de aanbevelingen van de onderzoekers die het traject van de implementatie van risicotaxatie vorige legislatuur hebben ondersteund. Het gaat bijvoorbeeld over de verdere implementatie van risicomangement in de justitiehuisen - de vertaalslag van de risicotaxatie voor de justitieassistent, waarbij er strategieën bepaald worden om de geïdentificeerde risico's te beheersen – en de samenwerking met verschillende partners in de strafrechtsketen. Want de implementatie van de risicotaxatie en -management heeft uiteraard ook een impact op de vele samenwerkingspartners. Ik ga daarom in overleg met de magistratuur en de (forensische) hulpverlening om hen onze werkwijze toe te lichten en hen te informeren over het belang van een vlotte informatie-uitwisseling, zodat er geen essentiële informatie door de mazen van het net glipt die noodzakelijk is om een accurate risico-inschatting te kunnen maken.

4.2.2 OD 2: Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders

De gemeenschapsgerichte straffen zitten al enige tijd in de lift. In vergelijking met de start van de voorbije legislatuur, volgden de justitiehuisen en het VCET in 2023 maar liefst 24% meer van deze straffen op. Een intensieve samenwerking met de externe diensten die deze straffen mee helpen uitvoeren is dan ook cruciaal (*zie OD over een toegankelijke en toereikende forensische zorg*).

Optimalisatie en uniformisering van de gedragstrainingen

Vooreerst zorg ik voor een optimalisatie van de gedragstrainingen en zet ik in op een uniform aanbod ervan binnen heel Vlaanderen. Gedragstrainingen zijn vormingen in groep die daders verplicht moeten volgen in het kader van hun voorwaarden. Tijdens deze vormingen worden nieuwe inzichten rond bepaalde thema's zoals agressie of intrafamiliaal geweld aangereikt om zo gedragsveranderingen te bekomen. Ik ga onder andere aan de slag met de aanbevelingen uit het wetenschappelijk onderzoeksrapport dat ik liet opmaken om de kwaliteit en effectiviteit van deze gedragstrainingen verder te vergroten. Ik besteed ook specifieke aandacht aan gedragstrainingen rond verkeersmisdrijven aangezien deze trainingen het vaakst worden opgelegd. Hiermee wil ik mee bijdragen aan de doelstelling van de Vlaamse Regering om het aantal verkeersslachtoffers drastisch te verlagen. Om mijn aanpak hiervoor te bepalen ga ik hieromtrent in overleg met mijn collega-minister bevoegd voor mobiliteit. Tenslotte wil ik ook nagaan hoe ik met de gedragstrainingen nog meer echt gedragsverandering kan creëren bij de justitiabelen zelf. Eerst wil ik bekijken of de uren van de gedragstraining niet moeten uitgebreid worden, en daarna wil ik nagaan of ze niet beter gespreid worden in de tijd. Zo is het belangrijk dat een justitiabele met de gedragstraining aan de slag kan gaan. Daarom kan het interessant zijn om de justitiabele na een aantal maanden verplicht terug te laten komen om na te gaan hoe hij die gedragstraining in de praktijk heeft omgezet. Zo kan beter ingezet worden op schuldinzicht, inzicht in de eigen problematiek en het effectief veranderen van bepaald gedrag zoals agressie of verslavingen.

Werkstraffen

Zoals reeds in de omgevingsanalyse vermeld, worden er meer en meer werkstraffen uitgesproken. Ik heb vorige legislatuur dan ook alles op alles gezet om bijkomende plaatsen te creëren zodat iedere werkgestrafte snel de werkstraf kan aanvatten om zo straffeloosheid te voorkomen. Gezien de zeer uiteenlopende werkstraffen, de verschillen in organisaties die hier aan mee werken, en de verschillende structuren en praktijken, is er ook nood aan een hervorming van de werkstraffen op het terrein om tot een meer uniform aanbod te komen over heel Vlaanderen. De extra plaatsen die ik de voorbije legislatuur heb gecreëerd worden daarbij bestendig en ik blijf er bovendien ook deze legislatuur op toezien dat dit aanbod steeds toereikend blijft zodat elke opgelegde werkstraf ook effectief kan uitgevoerd worden.

Lik-op-stuk beleid

Verder streef ik ook een lik-op-stukbeleid na, met name een snelle en effectieve gerechtelijke afhandeling van dossiers door een vlotte samenwerking tussen politie, justitie (Vlaams en federaal) en hulpverlening. De afgelopen legislatuur werkte ik hiervoor al mee aan verschillende projecten. Het project SAMEN in Mechelen is één van deze lik-op-stuk-initiatieven waarvan de werking wordt onderbouwd door wetenschappelijk onderzoek. Bij dit project werkt men met het RNR-model en ligt de prioritaire focus op hoogrisicodaders. Voor deze groep van daders wordt er een multidisciplinaire en integrale ketenaanpak opgezet. Ik onderzoek de meerwaarde en de mogelijkheden voor een verdere uitrol in Vlaanderen. Een ander project in dit kader is de M+ werking in Limburg. Hierbij wordt een samenwerking tussen het parket van Limburg, politie, het justitiehuis en hulpverlening gevormd om een op maat gerichte en kordate aanpak van veelvoorkomende criminaliteit te voorzien. Om deze samenwerking nog meer te faciliteren werd de sectie van het parket die deelneemt aan de M+ werking en het Veilig Huis samen in het provinciehuis van Limburg ondergebracht (*zie OD over de integratie van justitiële ketenaanpakken*). Ik exploreer ook de meerwaarde en verdere uitrol van dit model en bekijk de afstemming met de andere projecten en de hersteltrajecten.

Hersteltrajecten

De zogenaamde hersteltrajecten zijn een andere manier om daders op te volgen en weer op het rechte pad te krijgen. Een hersteltraject geeft via opgelegde voorwaarden beklaagden de kans om hun onderliggende problemen aan te pakken. De uitkomst van een hersteltraject wordt dan in rekening gebracht bij het opleggen van de strafmaat. Zo kan bijvoorbeeld een beklagde die tijdens zijn hersteltraject een programma heeft gevolgd om aan zijn drugsverslaving te werken, hierdoor in aanmerking komen voor een andere of een lagere straf. Binnen deze hersteltrajecten richt ik mij in eerste instantie op de evaluatie en de verdere uitrol van de drugopvolgingskamers (DOK) (*zie ook OD de verdere uitrol van drugopvolgingskamers*). Na een positieve evaluatie hiervan zal ik de mogelijkheid bekijken om deze opvolgingskamers verder uit te breiden naar andere problematieken. Ook voor de Jongerenopvolgingskamer (JOK) bekijk ik de afstemming van deze projecten met de hersteltrajecten. Daarnaast werk ik mee aan het opstellen van een protocolakkoord zoals de wet voorziet. Hierin wordt de manier van samenwerking, opvolging en informatiedoorstroming geregeld tussen de rechtbank, het parket, de balie en de justitieuizen. Ik zet alles op alles om de afspraken in het protocolakkoord maximaal te uniformiseren over de justitieuizen heen.

4.2.3 OD 3: Bijdragen aan een coherente strafuitvoering

Na de goedkeuring van het nieuwe Strafwetboek, waarvan de inwerkingtreding in 2026 is voorzien, staat justitie nu voor een volgende belangrijke hervorming: de ontwikkeling van een nieuw Wetboek van Strafvuivering. In dit Wetboek van Strafvuivering zullen de procedures rond de uitvoering van de straffen worden geregeld.

Gezien Vlaanderen in staat voor een groot stuk van die strafuitvoering, zal wat er in dit nieuwe wetboek zal opgenomen worden, allesbepalend zijn voor de verdere werking van de Vlaamse justitie. Vlaanderen werkt mee aan het verder vormgeven van dit strafuitvoeringswetboek en ik zal ervoor zorgen dat onze stem hier maximaal in doorweegt.

Maar met het nieuwe strafwetboek, komt er ook een grote stijging van gemeenschapsgerichte straffen op ons af. Om ook naar de toekomst toe alle gemeenschapsgerichte straffen kordaat en correct te kunnen blijven uitvoeren, is het cruciaal dat ik over voldoende middelen beschik om het aantal mandaten, dat in de toekomst dus mogelijks nog zal toenemen, op te vangen. Enkel zo kan ik een kwalitatieve dienstverlening blijven garanderen. Daarom wil ik ook het overleg aangaan met mijn federale collega om de huidige financiering tegen het licht te houden en te bekijken hoe die geoptimaliseerd kan worden. Want zolang Vlaanderen niet bevoegd is voor de volledige strafuitvoering, blijven we afhankelijk van federale opdrachtgevers, zoals de parketten en rechtbanken, die de straffen en maatregelen uitspreken en dus onze instroom bepalen. We krijgen wel een dotatie van het federale niveau, maar die wordt maar elke drie jaar bijgesteld aan de hand van het aantal dossiers van die afgelopen drie jaar. Ik wil daarom in samenspraak met mijn federale collega bevoegd voor Justitie bekijken hoe de dotatieregeling aangepast kan worden zodat de financiering meer in verhouding staat met de effectieve werklast en kosten. Want nu springt Vlaanderen heel vaak financieel bij, omdat de dotatie niet volstaat. Denk aan extra personeelsleden voor het VCET en de justitiehuisen, maar ook aan extra werkstrafplaatsen etc. Dat mag en kan niet de bedoeling zijn. Daarom vraag ik ook dat flankerende federale subsidieregelingen, zoals deze voor de werkstraf en de gedragstrainingen, hierin worden meegenomen.

4.2.4 OD 4: Extra aandacht voor werk en onderwijs om recidive te voorkomen

Uit onderzoek blijkt dat gedetineerden die tijdens hun detentieperiode een cursus hebben gevolgd 13% meer kans hebben op tewerkstelling na vrijlating én 43% minder kans hebben om te recidiveren dan gedetineerden die geen onderwijs volgden.

En ook werk is een onmisbare factor voor een geslaagde re-integratie in de samenleving. Het biedt niet alleen structuur en stabiliteit, maar helpt mensen ook hun leven opnieuw op te bouwen. Daartegenover is het ook niet onbegrijpelijk dat niet elke werkgever staat te springen om een (ex-)gedetineerde of iemand met een strafblad in dienst te nemen, wat maakt dat het als justitiabele niet evident is om aan de bak te geraken. Logischerwijs legt de strafuitvoeringsrechtbank het hebben van werk vaak op als voorwaarde bij bijvoorbeeld voorwaardelijke invrijheidstelling of elektronisch toezicht, maar zijn er ook nog andere voorwaarden die de weg naar werk net moeilijker maken zoals bijvoorbeeld een strikt uurrooster of een avondklok. Werkloosheid wordt zo dan vaak de oorzaak van nieuwe problemen en mogelijks recidive. De samenleving heeft er dus alle baat bij dat (ex-)gedetineerden terug op de arbeidsmarkt geraken.

Ik wil daarom van werk en opleiding voor justitiabelen een speerpunt maken, zowel in de gevangenis als tijdens de begeleiding door de justitiehuisen. Als minister van Justitie, Onderwijs én Werk is het de kans bij uitstek om de samenwerking tussen alle betrokken Vlaamse overheidsdiensten te versterken. Vandaag lopen er zo al enkele initiatieven binnen het Agentschap Justitie en Handhaving. Zo is er het project Straf Werk, een samenwerking tussen het VCET, het justitiehuis Limburg en de VDAB. Daarnaast is er in sommige regio's een samenwerking tussen het agentschap en lokale partnerschappen waarbij ingezet wordt op de toeleiding van niet-beroepsactieven en kwetsbare werkzoekenden naar een opleiding of een duurzame job. Ook vanuit de VDAB lopen er verschillende projecten in de gevangnissen. Ik wil onderzoeken hoe ik deze samenwerkingen verder kan verduurzamen en uitrollen over heel Vlaanderen.

4.2.5 OD 5: Innovatieve toepassingen van elektronisch toezicht

Het elektronisch toezicht is niet enkel een manier van strafuitvoering, maar kan via innovatieve technologieën ook de effectieve aanpak van daders en de bescherming van slachtoffers verder versterken. De slachtofferapplicatie (*zie OD over het garanderen van de veiligheid van slachtoffers*) is daar een goed voorbeeld van. Maar ik verken ook andere mogelijkheden zodat het elektronisch toezicht meer ten dienste komt te staan van de maatschappij. De vorige legislatuur startte ik hier al mee door deze innovatie mee te nemen in de tender voor de nieuwe enkelbanden. De komende legislatuur wil ik daar verder op inzetten en nog meer mogelijkheden exploreren.

Zo zijn we recent gestart met het pilootproject elektronische monitoring bij minderjarige delictplegers in Antwerpen. De doelgroep zijn jongeren die nog baat kunnen hebben bij een meer gecontroleerde omgeving, waarbij ze nog naar school kunnen gaan, of therapie kunnen volgen en waar er voldoende stabiliteit is in het gezin om hen die structuur te bieden. Tot nu toe was de keuze ofwel thuisdetentie of de gemeenschapsinstelling. Maar bij thuisdetentie kan de politie niet altijd ter plaatse zijn en sommige minderjarigen zijn meer gebaat bij een eerste waarschuwing of bij meer structuur buiten een instelling. Dat geven we hen met elektronische monitoring. Het ontlast niet enkel de politie, het zet ook echt in op die structuur die jongeren nodig hebben. De eerste resultaten zijn dan ook positief. Sinds de invoering ervan in mei 2024 werden reeds twintig jongeren in regio Antwerpen opgevolgd. Daar waar je hen bijvoorbeeld vroeger dealend op pleintjes terugvond, vind je hen nu op de schoolbanken. En daar waar de regels niet nageleefd worden, blijft de gemeenschapsinstelling de stok achter de deur.

Ik zal dit proefproject grondig evalueren in samenwerking met de stakeholders zoals jeugdrechters, politie en parket en de interne werkingsprocessen. Na eventuele bijstellingen zorg ik voor een verdere uitrol in gans Vlaanderen. Het creëren van draagvlak en het maken van afspraken met de stakeholders staan centraal, zodat een vlotte implementatie van de maatregel gegarandeerd is.

Daarnaast onderzoek ik ook de mogelijkheid om meer gebruik te maken van GPS-technologie om volwassen daders op te volgen. Ik denk bijvoorbeeld aan het opvolgen van plaatsverboden of bepaalde risicodossiers. Ik bekijk in welk type dossiers opvolging via GPS een meerwaarde is en onderzoek de randvoorwaarden die het gebruik ervan mogelijk maken. Meer diversifiëren zal ons in staat stellen om accurater te reageren. Ik ga daarover ook in overleg met mijn federale collega's.

Tenslotte plegen heel wat daders agressie- en geweldsmisdrijven onder invloed van alcohol en krijgen bijgevolg een alcohol- en/of drugsverbod opgelegd. Momenteel worden deze voorwaarden gecontroleerd via urinecontroles, maar dat is alles behalve een sluitend systeem en is bovendien tijd- en middelenrovend. Bovendien ontbreekt op dit moment een wettelijk kader voor deze urinecontroles. Ik onderzoek daarom de implementatie van een enkelband met een alcoholmonitor die via zweet nauwlettend en quasi in realtime het alcoholgebruik van daders van alcoholgerelateerde misdrijven detecteert. Op deze manier zorg ik voor een meer effectieve controle van de opgelegde voorwaarden in combinatie met aandacht voor behandeling van de onderliggende problematiek. Deze aanpak moet leiden tot het verminderen van alcoholgebruik en bijgevolg ook van recidive. Zo probeer ik de vicieuze cirkel van alcoholmisbruik en criminaliteit te doorbreken. Ik stem met mijn federale collega-minister van Justitie af welke regelgeving nodig is om de alcoholmonitoring van een juridisch kader te voorzien. In een latere fase onderzoek ik de mogelijkheden tot de uitrol van een enkelband die drugs kan detecteren, voornamelijk voor daders met een drugverslaving.

4.2.6 OD 6: Een toegankelijke en toereikende forensische zorg

De forensische zorg voor justitiabelen is momenteel ontoereikend, zowel ambulante als residentiële. Er is niet voor elke doelgroep een aanbod in de regio, er zijn lange wachtlijsten van vaak meerdere jaren, justitiabelen worden omwille van allerlei exclusiecriteria geweigerd enzovoort. Ook de doorstroom van residentiële naar ambulante zorg loopt spaak. Justitiabelen geraken zo te vaak niet tot bij de begeleiding en behandeling die ze nodig hebben om recidive te voorkomen. Hun straf wordt amper benut om te werken aan hun problematieken waardoor ze terug keren naar de samenleving als tikkende tijdbommen, wachtend tot het volgende misdrijf. We moeten zowel tijdens als na detentie met hen aan de slag gaan om recidive te voorkomen, en dit onafhankelijk van het justitieel statuut. Het forensisch zorgcircuit moet er met andere woorden zijn voor iedereen met een justitieel statuut (veroordeeld, beklagd, geïnterneerd, beschermingsmaatregel in het kader van de wet van 1990...). Hiervoor zetten we, in samenwerking met de federale regering (justitie en volksgezondheid), een grondige hervorming in gang op basis van de voorbereidingen die reeds gebeurden tijdens de vorige legislatuur. Op basis van de tekorten die in kaart werden gebracht, spoor ik de bevoegde ministers aan om via het masterplan forensische zorg het nodige aanbod te voorzien, zowel op ambulante als residentiële niveau, zowel binnen als buiten de gevangenis. Ik bekijk met de ministers van Welzijn, en de federale ministers van Justitie en Volksgezondheid hoe we dit plan samen verder vorm kunnen geven. In de uitvoering van het plan betrekken we ook flankerende bevoegdheden zoals Wonen, Werk, Onderwijs, enz.

Ik zal daarbij bijzondere aandacht hebben voor de verschillende subsidiestromen die voor de forensische doelgroep worden ingezet. Momenteel is het erg onduidelijk wie wat financiert en hoeveel justitiabelen zo begeleid kunnen worden. Op basis van een helder overzicht van deze subsidiestromen evalueer ik de inzet van de middelen vanuit de Vlaamse justitie en heroriënteer ik waar nodig. Op die manier vermijden we een dubbele financieringsstroom en creëren we een aanvullend forensisch zorgaanbod dat de doorstroom van de daders naar de forensische hulp- en dienstverlening maximaal garandeert, ook voor daders met een multiproblematiek.

Om te komen tot een sterk forensisch zorglandschap wil ik met de ministers van Welzijn, Volksgezondheid en federale Justitie vanuit éénzelfde visie inzetten op een sterke samenwerking van de verschillende actoren op het terrein. Ik zal daarom verder bouwen op de inspanningen van de voorbije jaren om tot een afsprakenkader tussen de justitiehuizen en de zorgpartners te komen dat de rollen en verantwoordelijkheden van éénieder verduidelijkt en mij engageren om dit afsprakenkader naar alle actoren op het terrein uit te dragen.

Daarnaast wil ik inzetten op een kwaliteitskader voor forensisch werken voor alle samenwerkingspartners dat specifiek gericht is op het vermijden van recidive. Dit betekent dat we voortdurend moeten evalueren welke aanpak voor welke dader het meest geschikt is en op zoek moeten gaan naar samenwerkingspartners die deze manier van werken ondersteunen.

In de lijn van het samenwerkingsakkoord voor de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik streef ik finaal naar een geïntegreerd samenwerkingsakkoord voor alle dadergroepen, zodat de actoren op het terrein efficiënt kunnen samenwerken en op die manier kunnen bijdragen tot een meer veilige samenleving.

4.2.7 OD 7: Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden in de gevangenis

Vlaanderen organiseert in de 22 gevangenissen en detentiehuisen een passend aanbod voor gedetineerden met het oog op hun re-integratie. Een cruciale opdracht binnen het gevangeniswezen, waar 800 Vlaamse hulp- en dienstverleners aan de slag gaan met gemiddeld 7.000 gedetineerden en geïnterneerden. Als coördinerend

minister stroomlijn ik deze hulp- en dienstverlening en staan beleidscoördinatoren en organisatieondersteuners in voor de samenhang op het terrein. Zij coördineren een netwerk aan organisaties die aanbod van buiten de muren naar binnen brengen. Het is een integrale en beleidsbrede aanpak waarbij de Vlaamse Regering prioritair inzet op onderwijs, werk, geestelijke gezondheid en wonen om recidive te voorkomen en nieuwe slachtoffers te vermijden.

Samen met de andere bevoegde ministers leg ik tegen 30 juni 2025 een nieuw Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden voor aan de Vlaamse Regering. Daarin zal ik onze prioriteiten concretiseren en verbinden aan acties op het terrein. De focus ligt op aanbod, zodat we alle gedetineerden bereiken met aanbod op maat van hun re-integratieplanning. Aan de bevoegde ministers vraag ik om hier extra op in te zetten, zodat we de re-integratie kunnen voorbereiden vanaf dag één van de detentie. Met het strategisch plan 2025-2030 wil ik verder bouwen op het huidige plan dat eindigt in 2025: evidence-informed werken, responsabilisering, dadertherapie, ketenaanpak en doelgroepenbeleid. Zo wil ik meer aandacht voor veelplegers, zodat we de cirkel van criminaliteit doorbreken door gerichte inzet op werk- en woonbegeleiding. Voor één op vier gedetineerden vandaag in de gevangenis is het immers al hun derde veroordeling. Het aantal daders met psychiatrische en psychische noden stijgt ook nog elke dag. Er is dus eveneens nood aan meer geestelijke gezondheidszorg, van preventie tot behandeling, met een afgestemd beleid tussen de federale en Vlaamse overheid.

De afgelopen legislatuur investeerde ik reeds in de aanpak van zedendelinquenten in de gevangnissen en die strijd wil ik nu verder opvoeren. Ik liet in 2022 een onderzoek uitvoeren naar de aanpak en behandeling van deze groep in de gevangnissen en ging aan de slag met de aanbevelingen. Zo opende ik samen met de federale overheid een zedenunit in de gevangenis van Oud-Dendermonde waar zedendelinquenten worden afgezonderd om zo met hen aanklampend en op maat aan de slag te gaan. In samenwerking met de federale overheid ga ik na hoe we, na evaluatie van de huidige unit in Dendermonde, in elke regio zo'n unit kunnen voorzien. Op die manier kunnen we meer gedetineerden behandelen, en verkleinen we het risico op nieuwe feiten en slachtoffers maximaal. Ook het project dat ik naar aanleiding van het onderzoek startte in de gevangenis van Brugge met een consulent, die in de gevangenis aanklampend aan de slag gaat met voornamelijk ontkenners binnen de doelgroep van seksuele delinquenten, zet ik verder, evalueer ik, en bekijk ik een mogelijke uitrol. Tenslotte ga ik ook de strijd ten aanzien van intrafamiliaal geweld in de gevangnissen verder aan. Ik bekijk hoe casusregisseurs van de Veilige Huizen nog meer tijdens detentie al aanklampend aan de slag kunnen gaan met daders van intrafamiliaal geweld en onderzoek hoe ik de Veilige Huizen verder met de gevangnissen kan verbinden.

Ook aanbod om na vrijlating de brug te maken tussen binnen en buiten de gevangenis is cruciaal voor de re-integratie. Daarin neem ik een trekkersrol op en roep sleutelactoren zoals de lokale besturen en welzijnsactoren op om hun verantwoordelijkheid hierin te nemen. Wil de re-integratie slagen, zowel voor veroordeelden als beklaagden, dan is een naadloze overgang naar de juiste hulpinstanties en actoren vereist. Daarbij bekijk ik hoe de justitieassistenten al een rol kunnen spelen tijdens detentie, zodat er meer uitwisseling en voorbereiding is eens de gedetineerde vrijkomt. De verschillende projecten die daarrond lopende zijn, evalueer ik en bekijk ik hoe ik ze eventueel kan uitrollen en verankeren. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het OTiS-project, waarbij daders met zware profielen en zwakke slaagkansen op re-integratie door een professional en buddy de weg vinden naar hulp, de werking van de consulent re-integratie in Mechelen, die hoogrisico gedetineerden begeleiden tijdens en tot zes maanden na vrijlating, het project in samenwerking met de VVSG waarbij gekeken wordt hoe de lokale besturen meer betrokken kunnen worden tijdens detentie enzovoorts.

Er zijn dus verschillende partners, actoren en instanties bezig met hulp- en dienstverlening in de gevangenissen. Vanzelfsprekend vereist de organisatie van het Vlaams aanbod in de gevangenissen en detentiehuizen dan ook veel samenwerking en afstemming. Waar het efficiënter kan, stuur ik bij en neem ik de lead om de coördinatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod verder te centraliseren bij de Vlaamse Justitie. Het importmodel, waarbij we aanbod van buiten de muren binnen trekken, blijft het uitgangspunt zodat gedetineerden zo snel mogelijk de weg naar begeleiding vinden en deze na detentie verderzetten. Niettemin zal zo het organisatiemodel, zoals ook voorop gesteld door het Rekenhof bij hun audit, evolueren naar een model met een sterkere, centrale regie. De coördinatie van sport en cultuur aan gedetineerden kwam afgelopen legislatuur al onder de vleugels van de Vlaamse justitie. Ook de organisatieondersteuners die ik bij de CAW subsidieerde, kantelde ik in bij het agentschap. Nu zal ook de onderwijscoördinatie de overstap maken. Zo kunnen we vanuit één agentschap aansturen en onze krachten in de gevangenissen nog meer bundelen. Vanuit mijn bevoegdheden Onderwijs en Werk wil ik eveneens meer gedetineerden in individuele leer(loopbaan)trajecten krijgen.

Bovendien onderzoek ik hoe een mogelijk vervolg op het 'Learning-inside-out'-project, dat instond voor leerloopbaanbegeleiding in detentie en vorige legislatuur zijn subsidiëring verloor, vorm kan krijgen. Eén op vier gedetineerden heeft namelijk geen diploma secundair onderwijs terwijl een diploma net dé springplank is naar een beter leven, een job, een zinvolle bijdrage aan de samenleving.

Al deze projecten en aanbod kunnen enorm veel nuttige data opleveren die zo gebruikt kunnen worden om heel gericht beleid te gaan voeren en het aanbod nog meer op maat en op de noden van de gedetineerden voor een effectieve re-integratie te organiseren. Daarom zetten we de voorbereidingen van vorige legislatuur verder voor het ontwikkelen van een digitaal systeem, in samenwerking met Digitaal Vlaanderen, om enerzijds die data te verzamelen – zodat we met één druk op de knop bijvoorbeeld kunnen weten hoeveel gedetineerden een aanbod volgen in de gevangenissen en wat hun profiel is – en anderzijds om individuele trajecten van gedetineerden te kunnen volgen en informatie op individueel niveau te kunnen delen met alle partners die werken met gedetineerden. We creëren een juridische basis om casusregie en infodeling daarbij maximaal mogelijk te maken, op basis van het need-to-knowprincipe.

Tot slot is het ook belangrijk om de samenwerking met het federale niveau justitie in het kader van deze thematiek extra te benadrukken. Hoelang we als Vlaanderen niet zelf bevoegd zijn voor het gevangeniswezen, moeten we onze rol als gelijkwaardige partner in de gevangenissen blijven afdwingen. We zijn voor het federale niveau onmisbaar in de gevangenissen en detentiehuizen en ik wil meer dan ooit wegen op het federale beleid hieromtrent. Ik zal de naleving van het nieuwe samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden dan ook nauwgezet opvolgen en ingrijpen waar nodig. Ik geef hierbij extra aandacht aan het onderdeel rond de veiligheid van de Vlaamse hulp- en dienstverleners waarbij het federale niveau een essentiële rol speelt. Zij moeten garanderen dat elke hulp- en dienstverlener een werkend alarm ter beschikking heeft en dat er onmiddellijk wordt ingegrepen bij problemen. Tot slot waak ik over de betrokkenheid van Vlaanderen bij de bouw van bijkomende strafuitvoeringscapaciteit zodat ik hier mee over kan beslissen in functie van de noden voor hulp- en dienstverlening en tijdig kan inspelen op bijkomende inzet vanuit Vlaanderen.

4.2.8 OD 8: Een transversaal preventiebeleid in de strijd tegen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme

De afgelopen jaren werd Europa opnieuw geconfronteerd met verscheidene terroristische aanslagen. Ook België bleef jammer genoeg niet gespaard: zo betreuren we de dodelijke aanslag op een politie-inspecteur in Schaarbeek op 10 november 2022 en de gruwelijke aanslag op 16 oktober 2023 te Brussel waarbij twee Zweedse voetbalsupporters om het leven werden gebracht. Zowel religieus als ideologisch geïnspireerd gewelddadig extremisme is nog steeds zeer aanwezig in onze samenleving. Ik vind dan ook dat we vanuit de Vlaamse justitie een actieve rol moeten blijven spelen in de strijd tegen gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme, en terrorisme. Dit soort geweldsdenken vormt immers een rechtstreekse aanval op onze waarden en normen en brengt bijgevolg de veiligheid van al onze burgers in het gedrang. Onze veiligheidsdiensten waarschuwen er ons bovendien voor dat we in de toekomst te maken zullen krijgen met een meer divers dreigingsbeeld. Naast de jihadistische dreiging, die nog steeds de grootste blijft, steken ook andere vormen van gewelddadig extremisme meer en meer de kop op. Bovendien merken onze veiligheidsdiensten eveneens op dat de extremisten die zij in hun vizier krijgen vaak nog zeer jong zijn. Deze jongeren leggen voornamelijk contact via allerlei onlineplatformen en sociale mediakanalen en delen daar hun radicale en gewelddadige extremistische ideeën met gelijkgestemden. Ik zal daarom de komende legislatuur naast de reeds bestaande fenomenen ook de wijzigende evoluties en tendensen blijven opvolgen zodat we vanuit het beleid hierop kunnen inspelen, enkel zo kunnen we deze dreiging zo goed als mogelijk onder controle trachten te houden en gruwelijke gebeurtenissen zoals deze in het verleden reeds te vaak hebben plaatsgevonden mee trachten te voorkomen.

In de justitiehuisen en het VCET werd de aanpak van geradicaliseerde daders tijdens de afgelopen legislatuur zo ook reeds grondig geëvalueerd. Dit zorgde ervoor dat de ondersteunende experts zich intussen hebben ontwikkeld tot experts radicalisering waardoor zij alle radicaliseringsdossiers vanaf 2025 volledig zelf zullen kunnen uitvoeren. Daarnaast ga ik telkens aan de slag met de rapporten van het OCAD. We stellen ons veiligheidsbeleid bij en screenen alle justitiabelen op aanwezigheid in de 'Gemeenschappelijke gegevensbank Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces' (T.E.R.) van het OCAD, ook degene die niet veroordeeld zijn voor terrorisme. Daarbij maken we ook driemaandelijks een eigen nieuwe screening op in het kader van nieuwe dreigingsanalyses. Zo wil ik ervoor zorgen dat er altijd voldoende alertheid heerst in het kader van justitiabelen die een reële bedreiging kunnen vormen in het kader van radicalisering.

De gegevensdeling met OCAD werd reeds vorige legislatuur verankerd, door onder meer het opstellen van een protocol tussen het Agentschap Justitie en Handhaving en het OCAD over de uitwisseling van informatie van personen opgenomen in de Gemeenschappelijke gegevensbank T.E.R. De nieuwe wetgeving op deze Gemeenschappelijke Gegevensbank T.E.R. laat nu ook toe dat er koppelingen met databanken van partnerdiensten kunnen gemaakt worden. Om bepaalde informatiestromen nog verder te automatiseren, onderzoek ik de mogelijkheid om deze Gemeenschappelijke Gegevensbank T.E.R. ook te koppelen aan de registratiesystemen van de justitiehuisen en het VCET. Binnen het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt er vanuit de justitiehuisen al jaren intensief samengewerkt met de gevangenen met betrekking tot onder meer de aanpak/behandeling van geradicaliseerde gedetineerden. Op basis van de gemeenschappelijke omzendbrief die tot doel heeft om reeds tijdens de detentiefase samen te werken aan een re-integratietraject van onder meer geradicaliseerde gedetineerden worden de justitiehuisen reeds tijdens de detentie betrokken in de voorbereiding van de reclassering veroordeelde geradicaliseerde gedetineerden. Ik wil met de bevoegde federale en gemeenschapsministers bekijken of we dit mandaat voor de justitiehuisen

juridisch nog beter kunnen verankeren en of we dit kunnen uitbreiden naar andere doelgroepen bijvoorbeeld geradicaliseerde geïnterneerden die eveneens opgenomen zijn in de gegevensbank T.E.R.

Ik coördineer als minister van Justitie en Handhaving, in samenwerking met mijn collega-ministers van Welzijn en Binnenlands Bestuur mee de voorbereiding en opvolging van het volgende actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, gewelddadig extremisme en terrorisme waarbij de ambitie moet zijn om in iedere politiezone een lokale integrale veiligheidscel radicalisering (LIVC R) te voorzien. Ik zorg er daarnaast voor dat in het nieuwe actieplan rekening wordt gehouden met de informatie die we van onze veiligheidsdiensten reeds mochten ontvangen zodat er nog meer specifieke aandacht besteed wordt aan jongeren die steeds vaker geconfronteerd worden met dit radicaal en extremistische gedachtegoed en hierdoor beïnvloed kunnen worden. De samenwerking tussen verschillende diensten maar ook de expertiseopbouw en de noodzakelijke wetenschappelijke ondersteuning van het beleid zal ik dan ook verder blijven uitbouwen en optimaliseren waar nodig.

Tijdens de vorige legislatuur heb ik in het kader van deze samenwerking reeds het voortouw genomen om met de bevoegde collega-ministers en federale ministers een samenwerkingsakkoord op te stellen met onder meer als doel de creatie van een overkoepelend juridisch kader voor de LIVC R. Het is voor mij een absolute prioriteit dat dit samenwerkingsakkoord er nu eindelijk ook effectief komt. Ik dring er bij mijn federale collega op aan om hier snel werk van te maken. Bij het finaliseren hiervan zal ik uiteraard rekening houden met de bevindingen die voortvloeien uit de evaluatie van het decreet LIVC R dat ik samen met mijn collega-minister van Binnenlands Bestuur in 2024 liet uitvoeren. Binnen dit samenwerkingsakkoord wordt eveneens voorzien in een specifiek luik voor geradicaliseerde gedetineerden die op termijn opnieuw in de samenleving zullen komen door de oprichting van penitentiaire integrale veiligheidscellen (PIVC R). Met deze PIVC-werking zorg ik er in samenwerking met mijn collega-minister voor Binnenlands Bestuur voor dat de lokale besturen, de politiediensten en justitieassistenten reeds betrokken worden tijdens de detentie. Zo kunnen onze justitieassistenten een bijdrage leveren in de voorbereiding van de reclassering van geradicaliseerde gedetineerden en ervoor zorgen dat o.a. burgemeesters beter voorbereid en geïnformeerd zijn bij een eventuele vrijlating op hun grondgebied wat de veiligheid van onze burgers enkel maar ten goede kan komen.

4.3 SD 3: DE INTEGRALE AANPAK VAN INTRAFAMILIAAL, SEKSUEEL EN EERGERELATEERD GEWELD

4.3.1 OD 1: Vlaamse coördinatie voor de aanpak van seksueel, intrafamiliaal en eengerelateerd geweld

Gendergerelateerd geweld is een fenomeen van alle tijden, van alle generaties. We zijn het onze kinderen verschuldigd hier prioriteit aan te blijven geven en werk te maken van een gecoördineerde en gestroomlijnde aanpak, die vertrekt vanuit de noden van slachtoffers.

Het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld dat ik vorige legislatuur in het leven riep, heeft geleid tot de uitvoering van concrete en gecoördineerde acties zoals bijvoorbeeld het decreet rond het uittreksel van het strafregister en de oprichting van het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag. Omdat deze aanpak werkt, vernieuw en verbreed ik dit actieplan naar andere vormen van gendergerelateerd geweld die gebaat zijn

bij een gecoördineerde aanpak zoals intrafamiliaal geweld, genitale verminking en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit actieplan zal zo ook de basis vormen voor de Vlaamse bijdrage bij de opmaak van het nieuw Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld.

Bij de opmaak, uitvoering en evaluatie van het Vlaamse actieplan zal ik opnieuw een coördinerende rol opnemen. Ik ga met mijn collega-ministers in gesprek om tot een afgestemde aanpak te komen en zal hen maximaal stimuleren om vanuit hun bevoegdheidsdomeinen zoveel mogelijk bij te dragen. Bij de opmaak zal ik onder meer rekening houden met de evaluatie van het vorige actieplan, de aanbevelingen die voortkomen uit de parlementaire commissies rond seksueel misbruik, de ervaring met thema's binnen de verschillende administraties en de bevindingen uit wetenschappelijke onderzoek rond deze thematiek.

Ook het Agentschap Justitie en Handhaving krijgt een prominente rol bij de aanpak van gendergerelateerd geweld. Het agentschap zal onder andere de verschillende beleidsdomeinen ondersteunen in de aanpak van die thema's en overkoepelende acties coördineren zonder daarbij te raken aan de bestaande bevoegdheden van de verschillende beleidsdomeinen met betrekking tot deze thematieken. Een belangrijk initiatief hieromtrent is de ontwikkeling van een krachtdadig Vlaams integriteitsbeleid dat over de verschillende sectoren heen wordt opgezet binnen de Vlaamse bevoegdheden. Deze nood kwam duidelijk naar voor uit het onderzoek naar een 'meldcode geweld' dat ik vorige legislatuur liet uitvoeren. Daarom werk ik de komende legislatuur samen met alle betrokken ministers aan een kaderdecreet voor het Vlaams integriteitsbeleid. Dit decreet biedt een gestroomlijnd kader voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Het is belangrijk om tot een gelijkaardige en gelijkwaardige invulling van het integriteitsbeleid te komen binnen de Vlaamse sectoren om de slaagkans te vergroten. Het decreet bepaalt minimaal de doelgroep en de breedte van het integriteitsbeleid, zorgt voor uniformiteit in de terminologie en heeft de nodige aandacht voor infodeling en het beroepsgeheim. Ook algemene principes op gebied van kwaliteit, preventie en reactie van het integriteitsbeleid worden in het decreet vastgelegd. Het voorziet een generiek stappenplan voor medewerkers die met grensoverschrijdend gedrag te maken krijgen en een gedragscode biedt sectoren en organisaties een leidraad, zodat duidelijk is wat als grensoverschrijdend gedrag wordt beschouwd en wat niet.

4.3.2 OD 2: Versterking van de integrale aanpak van intrafamiliaal geweld

In het nieuwe Vlaamse actieplan zullen we vanaf deze legislatuur dus ook de nodige aandacht besteden aan intrafamiliaal geweld, maar dat betekent allerm minst dat er tot op heden nog niet is op ingezet. We weten al langer dat intrafamiliaal geweld een wijdverspreid probleem is in de samenleving. De Wereldgezondheidsorganisatie noemt het niet voor niets "een mondiaal volksgezondheidsprobleem van epidemische proporties". Ook in Vlaanderen is intrafamiliaal geweld een donker geheim achter één op de drie voordeuren. Honderdduizenden vrouwen, mannen, kinderen en gezinnen kennen de angst, de eenzaamheid en de schaamte die eruit voortkomen maar al te goed.

Vaker wel dan niet blijft het geweld verborgen voor de buitenwereld. En juist daarom heeft het onze aandacht zo nodig. Want iedereen heeft recht op een leven zonder geweld. Er is geen enkele rechtvaardiging voor intrafamiliaal geweld. Nooit. Tegelijk zijn er geen gemakkelijke oplossingen. Wie zich in de problematiek verdiept, ziet hoe gecompliceerd die situaties zijn. En hoe wijdvertakt, complex en hardnekkig dit probleem is.

Daarom zette ik de afgelopen legislatuur in op een onderzoek om te komen tot intersectorale multidisciplinaire centra voor de aanpak van intrafamiliaal geweld. Op basis van de inzichten uit dit onderzoek en de ervaring die

we reeds hadden met de bestaande ketenaanpak en Family Justice Centers, heb ik tijdens de vorige legislatuur de Veilige Huizen opgericht. Een Veilig Huis is een regionale netwerkorganisatie, met diensten op één plaats, die zorgt voor een duurzame, gecoördineerde en doeltreffende aanpak van intrafamiliaal geweld. Naast de vier bestaande centra in de regio's Antwerpen en Limburg, die verder zijn uitgebouwd, heb ik gezorgd voor de opstart van vijf nieuwe centra in de regio's Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen in november 2023. De fundamenten zijn dus gelegd, maar dat betekent absoluut niet dat het werk erop zit. De volgende vijf jaar zet ik samen met mijn collega-minister van Welzijn en alle betrokken partners keihard in op een verdere versterking en uitbouw van de centrale rol van de Veilige Huizen in de aanpak van intrafamiliaal geweld in Vlaanderen. Ik focus daarbij op vijf speerpunten.

Een eerste speerpunt is de Veilige Huizen nog dichterbij de mensen brengen. Zo wil ik de samenwerking met andere politiezones stelselmatig uitbreiden. De rol van de politiezones, maar zeker ook van de lokale besturen is daarin essentieel. Zij zorgen namelijk voor lokale antennes, bijvoorbeeld op niveau van een politie- of eerstelijnszone, waardoor gezinnen nog dichterbij huis verder geholpen kunnen worden. Ik bekijk dit met alle betrokken actoren op het terrein.

Ten tweede gaan de Veilige Huizen nog meer aandacht besteden aan de impact van intrafamiliaal geweld op kinderen. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met onder meer de partners van de integrale jeugdhulpverlening, die vanuit hun expertise en rol de veiligheid en de aandacht voor kinderen bewaken. Ook de kinderpsychologen binnen de Veilige Huizen hebben een belangrijke rol in het duiden van de impact van geweld op de ontwikkeling van kinderen, zowel naar medewerkers en partners als de betrokken gezinnen. Kinderen moeten ook zelf ervaren dat ze gezien worden en er naar hen geluisterd wordt. Het is niet voldoende om boven hun hoofden heen een veilig kader te creëren. Het is van belang dat kinderen op hun maat zelf gehoord worden, een stem krijgen en betrokken worden. Ook de samenwerking met en uitbouw van Handle with Care bekijk ik verder. Met het project Handle with Care wordt een signaal aan de school gegeven wanneer er een politie-interventie is geweest in het kader van intrafamiliaal geweld in het gezin. Op die manier kunnen leerkrachten met kleine gebaren, zoals het bijhouden van de klasknuffel of geen straf geven omdat een taak niet is gemaakt, de nodige rust bij het kind creëren.

Een derde essentieel speerpunt is het uitbouwen van een gecoördineerde laagdrempelige werking binnen de Veilige Huizen in daartoe aangepaste locaties. Slachtoffers en alle andere betrokkenen moeten terecht kunnen op één plek voor alle zorg, ondersteuning én een adequate aanpak om het geweld duurzaam te stoppen. Ik wil voorkomen dat slachtoffers onnodig worden doorverwezen en verschillende keren hun verhaal opnieuw moeten vertellen. Ik voorzie daarom, stapsgewijs en in overleg met de betrokken partners en bevoegde ministers, een laagdrempelig basisaanbod in alle Veilige Huizen, aanvullend op de bestaande intersectorale samenwerking. De Veilige Huizen maken daarbij maximaal gebruik van de hulp- en dienstverlening van bestaande actoren op het terrein en stimuleren hen om te zorgen voor een geïntegreerde hulp- en dienstverlening. Daarnaast wil ik experimenteren met regionale proeftuinen. Samen met lokale, Vlaamse, federale en andere partners wil ik onderzoeken hoe we zo goed mogelijk tegemoetkomen aan de noden van gezinnen. Denk aan noden op het vlak van advies, steun, medische vaststellingen, aangifte doen, juridische eerstelijnsbijstand, residentiële opvang, hulp op alle levensdomeinen, ... Op die manier overbruggen we veel beter de kloof tussen beleid en praktijk. Succesvolle proeftuinen wil ik vervolgens uitrollen in alle regio's.

Als vierde speerpunt zorg ik voor de verdere uitbouw van expertise en specialisme binnen de Veilige Huizen, om gezinnen maar ook de professionals die met hen werken optimaal te ondersteunen. Ik bekijk aan de ene kant hoe ik de gespecialiseerde werking in deelfenomenen als eengerelateerd geweld, intrafamiliaal seksueel geweld, hoogconflictueus ouderschap, intieme terreur, siblinggeweld en ouderenmis(be)handeling (in samenwerking met het Vlaams Ondersteuningscentrum Ouderenmis(be)handeling) verder kan ondersteunen in afstemming met de betrokken partners en ministers. Ik denk daarbij ook aan een doelgroepgericht aanbod, zoals voor moeilijker bereikbare gemeenschappen, of een integrale aanpak tijdens detentie waar we succesvol mee aan het experimenteren zijn in de gevangenis van Hasselt. Aan de andere kant moeten de Veilige Huizen deze legislatuur verder uitgroeien tot volwaardige expertisecentra intrafamiliaal geweld. Ze focussen daarbij op consult, handvaten en kwalitatief hoogstaande opleidingen voor alle betrokken diensten en professionals, en op de bekendmaking van dat aanbod. De Veilige Huizen werken daarvoor een gefaseerde aanpak uit, in afstemming met de betrokken partners en met aandacht voor verschillende beroepsgroepen en deelthema's.

Een laatste speerpunt bestaat uit de doorontwikkeling van WIDA, het dossierbeheersysteem van de Veilige Huizen. Dit dossierbeheersysteem, waarin een risico-inschattingsinstrument is ingebouwd, zorgt ervoor dat de partners binnen de Veilige Huizen op een veilige, uniforme en efficiënte manier kunnen samenwerken, registreren en rapporteren. De verdere uitbouw van Veilige Huizen vraagt om een doorontwikkeling van dit systeem, met extra modules. Deze investering moet er ook voor zorgen dat WIDA kan communiceren met de systemen van kernpartners, met de nodige aandacht voor gegevensbescherming. Zo wordt er ingezet op een koppeling tussen WIDA en het FOCUS-systeem van de politie om dubbele registratie te verminderen en de administratieve werklast te verlagen.

Tot slot zet ik de komende legislatuur verder in op het tijdelijk huisverbod. Deze maatregel heeft als doel om situaties van intrafamiliaal geweld onmiddellijk een halt toe te roepen. Dit gebeurt door de meerderjarige persoon, waarvan op dat ogenblik wordt ingeschat dat die een ernstig en onmiddellijk gevaar vormt voor zijn of haar huisgenoten, tijdelijk het verbod op te leggen de verblijfplaats te betreden. Op die manier kan de fysieke en psychische integriteit van de thuisblijvers maximaal gewaarborgd worden. Tezelfdertijd sporen onze justitieassistenten tijdens deze 'time out-periode' de betrokkenen er maximaal toe aan om de problemen die aanleiding hebben gegeven tot het geweld, aan te pakken, o.a. door hen toe te leiden naar gepaste hulpverlening. Zo stellen we alles in het werk om toekomstig geweld te vermijden. Vanuit de wens om gezinnen te helpen, in de zoektocht naar het installeren van duurzame veiligheid, vind ik het belangrijk om te onderzoeken op welke manier de Veilige Huizen een grotere rol kunnen opnemen bij tijdelijke huisverboden, zodat er, waar nodig, nog meer aanklappende en langere ondersteuning geboden kan worden.

4.3.3 OD 3: De integratie van justitiële ketenaanpakken

Verschillende problematieken – denk aan jeugddelinquentie (*zie SD 8 over een krachtadig, responsabiliserend en innovatief jeugddelinquentiebeleid*), zware psychische problemen of een ernstige verslavingsproblematiek – hebben net als intrafamiliaal geweld nood aan een ketenaanpak en casusoverleg tussen diensten. Zeker in zware en complexe dossiers merk je de behoefte aan afstemming en samenwerking tussen politie, justitie en hulpverlening. Om beter afgestemd te gaan werken en dubbel werk te vermijden, wil ik die intersectorale samenwerkingsinitiatieven bundelen onder dezelfde kapstok.

Ik wil dat doen naar het model van en onder dezelfde koepel als de Veilige Huizen. Onder diezelfde koepel zullen er dus op termijn meerdere justitiële ketenwerkingen samengebracht worden: de keten intrafamiliaal geweld

(Veilig Huis), de keten jeugddelinquentie, de keten verslaving, ... Het grote voordeel van zo'n integratie is dat versnippering tegengegaan wordt en er efficiënter en effectiever gewerkt kan worden. Er is maar één locatie nodig, één overkoepelende stuurgroep, één herkenbare procesflow, één dossierbeheersysteem en één sjabloon voor infodeling. Dat maakt de duidelijkheid en voorspelbaarheid voor diensten veel groter, en de drempel om in te stappen veel lager.

In Limburg wordt onder de noemer 'Zorg- en Veiligheidshuis' al geëxperimenteerd met zo'n samenwerking onder dezelfde koepel. Met succes, want na de ketenaanpak intrafamiliaal geweld zal ook de ketenaanpak jeugddelinquentie hierin geïntegreerd worden. Daarnaast zijn er gesprekken lopende voor de opstart van een ketenwerking psychische kwetsbaarheid. Ik wil dit pilootproject dan ook verder ondersteunen en evalueren. Op basis van de evaluatie voorzie ik een stapsgewijze verspreiding in Vlaanderen, weliswaar met de nodige flexibiliteit qua invulling op basis van de regionale realiteit. Het Agentschap Justitie en Handhaving zal de strategische coördinatie opnemen en operationeel nauw samenwerken met politie, parket, lokale besturen en hulpverlening. We zorgen voor de nodige afstemming met de bevoegde ministers. Ook zorg ik ervoor dat het WIDA-systeem van de Veilige Huizen gefaseerd gebruikt kan worden voor de andere justitiële ketenaanpakken.

4.4 SD 4: DE STRIJD TEGEN DRUGS

De strijd tegen drugs moet niet alleen grensoverschrijdend maar ook bevoegdheidsoverschrijdend gevoerd worden. Zowel internationaal, Europees, nationaal, deelstatelijk als lokaal moeten we alles op alles zetten om onze maatschappij te beschermen tegen alle negatieve gevolgen die zowel de handel in als het gebruik van drugs met zich meebrengen en dit zowel op het vlak van veiligheid, economie als op menselijk vlak. Ik zal hier als Vlaams minister van Justitie en Handhaving een voortrekkersrol in blijven spelen om deze problematiek ook binnen mijn Vlaamse bevoegdheden bovenaan de Vlaamse agenda te plaatsen. De strijd tegen drugs is een absolute topprioriteit die enkel mits het voeren van een consistent, krachtig en multidisciplinair beleid kans maakt op slagen. Ik ga deze strijd dan ook voluit aan. Enkel zo kunnen we de veiligheid van onze burgers garanderen die vandaag de dag nog al te vaak in het gedrang komt door het toenemende druggeweld, kunnen we onze economie ondersteunen en vermijden dat deze volledig aangetast wordt door de ermee gepaard gaande ondermijnende criminaliteit en zullen we mensen die te maken hebben met een verslavingsproblematiek helpen door hen te stimuleren om hun problematiek onder ogen te zien en effectief aan te pakken.

4.4.1 **OD 1: De verdere uitrol van de drugsopvolgingskamers (DOK's)**

We richten ons vooreerst op de druggebruiker zelf door in samenwerking met de justitiehuizen in te zetten op de verdere uitrol van de gespecialiseerde drugsopvolgingskamers (DOK's) binnen de rechtbanken waarbij daders van druggerelateerde feiten de kans krijgen hun drugprobleem grondig aan te pakken. De rechter, die nadien de uiteindelijke straf zal bepalen, zal bij het opleggen van deze straf rekening houden met de manier waarop de beklaagde het opgelegde hulpverleningstraject heeft uitgevoerd.

Ook hier treden de justitiehuizen op als cruciale schakel tussen enerzijds justitie en anderzijds de hulpverlening. Zij zorgen ervoor dat het hulpverleningstraject ook na het definitieve vonnis zal uitgevoerd en opgevolgd worden. Op basis van de reeds uitgevoerde evaluaties inzake de werking van deze DOK's blijkt duidelijk dat er na de invoering van deze kamers een daling van het recidivecijfers werd vastgesteld bij die daders waarbij het

hulptraject een positief resultaat heeft gekend. Het uitrollen van deze DOK's en de verdere ondersteuning door de justitiehuisen staat dan ook bovenaan op mijn agenda.

4.4.2 OD 2: Drugs en jeugddelinquentie

Zowel in de haven van Antwerpen als de Nederlandse havens krijgen we meer en meer te maken met minderjarige drugsuithalers. In Nederland was vorig jaar maar liefst 15% van de uithalers minderjarig. Criminelen kunnen die vaak voor een appel en een ei inzetten om hun vuile werk te doen. Zo worden ze zelf niet gepakt, en laat men uitschijnen dat minderjarigen hier ook geen zware straf voor zullen krijgen indien zij gepakt worden. Daarnaast zien we dat minderjarigen ook vaker worden ingezet om te dealen.

Ook binnen de gemeenschapsinstellingen nemen we dat fenomeen waar. Niet alleen worden meer Nederlandse minderjarigen geplaatst, we merken ook dat er een serieuze stijging is van drugsfeiten, zeker in de grensregio's. Ik wil daar verder op inzetten, in samenwerking met onze Noorderburen, waar ze met gelijkaardige problemen kampen, alsook wegens de nood aan een grensoverschrijdende aanpak. Ook zal ik dit fenomeen grondig in kaart brengen in samenwerking met politie en parket om zo tot de nodige beleidsmaatregelen te kunnen komen.

4.4.3 OD 3: Een snelle(re) vernietiging van drugs

Van zodra (grote) ladingen drugs in beslag genomen worden, is het cruciaal dat deze zo snel als mogelijk vernietigd kunnen worden. Gelet op de enorme waarde van deze partijen drugs deinzen criminelen er immers niet voor terug om zwaar geweld in te zetten om deze in beslag genomen drugs terug in hun bezit te krijgen. Dit brengt onder meer de veiligheid van zowel onze douanediensdiensten als onze politiediensten in het gedrang. In november 2023 werden zo twee havenarbeiders in een douanedepot van de Antwerpse Waaslandhaven overvallen, gekneveld en bedreigd. We moeten er dan ook alles aan doen om ook de veiligheid van deze diensten te garanderen en te voorkomen dat deze drugs opnieuw in de handen van criminelen kunnen terechtkomen. In samenwerking met mijn collega-minister van Omgeving zal ik daarom verder inspelen op de behoefte om drugs sneller te kunnen vernietigen. Tijdens de vorige legislatuur heb ik er reeds voor gezorgd dat er bij bepaalde verbrandingsovens een Fast Lane gecreëerd werd waardoor de douanediensdiensten in principe binnen de drie uur na aanvraag de in beslag genomen partijen drugs konden aanbieden ter verbranding. Ik zorg ervoor dat deze Fast Lanes behouden blijven en zet daarnaast verder in op het onderzoek tot de chemische degradatie van drugs zodat deze verbrandingen daarna veel sneller en niet meer apart moeten verlopen en de termijn tussen de inbeslagname en de vernietiging van de drugs tot een absoluut minimum kan herleid worden. Tijdens de vorige legislatuur heb ik in het kader hiervan reeds een onderzoek besteld bij VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) om na te gaan of en hoe drugs op chemische wijze snel vernietigd kunnen worden. De eerste resultaten van dit onderzoek waren alvast veelbelovend. Ik blijf dat ook verder inzetten op het onderzoek om drugs op chemische wijze te kunnen vernietigen. Dit zal de veiligheid van onze diensten enkel maar ten goede komen en de kans dat deze drugs terug in onze maatschappij terecht aanzienlijk beperken.

4.4.4 OD 4: De aanpak van bodemverontreiniging ten gevolge van drugslabs of drugsdumpings

Ook het milieu draagt mee de gevolgen van de massale drugsproductie en drugsconsumptie waar ons land mee te kampen heeft. België is na Nederland immers wereldwijd de tweede grootste producent van synthetische drugs. Jaarlijks worden er in Vlaanderen dan ook tientallen drugslabo's opgerold. Het afval uit de productie van synthetische en andere drugs wordt bovendien illegaal gedumpt. Ook dit uiterst schadelijke en vaak nog miskende gevolg van de gehele drugsproblematiek moeten we aanpakken. Ik ga deze legislatuur dan ook in

samenwerking met mijn collega-minister van Omgeving inzetten op een uniforme werkwijze om bodemverontreiniging tegen te gaan bij het ontdekken van drugslabs of drugsdumpingen.

Aangezien elke gebruiker mede verantwoordelijk is voor het in standhouden van de nood aan dit enorme aanbod aan drugs en dus ook aan de productie ervan, wil ik nagegaan op welke wijze we de gebruiker hieromtrent kunnen responsabiliseren. Daarnaast zal ik samen met mijn collega-minister van Energie bekijken hoe drugslabs of cannabisplantages beter en voornamelijk sneller ontdekt kunnen worden in het kader van energiefraude. Het produceren van om het even welke drug vereist immers enorme hoeveelheden elektriciteit. Van zodra we deze uitwassen inzake energieverbruik kunnen detecteren, kunnen we sneller laten onderzoeken of hier mogelijk een link kan gelegd worden naar een drugslab of cannabisplantage. Vervolgens zal ik het gesprek aangaan met de nutsbedrijven zodat we de samenwerking kunnen aangaan inzake het bestrijden van de georganiseerde misdaad.

4.5 SD 5: EEN TOEGANKELIJKE EN PROFESSIONELE JURIDISCHE EERSTELIJNSBIJSTAND VOOR ALLE BURGERS

Elke burger kan gratis een beroep doen op een advocaat voor een antwoord op eenvoudige juridische vragen. De dertien commissies voor juridische eerstelijnsbijstand organiseren dit aanbod op vraag van de overheid. In 2022 vernieuwde ik hun werking met als doel de uniformisering van de werking over heel Vlaanderen en een betere toegankelijkheid met een bijkomende focus op het bereiken van de meest kwetsbare doelgroepen.

De komende legislatuur blijf ik de nieuwe werking monitoren en stuur ik bij waar nodig. Ik wil bijkomend bekijken hoe ik de commissies kan herstructureren en fusioneren om efficiëntiewinsten en een betere toegankelijkheid te bekomen. De winsten die ik hiermee boek vertaal ik in onder andere meer spreekuren op meer locaties. Daarnaast ontwikkel ik met de Orde van Vlaamse Balies een digitale applicatie om de bijstand vlotter te organiseren en de burger sneller toegang te geven tot advies op maat. Alle commissies zullen overstappen naar dit nieuwe systeem en zo de krachten bundelen bij telefonische permanentie en doorverwijzing.

Ten slotte wil ik met de juridische eerstelijnsbijstand ook meer inzetten op bepaalde thema's en groepen slachtoffers. Ik denk dan bijvoorbeeld aan slachtoffers van seksueel en intrafamiliaal geweld. Om het aanbod vlot tot bij hen te krijgen wil ik de samenwerking met de Zorgcentra na Seksueel Geweld en de Veilige Huizen verder uitbouwen zodat slachtoffers naast zorg ook kunnen rekenen op de bijstand van een advocaat voor de eerste juridische vragen. De opleiding en bijscholing voor de advocaten die dit opnemen zal ik uitbouwen in samenwerking met de Orde van Vlaamse Balies. Ik onderzoek bijkomend welke thema's, groepen en/of samenwerking er verder nog mogelijk zijn.

4.6 SD 6: EEN KWALITATIEF MAATSCHAPPELIJK ONDERZOEK BIJ COMPLEXE ECHTSCHIEDINGEN

Justitie gaat niet alleen over misdaad en straf. Het gaat ook, en gelukkig steeds meer, over slachtoffers. Teveel slachtoffers blijven vandaag nog onder de radar van onze diensten, aangezien de situaties waaraan ze blootgesteld worden, vaak verscholen zitten achter de voordeur en moeilijk gedetecteerd kunnen worden. Ik

heb het dan over de problematiek van de complexe scheidingen, die de voorbije jaren almaar meer aanwezig is in onze samenleving en waardoor vele kinderen en ouders getroffen worden.

Naast de actoren vanuit Welzijn en Opgroeien, hebben ook de justitiehuisen een belangrijke rol in het uitvoeren van een maatschappelijk onderzoek in het kader van een burgerrechtelijke procedure. De meeste opdrachten gaan over de regeling van het ouderlijk gezag, de huisvesting van de kinderen en het recht op persoonlijk contact in het kader van scheiding van de ouders. Via het maatschappelijk onderzoek informeert de justitieassistent de opdrachtgever omtrent de familiale dynamiek en de huidige leefsituatie van de partijen en de kinderen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de andere bevoegde actoren op het terrein.

Als Vlaams minister van Justitie en Handhaving wil ik mij de komende vijf jaar verder inzetten om maximaal recht te doen aan de noden van die kinderen. Wanneer kinderen in de strijd tussen hun ouders terechtkomen, dan leidt dit immers vaak tot emotionele onveiligheid, tot ernstige ontwikkelingsbedreigingen en emotionele verwaarlozing. Die ervaring heeft een negatieve impact op het mentaal welzijn bij jongeren. Kinderen uit complexe scheidingen belanden geregeld in een verontrustende opvoedingssituatie. Experts stellen onomwonden dat dit een vorm van emotionele of psychische kindermishandeling is. De afgelopen legislatuur zette ik daarom al in op de herwerking van de Kindreflex op maat van de justitiehuisen en dus ook voor de opdracht van het maatschappelijk onderzoek. De volgende legislatuur wil ik alles in het werk stellen om onze maatschappelijke onderzoeken zo solide mogelijk te maken en om samenwerkingspistes te verkennen om sneller te kunnen schakelen, zodat de impact op kinderen uiterst beperkt blijft. Ik denk dan bijvoorbeeld aan een intensievere samenwerking met de Veilige Huizen en betrokken actoren vanuit Welzijn en Opgroeien die expertise hebben rond geweld in gezinnen.

4.7 SD 7: EEN INNOVATIEVE VLAAMSE JUSTITIE MET EEN STERK AGENTSCHAP

4.7.1 OD 1: Van justitiehuisen naar reclassering

In Vlaanderen zijn er momenteel vijftien justitiehuisen die verschillende opdrachten combineren. Het grootste onderdeel richt zich op de begeleiding en de opvolging van justitiabelen, met als doel hun re-integratie in de samenleving te bevorderen. Om deze focus op re-integratie te benadrukken, bekijk ik of de justitiehuisen omgevormd kunnen worden tot 'Reclassering Vlaanderen'. Deze naamsverandering en herstructurering zouden de doelstellingen van de dienst explicieter maken en helpen bij het creëren van een eenduidige boodschap over de rol van reclassering in het strafrechtstelsel. Op deze manier zou ook de dienst slachtofferonthaal als een aparte entiteit geïdentificeerd worden. Door deze splitsing zou de dienst slachtofferonthaal meer aandacht krijgen, wat een belangrijke stap is in het meer visibel maken van slachtoffers in het strafrechtstelsel en waardoor we ook beter zouden kunnen instaan voor hun behoeften en het afdwingen van hun rechten. Ik bekijk in dat kader ook of er decretale aanpassingen zouden nodig zijn.

Met Reclassering Vlaanderen zet ik maximaal in op het waarborgen van de toegankelijkheid voor zowel justitiabelen als slachtoffers en verbeter ik het waar mogelijk, zodat we de nodige begeleiding en opvolging kunnen voorzien. Om dit te realiseren, monitor ik voortdurend de werking van de antennes die ik in de vorige legislatuur oprichtte. Ik evalueer systematisch of deze antennes voldoende zijn om een vlotte toegang en

adequate ondersteuning te bieden. Waar ik tekorten vaststel of nieuwe noden identificeer, bekijk ik of ik extra antennes kan voorzien of op een andere manier aan de behoeften van justitiabelen en slachtoffers kan tegemoet komen.

De justitiehuzen kampen al van oudsher met een erg hoge werkdruk. De instromende dossiers stijgen jaar na jaar. Ten opzichte van 2019 waren er in 2023 bijvoorbeeld 27% meer nieuwe dossiers. De afgelopen legislatuur zorgde ik daarom ook voor extra justitieassistenten om een kwalitatieve dienstverlening te kunnen blijven garanderen. Ik hou de verhouding van het personeelsbestand met de werkdruk verder in de gaten en blijf inzetten op een proactief personeelsbeleid.

4.7.2 OD 2: De verdere digitalisering van de Vlaamse justitie

In onze steeds verder digitaliserende maatschappij is het belangrijk dat ook overheidsdiensten de mogelijkheden van nieuwe technologieën volop benutten. Via digitalisering wil ik de effectiviteit van de Vlaamse justitie verder verhogen. Artificiële Intelligentie (AI) speelt hierin een sleutelrol. Ik zal onderzoeken hoe interne processen kunnen verbeterd worden via AI, zoals het maken van verslagen, met oog op een meer efficiënte dienstverlening. Vanzelfsprekend zal het gebruik van deze technologie met de nodige omzichtigheid gebeuren, aangezien AI nooit volledig de menselijke inschatting kan vervangen.

Verder investeer ik dus ook in het (verder) implementeren en vernieuwen van dossierapplicaties. Zo implementeer ik de dossiertoepassing WIDA die de Veilige Huizen gebruiken en zorg ik hierbij voor een kwaliteitsvolle data-uitwisseling met de partners binnen het netwerk, zoals de politie. Ook bekijk ik of we voor het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag en de Erkennings- en Bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik een gelijkaardig systeem kunnen voorzien. Daarnaast wordt het reclasseringsportaal verder ontwikkeld. Via dit digitaal portaal kunnen de justitiehuzen en hun samenwerkingspartners op een veilige, snelle en efficiënte manier informatie uitwisselen over het verloop van de werkstraffen, begeleidingen en gedragstrainingen. Ik voltooi ook de vernieuwing van het dossiersysteem voor de elektronische monitoring (SISSET). Ten slotte start ik een analyse om een nieuwe, klantgerichte dossierapplicatie voor de justitiehuzen te voorzien omdat de huidige applicatie SIPAR op zijn limieten botst.

Om accurate informatie over de hulp- en dienstverlening in gevangenen beschikbaar te maken, ontwikkel ik eveneens een gebruiksvriendelijke rapporteringsomgeving die data vanuit verschillende beleidsdomeinen centraliseert (*zie OD over een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden*).

Tenslotte startte ook de federale overheid in de vorige legislatuur een grootschalig project om de applicaties van de FOD Justitie te vernieuwen. Deze applicaties hebben een grote impact op de werking van de Vlaamse justitie. Gezien de problemen in het verleden dring ik er bij mijn federale collega op aan om samen te bekijken hoe de gegevensdeling tussen alle partners in de hele keten van strafuitvoering optimaal kan worden georganiseerd. Op die manier wil ik verzekeren dat de digitalisering bij de federale overheid een positieve impact heeft op de werking van de Vlaamse diensten.

Ik zal in dat kader ook blijven inzetten op informatieveiligheid. Samen met Digitaal Vlaanderen zorg ik ervoor dat onze systemen en toepassingen juridisch en ethisch verantwoord zijn en aan de hoogste normen voldoen om cyberdreigingen te weerstaan. Onze gegevens moeten ten alle tijden beschermd zijn.

4.8 SD 8: EEN KRACHTDADIG, RESPONSABILISEREND EN INNOVATIEF JEUGDDELINQUENTIEBELEID

Op het eerste zicht vertonen de algemene cijfers inzake jeugdcriminaliteit de laatste jaren slechts een lichte stijging. Wie de cijfers echter iets meer in detail bekijkt of dit onderwerp even aansnijdt bij politiediensten of jeugdrechters kan niet anders dan enkele toch wel zeer verontrustende tendensen vaststellen. De feiten worden alsmear zwaarder, het geweld wordt alsmear driester en de daders van deze feiten worden alsmear jonger. Het aantal feiten gepleegd door kinderen van minder dan 12 jaar oud is sinds 2021 met maar liefst 36,5% toegenomen. Het gaat hier voor alle duidelijkheid niet over onschuldige kwajongensstreken maar wel over zeer ernstige feiten zoals zware slagen en verwondingen, steekincidenten, zedenmisdriven en overvallen. Onze jeugd vormt de maatschappij van morgen. Het is dan ook mijn missie als Vlaamse minister van Justitie en Handhaving om deze ernstige maatschappelijke problematiek streng en kordaat aan te pakken.

Ik zet me dan ook in voor elke jongere, ook voor diegene die om welke reden dan ook het rechte pad heeft verlaten. Ik zal er alles aan doen om deze jongeren terug op het juiste pad te brengen via de juiste structuur en controle. Binnen het Vlaamse beleid rond jeugddelinquentie staan de responsabilisering van zowel jongeren als ouders, het beperken van recidive, het voorzien in voldoende, degelijke en waar nodig gespecialiseerde capaciteit en het aanbieden van aangepaste mogelijkheden tot re-integratie centraal. De basisgedachte waarop ik mijn beleid baseer is dat alle minderjarige plegers van een jeugddelicten geresponsabiliseerd worden en ertoe aangezet moeten worden om zelf mee oplossingen te zoeken en aan te reiken om de veroorzaakte schade te herstellen. Hierdoor verplichten we hen immers om na te denken over hetgeen ze hebben gedaan en nog belangrijker over de gevolgen die hun daden teweeg hebben gebracht. Ook de ouderlijke verantwoordelijkheid en die van andere opvoedingsverantwoordelijken is cruciaal en wordt hierbij versterkt.

Maar ik kan dit niet alleen doen, het afglijden van jongeren in de criminaliteit vergt de inzet van verschillende beleidsdomeinen, zowel Vlaams als federaal. Daarbij moeten we zowel preventief als repressief te werk gaan. Ik wil daarom opnieuw met een allesomvattend integraal veiligheidsplan komen, waarbij ook politie en de federale justitie betrokken zijn om deze problematiek grondig aan te pakken. Ook zal ik met mijn Vlaamse collega's bekijken welke maatregelen we hieromtrent nog kunnen nemen qua preventie.

In samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn, zal ik ook verder uitvoering geven aan het decreet jeugddelinquentierecht en zal ik de effecten hiervan monitoren op het terrein. Het is evident dat er blijvend over de verschillende beleidsniveaus heen zal samengewerkt worden en dit met alle relevante actoren zoals bijvoorbeeld actoren uit de geestelijke gezondheidszorg, het welzijnsveld, justitie, politie, hulpverlening etc.... In het kader van de aanpak van jeugddelinquentie, worden de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum, met inbegrip van het personeel en budget, integraal overgeheveld naar de Vlaamse Justitie. Voortaan zullen jeugddelinquenten ook verder opgevolgd worden door justitieassistenten. Het jeugddelinquentiedecreet blijft een gedeelde bevoegdheid van de ministers van Justitie en Welzijn. Ik zal, in samenwerking met mijn collega bevoegd voor Welzijn, zo snel mogelijk inzetten op deze overheveling.

De voorbije jaren merken we ook bij jongeren een toenemende onverdraagzaamheid ten aanzien van bepaalde groepen van mensen waarvan zij menen te mogen oordelen dat deze groepen minder respectvol dienen behandeld te worden of zelfs het slachtoffer mogen worden van lasterlijke aantijgingen of geweldsdaden. Dit zal ik nooit tolereren. Iedereen moet zich in onze maatschappij en dit ongeacht leeftijd, gender, ras of ideologie

te allen tijde veilig voelen om zichzelf te kunnen zijn. Ik bekijk daarom in samenwerking met de andere bevoegde ministers hoe we hiermee aan de slag kunnen gaan/welke beleidsmaatregelen we hieromtrent kunnen nemen.

4.8.1 OD 1: De verdere implementatie van het jeugddelinquentierecht met oog en ruimte voor innovatie

Ik maak de komende regeerperiode verder werk van de uitvoering van het jeugddelinquentierecht en dit in nauwe samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn. Het jeugddelinquentierecht heeft de voorbije legislatuur reeds een sterke dynamiek en evolutie ondergaan, we moeten dit momentum dan ook vasthouden en op dezelfde ambitieuze manier verdergaan. Het is absoluut cruciaal dat we voldoende gepaste reacties voorzien op het toenemende fenomeen van ernstige jeugdcriminaliteit en dit zowel ten aanzien van daders als ten aanzien van slachtoffers. De daders moeten duidelijk het signaal krijgen dat dit soort gedrag niet getolereerd wordt en voor slachtoffers moet het duidelijk zijn dat we naar hen luisteren, hen respecteren en hen bijstaan. Daarom wil ik dan ook snel uitvoering geven aan een aantal wijzigingen die we recent aan het jeugddelinquentierecht hebben aangebracht.

Ook hier zet ik altijd de slachtoffers centraal. Gedurende de voorbije legislatuur heb ik er reeds voor gezorgd dat bij ernstige feiten ook slachtoffers van minderjarige delinquenten gevat worden door de dienst slachtofferonthaal zodat ook zij, net zoals slachtoffers van meerderjarige daders, niet alleen de nodige ondersteuning krijgen maar dat zij ook te allen tijde geïnformeerd worden en dit zowel bij de start als bij de aanpassing van een maatregel die genomen wordt ten aanzien van hun minderjarige dader. Deze betere informatieverlening ten aanzien van slachtoffers zetten we onverminderd verder. Daarnaast zetten we ook in op de verdere uitbreiding van de mogelijkheden waarin het decreet nu voorziet zoals de verduurzaming van het kortverblijf in de gemeenschapsinstellingen, de lokale ketenaanpak en de introductie van elektronische monitoring voor 3 tot 6 maanden. Voor een aantal van deze uitwerkingen maken we afspraken met de federale overheid. Ik zal inzetten op het uitwerken van een samenwerkingsakkoord voor de terbeschikkingstelling van minderjarigen met een zware achterliggende psychologische problematiek die als een gevaar voor de maatschappij worden beschouwd. Ook de afschaffing van de maximumleeftijdsgrens in functie van de verjaringstermijnen zal in een samenwerkingsakkoord gegoten worden.

4.8.2 OD 2: Inzet op capaciteit

We hebben de voorbije legislatuur reeds enorm ingezet op het wegwerken van het heersende gevoel van straffeloosheid ten aanzien van jeugddelinquenten door de historische structurele tekorten in de gemeenschapsinstellingen aan te pakken en het aantal weigeringen wegens gebrek aan capaciteit weg te werken. Het werk is echter nog niet af, er zijn nog verdere acties nodig gezien de druk op de gemeenschapsinstellingen nu ook opnieuw groeit. Ik zet dan ook de komende jaren opnieuw in op de verdere uitbouw van bijkomende capaciteit waar nodig en focus hierbij prioritair op de juiste invulling ervan.

Opdat de vlotte in- en doorstroom in de gemeenschapsinstellingen gegarandeerd kan blijven, zorgen we er bovendien voor dat de beschikbare capaciteit alleen maar gebruikt mag worden waarvoor zij geschikt en bedoeld is namelijk voor het plaatsen van jeugddelinquenten en niet voor de opvang van jongeren in verontrustende opvoedingssituaties. Daarom schrappen we de time-outplaatsen die momenteel in de gemeenschapsinstellingen nog bestaan voor jongeren die zich in deze verontrustende situaties bevinden. Dit doen we gefaseerd via een overgangstraject in samenwerking met de minister van Welzijn zodat deze

schrapping kan opgevangen worden door de uitbouw van nieuwe investeringen en initiatieven in de jeugdhulp. Indien er na verdere uitrol en uitfasering van de time-out toch nog bijkomende capaciteit nodig blijkt, investeren we verder in de uitbreiding van de capaciteit van de gemeenschapsinstellingen. Zo garanderen we een vlotte instroom binnen in het oriëntatiecentrum De Grubbe. Daarnaast waken we over de doorstroom naar andere afdelingen. Om de in-, door- en uitstroom in onze gemeenschapsinstellingen op een degelijke manier te kunnen monitoren, bekijk ik daarnaast ook het huidige capaciteitsbeheerssysteem (CAP) met als doel om het efficiënter en transparanter te maken.

De gemeenschapsinstellingen hebben de voorbije periode sterk ingezet op een hernieuwde en onderbouwde forensische werking. Het is van groot belang dat we deze werking verderzetten en ook uitbouwen. In de gemeenschapsinstellingen voorzien we voldoende en multidisciplinair aanbod voor onder andere de behandeling van psychische problemen tijdens de gesloten begeleiding. Ook onderwijs is een cruciale factor in het voorkomen van recidive. In de gemeenschapsinstellingen wordt daar echter nog onvoldoende op ingezet. Aangezien ik deze legislatuur ook bevoegd ben voor onderwijs en de gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum onder mijn volle verantwoordelijkheid zal komen, zal ik ter uitvoering van het tijdens de vorige legislatuur goedgekeurde decreet over het onderwijs in de gemeenschapsinstellingen die ter uitvoering van het jeugddelinquentierecht zijn opgericht, werken aan een uniformisering van het onderwijs binnen de verschillende gemeenschapsinstellingen en het Vlaams detentiecentrum dat aansluit bij de specifieke behoeften van deze jongeren. Zo zorgen we ervoor dat het onderwijs binnen onze gemeenschapsinstellingen uitgroeit tot een volwaardig onderwijs dat bijdraagt aan een kwalitatieve uitstroom.

Net zoals bij volwassenen geïnterneerden een aparte behandeling nodig hebben, vereisen ook minderjarige delinquenten met zware psychologische problemen een gerichte aanpak en behandeling. Ik maak dan ook, in samenwerking met de minister van Welzijn, werk van een high-care high-risk-faciliteit waar dergelijke minderjarigen de nodige behandeling krijgen. Vaak zouden minderjarigen ook moeten doorstromen naar de forensische kinderpsychiatrie, maar de plaatsen zijn beperkt. Daarom wil ik samen met de minister van Welzijn en de federale minister van Volksgezondheid bekijken hoe we meer en langdurige plaatsen kunnen voorzien in de forensische kinderpsychiatrie voor minderjarige delinquenten met zware psychologische problemen.

Tot slot en conform het decreet jeugddelinquentierecht rollen we beveiligde units voor de uitvoering van de langdurige gesloten begeleiding uit. Zo zullen minderjarigen tussen 12 en 14 jaar tot 2 jaar kunnen geplaatst worden in de gemeenschapsinstellingen, minderjarigen tussen 14 en 16 tot 5 jaar, en minderjarigen boven de 16 jaar tot 7 jaar.

4.8.3 OD 3: Kiezen voor innovatie en evidence-informed initiatieven voor minderjarige delictplegers/delinquenten

Zowel binnen de gemeenschapsinstellingen, waar verder ingezet wordt op onderbouwde modellen zoals risicotaxatie en RNR, zie ik erop toe dat ook andere reacties vertrekken vanuit wetenschappelijk onderzochte praktijken. Ik zet verder in op onderzoek naar 'wat werkt', kennisontwikkeling, data over het fenomeen jeugddelinquentie en recidive-monitoring. Bij een onderbouwd beleid is ook de context, waaronder de gezinssituatie waarin deze jongere opgroeit van enorm belang. De ouderlijke verantwoordelijkheid is iets waar ik deze legislatuur verder op wil inzetten. Daarom verankeren we de verschijningsplicht van de ouders definitief. Uitzonderingen waarbij de jeugdrechter of jeugdrechtbank in individuele situaties van de regel kan afwijken zijn enkel mogelijk wanneer de verschijningsplicht bijvoorbeeld niet in het belang van de minderjarige is. We zorgen

ervoor dat de rechters over voldoende tools beschikken om ouders op hun ouderlijke verantwoordelijkheid te wijzen en de nodige gezinsondersteuning te bieden.

Daarnaast houden we voldoende voeling met het terrein en nieuwe tendensen. Ik volg hierbij onder andere de signalen van de impact van druggerelateerde criminaliteit van zeer nabij op. Ook bij minderjarigen merken we wel degelijk dat deze impact een rol speelt. Druggerelateerde criminaliteit is geen lokaal of nationaal probleem, we moeten dan ook hier investeren in een onderbouwde, integrale aanpak waarover ik uiteraard in overleg zal treden met onze Nederlandse collega's.

Ook op de grens van de min- en meerderjarigheid moeten we initiatieven nemen om de continuïteit te versterken. Jeugdcriminaliteit stopt niet met de meerderjarigheid. Deze cruciale overgangperiode van minder naar meerderjarigheid die momenteel nog voor veel problemen zorgt, wil ik dan ook aanpakken door onder meer vernieuwende initiatieven te nemen die zowel betrekking hebben op de aanpak van als de samenwerking tussen alle betrokken actoren op het vlak van de overgang van minder naar meerderjarigheid. Zo zal ik bijvoorbeeld de jongerenopvolgingskamers en goede praktijken in het werken met jongvolwassenen verder actief opvolgen en bekijk ik verder de mogelijkheden tot samenwerking en gegevensdeling tussen de justitiehuisen en de jeugdrechtbank in de opvolging van jongeren, jongvolwassenen binnen het jeugddelinquentierecht.

Verder zal het proefproject rond enkelbanden bij minderjarigen na evaluatie ervan eventueel verdergezet, en uitgebreid worden over heel Vlaanderen (*zie ook de OD mbt innovatieve toepassingen van elektronisch toezicht*).

4.8.4 OD 4: Lokale samenwerking en een integrale aanpak

Ik zet verder in op een integrale aanpak van jeugdcriminaliteit – zoals geregeld in het jeugddelinquentiedecreet – en ga daarover in overleg met de federale overheid. We begeleiden hen op een aanklampende manier naar het vinden van een gepaste dagbesteding, en het voorkomen van recidive. De lokale verankering van de ketenaanpak heeft het voordeel dicht bij die diensten op het terrein te staan om zo tot een vlotte samenwerking te komen. Ik voorzie middelen om in elk gerechtelijk arrondissement duurzame samenwerkingsverbanden op te zetten in het kader van een integrale lokale ketenaanpak welzijn-justitie-lokale besturen om de leefbaarheid en veiligheid in bepaalde buurten te verbeteren en ervoor te zorgen dat er meer structurele samenwerking en afstemming is tussen veiligheids- en welzijnspartners.

Daarnaast zorgen we ervoor dat er voorafgaand aan elke uitstroom uit een gemeenschapsinstelling of het Vlaams detentiecentrum een casusoverleg in functie van verdere interdisciplinaire opvolging kan plaatsvinden. Politie, parket, jeugdrechtbank, welzijnspartners en andere relevante partners worden hierbij samen met de jongere(n) in kwestie uitgenodigd om het verloop van hun traject in de gemeenschapsinstelling en hun reclasseringsplan te bespreken. Door het invoeren van deze ketenaanpak kan er al vroegtijdig ingegrepen worden. Zo kan er reeds tijdens de plaatsing al met ouders, de jongere en met de plaatselijke hulp- en dienstverlening toegewerkt worden naar een re-integratie om zo de kans op recidive te verminderen.

De uitrol van een integrale en multidisciplinaire aanpak in de uitvoering van het jeugddelinquentiedecreet gebeurt in nauw overleg en samenwerking met onder meer mijn collega-minister van Welzijn.. Zo zullen we ervoor zorgen dat de intersectorale samenwerking rond personen met complexe problemen die zich situeren in verschillende levensdomeinen uitgerold wordt in heel Vlaanderen.

4.9 SD 9: EEN UNIFORME VLAAMSE HANDHAVING

4.9.1 OD 1: Het kaderdecreet Vlaamse Handhaving

Sinds 1980 kan Vlaanderen de schending van Vlaamse regelgeving strafbaar stellen en kiezen voor bestuurlijke handhaving. Bij gebrek aan een horizontale speler op het Vlaamse niveau, moesten de beleidsdomeinen hiermee zelf aan de slag gaan en hun eigen regels en gebruiken vastleggen. Het gevolg was een wirwar aan handhavingsregels, wat de kenbaarheid van de regelgeving in het gedrang brengt en de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen inspectiediensten onderling ernstig bemoeilijkt.

In de vorige legislatuur heb ik reeds bijzondere aandacht besteed aan deze problematiek. Binnen een tijdspanne van iets meer dan twee jaar heb ik ervoor gezorgd dat er een kaderdecreet Vlaamse Handhaving werd uitgewerkt. Dit decreet is ondertussen van toepassing op een substantieel deel van de Vlaamse regelgeving, waardoor de stroomlijning van handhavingsregels over tal van sectoren heen eindelijk binnen handbereik komt. In de nabije toekomst zullen de betrokken inspectiediensten meer volgens dezelfde regels handhaven. Dit maakt onderlinge samenwerking en informatie-uitwisseling makkelijker en verhoogt de kenbaarheid van de regels voor burgers, professionelen en externe handhavingspartners. In samenspraak met de inhoudelijk bevoegde ministers, zetten we de uitwerking van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving onverminderd voort. Hierbij zal het Agentschap Justitie en Handhaving onder meer verder instaan voor de ondersteuning bij het regelgevend proces.

De ondersteuning van het Agentschap Justitie en Handhaving stopt niet wanneer het regelgevend proces voor de implementatie van het KVH is beëindigd. Tijdens de komende legislatuur maak ik immers werk van een dienstverleningspakket voor 'instappers'. Dit pakket bestaat enerzijds uit juridische ondersteuning, via een juridische helpdesk voor KVH-specifieke rechtsvragen en anderzijds uit het aanbieden van praktische ondersteuning door de ontwikkeling van een digitale tool voor de opmaak van handhavingsdocumenten conform de KVH-regels. Dit instapperspakket moet bijdragen aan een verdere professionalisering van de handhaving van Vlaamse regelgeving.

In onderling overleg met de inhoudelijk bevoegde minister voer ik bovendien in de diverse handhavingsbesluiten een algemene opleiding van KVH – toezichthouders in. Deze opleiding wordt georganiseerd voor de instellingen die door het agentschap erkend zijn.

4.9.2 OD 2: Finalisering van het samenwerkingsakkoord inzake de gegevensdeling tussen de bestuurlijke beboetingsinstanties en het parket

Het KVH voorziet in de mogelijkheid tot bestuurlijke vervolging van misdrijven die niet strafrechtelijk worden vervolgd door het parket. Dit veronderstelt uiteraard wel een degelijke gegevensuitwisseling tussen enerzijds het parket en anderzijds de bestuurlijke beboetingsinstanties die instaan voor deze bestuurlijke vervolging. Om een snelle respons mogelijk te maken en de administratieve last voor de betrokken instanties tot een minimum te beperken, zorg ik ervoor dat deze uitwisseling van gegevens zoveel als mogelijk zal plaatsvinden via een beveiligde koppeling tussen het Vlaams Handhavingsplatform en het informaticasysteem van het parket. Ik zie erop toe dat het samenwerkingsakkoord waarin deze gegevensdeling wordt vastgelegd en dat in een eerste fase reeds werd goedgekeurd door de Vlaamse regering deze legislatuur gefinaliseerd wordt.

4.10 SD 10: DE VERDERE DIGITALISERING VAN VLAAMSE HANDHAVING

4.10.1 OD 1: De aansluiting van alle Vlaamse en lokale inspectiediensten op het Vlaams Handhavingsplatform

Tot voor kort verliep de handhaving van Vlaamse regelgeving voornamelijk op papier. Het KVH zorgde voor een wettelijke grondslag voor de oprichting van een Vlaams Handhavingsplatform. Door de oprichting van dit digitale platform wordt digitaal werken de norm en gebeurt de noodzakelijke gegevensuitwisseling tussen relevante handhavingpartners op een veilige en grotendeels geautomatiseerde manier. De ontwikkeling van dit Vlaams Handhavingsplatform startte in 2022 en sinds het voorjaar van 2024 kunnen de meeste Vlaamse én lokale inspectiediensten binnen het beleidsdomein Omgeving in real time kennisnemen van elkaars processen-verbaal en verslagen van vaststelling. De informatiedoorstroming op het vlak van de handhaving van Vlaamse regelgeving kent hierdoor een enorme en toch zeer revolutionaire sprong voorwaarts.

Deze legislatuur zet ik in op de verdere uitrol van het Vlaams Handhavingsplatform zodat op termijn alle Vlaamse inspectiediensten en lokale besturen aangesloten zullen zijn, gezien de aansluiting op het platform onafhankelijk is van de keuze om al dan niet in te stappen in het KVH. Zo zorgen we er niet alleen voor dat alle processen-verbaal gedigitaliseerd in één platform worden opgeslagen en uitgewisseld kunnen worden. Dit betekent ook dat de lokale besturen – die wat betreft hun Vlaamse handhavingsopdrachten ook moeten aansluiten – zicht zullen krijgen op zowel de processen-verbaal van de Vlaamse overheid als die van andere lokale besturen. In het kader van het verlenen van vergunningen kunnen lokale besturen zo sneller verschuivingsgedrag in het kader van fraude opsporen. Ook zullen de Vlaamse handhavingdiensten onderling informatie met elkaar kunnen delen. Zo kan de sociale inspectie zien of er ergens een proces-verbaal is geweest van de wooninspectie in het kader van arbeidsmigratie. Dat kan een eventuele fraude blootleggen met arbeidskaarten en zaken als Borealis sneller doen opsporen.

4.10.2 OD 2: De verdere uitbouw van de functionaliteiten van het Vlaams Handhavingsplatform

Het Vlaams Handhavingsplatform bestaat uit een aansluitertoepassing, een sanctieregister, een handhavingsbibliotheek en een maatregelenregister. Enkel het maatregelenregister is nog in ontwikkeling, de overige componenten zijn intussen operationeel.

De komende jaren zal ik het Vlaams Handhavingsplatform verder afwerken door onder meer het maatregelenregister verder te ontwikkelen en de functionaliteiten voor de andere onderdelen uit te breiden en dit met inbegrip van de digitale interactie tussen burgers en ondernemingen via “Mijn burgerprofiel” en het “E-loket voor ondernemingen”. We maken het voor zowel burgers als ondernemingen niet alleen mogelijk om via het platform stukken te kunnen raadplegen, zoals nu reeds het geval is, maar bieden hen ook de mogelijkheid om via het platform hoorzittingen aan te vragen en nieuwe stukken neer te leggen. Hiermee zal het Vlaams handhavingsplatform ook de volledige digitalisering van de Vlaamse handhaving inluiden.

We onderzoeken daarnaast de mogelijkheid tot de ontwikkeling van een documentengenerator waardoor entiteiten zonder eigen dossierbehandelingssysteem zullen ondersteund worden én de dubbele ingave bij gebruik van de “user interface” zoveel als mogelijk wordt beperkt. Tegelijkertijd wordt onderzocht of deze documentengenerator deel kan uitmaken van een breder dossierbehandelingssysteem.

Tot slot onderzoek ik of we het handhavingsplatform kunnen versterken door een koppeling te maken met openbare data uit de huidige crimiscan. Daardoor kan de publieke info van de crimiscan gekoppeld worden aan de overheidsdata uit het handhavingsplatform, waardoor fraude nog sneller kan opgespoord worden. Niet alleen moeten lokale besturen zo maar één platform raadplegen, ze zullen zo ook zelf een veel betere integriteitsbeoordeling kunnen maken om sneller malafide ondernemingen eruit te kunnen halen, zodat de legale economie beter kan groeien.

4.10.3 OD 3: De koppeling van het Vlaams Handhavingsplatform met de systemen van het parket, de politie en de federale E-dossier- toepassing

Het Vlaams Handhavingsplatform zorgt ervoor dat de lokale en Vlaamse inspectiediensten digitaal kunnen werken. Handhaving staat of valt ook met goede informatie-uitwisseling. We moeten er nu dus ook voor zorgen dat deze digitale documenten van het Vlaams Handhavingsplatform kunnen doorstromen naar externe handhavingspartners zoals het parket, de politiediensten en het federale E-dossier en omgekeerd. Ik zorg dan ook voor de ontwikkeling van een koppeling tussen het Vlaams Handhavingsplatform en de systemen van deze externe partners waarbij de uitwisseling van digitale documenten vergezeld wordt van metadata om de documenten automatisch te ordenen en aan de bevoegde bestemming toe te wijzen. Ik ben daarbij wel afhankelijk van de IT-stromen en ontwikkeling bij die partners zelf, maar Vlaanderen zal alvast haar deel hiervoor ontwikkelen, om te kunnen komen tot een automatisering.

4.11 SD 11: DE AFSTEMMING VAN HET STRAFRECHTELIJK BELEID, HET BESTUURLIJK VERVOLGINGSBELEID EN HET VEILIGHEIDSBELEID

Met het oog op het creëren van een efficiënte en effectieve veiligheidsaanpak versterk ik de samenwerking met het federale niveau en alle partijen binnen de veiligheidsketen. In dat kader coördineer ik als Vlaams minister van Justitie en Handhaving de Vlaamse bijdrage aan de opmaak, uitvoering, tussentijdse opvolging en evaluatie van de Kadernota Integrale Veiligheid en het Nationaal Veiligheidsplan. Ik doe dit in samenwerking met de inhoudelijk bevoegde ministers.

Daarenboven zorg ik ervoor dat Vlaanderen een grotere stem krijgt binnen de veiligheidsketen. We zullen met de Vlaamse Regering en in samenwerking met het College van procureurs-generaal komen tot een nieuwe omzendbrief met prioritair op te volgen Vlaamse strafbaarstellingen. Ook zal ik vragen om viermaandelijks het College van procureurs-generaal bijeen te roepen, om daar samen met de deelstaten de zaken te bespreken die o.a. voor Vlaanderen van belang zijn.

Tenslotte verzeker ik bij het Agentschap Justitie en Handhaving een structurele verankering van de verbindingsofficier vanuit de federale politie die zijn diensten ter beschikking stelt van de hele Vlaamse overheid.

4.12 SD 12: DE BESTUURLIJKE AANPAK VAN GEORGANISEERDE EN ONDERMIJNENDE MISDAAD

4.12.1 OD 1: De verdere operationalisering van het DIOB-decreet om tot een kordate, uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen

Het doel van een integraal veiligheidsbeleid is dat misdrijven niet alleen bestraft worden, maar ook zoveel mogelijk voorkomen kunnen worden. Dit kan door onder meer prioritair in te zetten op bestuurlijke handhaving. Vlaanderen is immers bevoegd voor tal van zaken waarop criminele organisaties een beroep kunnen doen om zo hun criminele activiteiten uit te bouwen en zo onze volledige legale economie te ontwrichten.

De vorige legislatuur werd het decreet houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur goedgekeurd. Ik zorg voor de operationalisering van dit decreet, zodat de openbare besturen (zowel de lokale besturen als de Vlaamse diensten) zelf kunnen starten met het voeren van integriteitsonderzoeken. Daarnaast sluit ik een samenwerkingsakkoord met de federale overheid zodat een betere informatiedeling tussen de verschillende bestuursniveaus effectief mogelijk wordt. In dit samenwerkingsakkoord zal ook de werking van het federale DIOB-bureau worden uitgebreid zodat dit bureau ook verantwoordelijk wordt voor de integriteitsbeoordelingen op basis van het Vlaamse DIOB-decreet. In dat kader wil ik bekijken of een detachering van Vlaams overheidspersoneel bij de ARIECs nuttig kan zijn. Twee jaar na de inwerkingtreding van het decreet zal ik ervoor zorgen dat er een grondige evaluatie plaatsvindt.

Verder zorg ik voor de ondersteuning van de openbare besturen door het organiseren van opleidingen en door hen te begeleiden bij de opmaak van de noodzakelijke protocollen voor de gegevensuitwisseling met de verschillende diensten. Ik onderzoek tot slot in welke mate het mogelijk is om een het Vlaams handhavingsplatform te koppelen aan het federaal dataplatform Veiligheid, eens dit in werking is.

4.12.2 OD 2: Uitrol crimiscan

Tijdens de vorige legislatuur werd de crimiscan, een algoritme dat in één muisklik via openbare data, sneller malafide ondernemingen kan opsporen, al uitgerold binnen de Vlaamse overheid (departement Omgeving, Wonen in Vlaanderen en WSE) en binnen de lokale besturen (veertien centrumsteden met een eigen cel Handhaving, 105 lokale politiezones en zes ARIEC's). Daarnaast heb ik de crimiscan ook gratis aangeboden aan de verschillende havenkapiteins en aan de luchthaven Brussels-Airport. Dit project loopt eind 2025 af. Ik bereid een raamovereenkomst voor om de crimiscan of een soortgelijke toepassing na deze periode verder ter beschikking te kunnen stellen van de lokale en Vlaamse overheden.

Daarnaast bekijk ik in welke mate de informatie uit de crimiscan gekoppeld kan worden met de gegevens in het Vlaams Handhavingsplatform en hoe deze tool een rol kan spelen bij de integriteitsbeoordelingen door de openbare besturen, zoals hierboven reeds vermeld.

4.13 SD 13: DE UITBOUW VAN EEN VLAAMSE ANTIFRAUDESTRATEGIE

In navolging van de Europese antifraude- en controleverplichtingen om dubbele financiering, subsidiefraude alsook ondermijnende criminaliteit tegen te gaan, werk ik in nauwe samenwerking met de minister bevoegd voor financiën verder aan een Vlaamse anti-fraudestrategie. Door middel van het gebruik van de juiste tools en

een duidelijke strategie wordt er een overkoepelend kader gecreëerd waarmee alle Vlaamse beleidsdomeinen aan de slag moeten gaan om fraude te voorkomen, zowel in het kader van hun subsidies als bij de handhavingdiensten.

De bestaande strategieën binnen de beleidsdomeinen worden geoptimaliseerd en gecentraliseerd en binnen een algemeen kader uitgewerkt. Dit algemeen kader wordt permanent geëvalueerd waarbij de nadruk zal liggen op preventie. De beleidsdomeinen blijven verantwoordelijkheid opnemen om de eigen processen te overzien en bij te sturen daar waar noodzakelijk.

Ik bekijk in welke mate de gegevens uit het Vlaams Handhavingsplatform ter beschikking gesteld kunnen worden in het kader van fraudebestrijding en zet daarnaast verder in op de werking van en de deelname aan het AFCOS (Anti-Fraud Coordination Service). Dit zijn nationale instanties die fraudeactiviteiten coördineren in samenwerking met het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF). Deze diensten faciliteren onderzoeken en ondersteunen de bescherming van de financiële belangen van de Europese Unie.

5 BELEIDSVELD BESTUURSRECHTSPRAAK

5.1 SD 1: MAXIMAAL INZETTEN OP ORGANISATIEONTWIKKELING

Het is en blijft mijn ambitie om de Vlaamse bestuursrechtscolleges en de DBRC op kruissnelheid te laten opereren. Daarvoor is een volledig ingevuld kader van voltijdse bestuursrechters vereist die bovendien ondersteund worden door referendarissen, coördinatiejuristen, griffiers en algemene organisatieondersteuners (het zgn. referendarismodel). De ondersteuning van de bestuursrechtscolleges door de DBRC is immers onontbeerlijk voor een volwaardige, onafhankelijke en kwaliteitsvolle bestuursrechtspreek in Vlaanderen. Op die manier kan de actuele doorlooptijd van 12 maanden voor een standaarddossier met betrekking tot vergunningsbetwistingen in het omgevingsrecht verlaagd worden. In de komende legislatuur zet ik verder in op de organisatorische professionalisering van de DBRC en de bestuursrechtscolleges.

Het is verder mijn voornemen om in alle Vlaamse bestuursrechtscolleges bestuursrechters flexibel in te zetten. Op die manier waarborgen zij niet alleen dat de dossierbehandeling voor de materies waarvoor de Vlaamse bestuursrechtscolleges bevoegd zijn, kwaliteitsvol, efficiënt en met de nodige snelheid verloopt maar ook dat die dossiers worden behandeld door magistraten die voldoen aan de vereisten van onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Er zal dan ook worden ingezet op de aanstelling van fulltime, (multi-inzetbare) effectieve bestuursrechters in alle bestuursrechtscolleges.

5.2 SD 2: INSTITUTIONEEL KADER: VEREENVOUDIGING VAN REGELGEVING EN NIEUWE BEVOEGDHEDEN

5.2.1 OD 1: Verdere optimalisatie van de organieke regelgeving en vereenvoudiging van de procedures

De afgelopen legislatuur werden tal van regelgevende initiatieven genomen die betrekking hadden op bestuursrechtspraak of die een impact hadden op de organieke regelgeving en de organisatie van de DBRC en de rechtsmacht van de bestuursrechtscolleges die hieronder ressorteren. Zo zijn of worden de (materiële) bevoegdheden van de RVVB en het Handhavingscollege uitgebreid, is de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen onder de DBRC-koepel gebracht, is er gesleuteld aan de procedureregels bij de rechtscolleges en aan de rechtspositie van de bestuursrechters én zijn de nodige decretale ingrepen gebeurd om de volledig digitale procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges van DBRC mogelijk te maken. Al deze initiatieven komen de optimale werking en verdere professionalisering van de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede.

Elk van deze regelgevende initiatieven heeft een impact gehad op de DBRC-procedureregels. De diverse ingrepen in het DBRC-decreet, het DBRC-Procedurebesluit en het rechtspositiebesluit die hiermee gepaard gingen, vertrokken elk vanuit een afzonderlijk oogmerk. Die aanpassingen vragen evenwel een verdere optimalisering en afstemming van de betrokken regelgeving. Ik zal de organieke regelgeving dan ook grondig evalueren met het oog op een doorgedreven en duurzame coördinatie-, harmonisatie- en vereenvoudigingsoefening. Het is mijn bedoeling om de regelgeving die de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges omkadert, (opnieuw) transparanter, meer coherent en efficiënter te maken voor alle betrokken stakeholders en voor elke rechtzoekende.

Een betere afstemming en harmonisering van de procedureregels tussen de verschillende bestuursrechtscolleges onderling zal volgens mij ook leiden tot een vereenvoudiging van de processen bij de DBRC, snellere doorlooptijden en faciliteert op zijn beurt een eventuele toekomstige inkanteling van andere (nieuwe) bestuursrechtscolleges onder de DBRC-koepel, alsook de uitbreiding van de bevoegdheden van de bestaande bestuursrechtscolleges.

Zo is het eveneens van belang dat er een evaluatie komt van de inkanteling en werking van de RSTVB binnen de DBRC-koepel die in 2023 heeft plaatsgevonden. In de analyse wordt onder meer een uitbreiding van de rechtsmacht van deze Raad naar studievoortgangsbeslissingen nader onderzocht maar wordt ook de opportuniteit van de huidige bevoegdheid voor dossiers over de teruggave van leerkrediet na een situatie van overmacht, doorgelicht. Deze laatste beslissingen zijn immers geen studievoortgangsbeslissingen in de strikte zin van het woord. Het lijkt mij dan ook logischer om deze voornamelijk administratieve dossiers in eerste instantie te laten beoordelen in het kader van een administratief beroep bij de Vlaamse onderwijsadministratie. Ik onderzoek hoe een snellere en performantere behandeling van studievoortgangsdossiers kan worden gerealiseerd.

5.2.2 OD 2: Inzetten op efficiënte bestuursrechtspraak door volwaardige en onafhankelijke bestuursrechtscolleges via een uitbreiding van hun bevoegdheden

De afgelopen 10 jaar zijn de (materiële) bevoegdheden van de Vlaamse bestuursrechtscolleges aanzienlijk toegenomen en is het aantal bestuursrechtscolleges die door de DBRC ondersteund worden, uitgebreid. De toegenomen omvang en complexiteit van de bevoegdheden van de Vlaamse bestuursrechtscolleges noopt niet alleen tot een vereenvoudigingsoperatie om de organieke en procedurele regelgeving rond de Vlaamse bestuursrechtscolleges duidelijker en meer coherent te maken maar leidt ons ook tot de vraag naar de oprichting van één eengemaakt Vlaams bestuursrechtcollege.

Afhankelijk van de uitspraak van het Grondwettelijk Hof in deze evolueren we naar één Vlaams bestuursrechtcollege dat onafhankelijk en onpartijdig alle beroepen ten aanzien van bestuurshandelingen van Vlaamse, provinciale en lokale besturen, die enkel betrekking hebben op Vlaamse bevoegdheden, kan behandelen. We gaan daarover in gesprek met de federale overheid. Voor wat betreft specifieke materies kijken we of dat al mogelijk is, met zorgvuldige motivering, op basis van de impliciete bevoegdheden, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van de Vlaamse overheid.

5.3 SD 3: DIGITALE BESTUURSRECHTSPRAAK

5.3.1 OD 1: Digitaliseren van de procesvoering bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Handhavingscollege

De Vlaamse bestuursrechtscolleges en de DBRC streven naar een efficiënte, transparante en kwaliteitsvolle werking en dienstverlening door in te zetten op de digitalisering van processen en procedures en, kennisdeling en informatiegaring en -uitwisseling met instanties binnen het ecosysteem. Het digitaal loket zal in dat kader verder uitgroeien tot een volwaardig, innovatief en klantvriendelijk digitaal platform. Hierdoor kan de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges op een beveiligde digitale, manier verlopen. Dit platform zal in september 2025 in gebruik genomen worden.

De DBRC en de bestuursrechtscolleges bevinden zich daarnaast in een ecosysteem waarin er zowel een voortraject als natraject bestaat dat relevant is voor verschillende belanghebbenden, waaronder niet in het minst de rechtzoekende. Een digitale en veilige connectie met een efficiënte en snelle informatiedoorstroming (zowel in- als uitgaand) tussen alle instanties zal dan ook leiden tot een correct en volledig inzicht dat tot op vandaag nog niet eenvoudig beschikbaar is. De DBRC en de bestuursrechtscolleges spelen in dit end-to-end verhaal een cruciale rol en wensen dan ook mee te werken aan deze verdere digitalisering en uitbouw binnen dit ecosysteem.

Ten slotte wil ik verder laten onderzoeken of er nog andere digitaliseringsoplossingen ontwikkeld kunnen worden die bijdragen aan een efficiënte, transparante en kwaliteitsvolle werking en dienstverlening van de DBRC en Vlaamse bestuursrechtscolleges. Zo kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de ontwikkeling van een afgesloten AI-tool voor de verwerking van procedurestukken.

Nadat het digitale platform in gebruik genomen zal worden door de RVVB (Raad voor Vergunningsbetwistingen) en het HHC (Handhavingscollege), zal dit verder uitgerold worden naar de andere rechtscolleges. Op die manier wil ik inzetten op een volledig digitale dienstverlening door de DBRC.

Na de uitrol van het digitaal platform voor de dossierbehandeling plan ik de ontwikkeling en implementatie van een integraal, digitaal (intern en extern) kennisdelingsplatform met bijbehorende zoekfunctie waarbij bestaande rechtspraak op een toegankelijke en overzichtelijke manier ter beschikking wordt gesteld. In eerste instantie zullen interne gebruikers nog beter toegang hebben tot de noodzakelijke kennis en informatie. Anderzijds zal het ook toelaten dat rechtszoekenden en andere externe belanghebbenden nog beter en efficiënter toegang te doen krijgen tot de nodige informatie. Zo kunnen de procespartijen deze informatie op een eenvoudige wijze consulteren en gebruiken bij de voorbereiding van hun processtukken en kunnen de rechtscolleges vlotter nieuwe arresten opmaken. Daarnaast wordt ook een rapporteringstool ontwikkeld die het mogelijk zal maken om eenvoudiger data te analyseren, inzicht te verschaffen en te rapporteren.

5.4 SD 4: TRANSPARANTE WERKING, VERTROUWEN EN HELDERE COMMUNICATIE

Om de kennis van en het vertrouwen in de administratieve rechtsbescherming in het algemeen en de DBRC in het bijzonder te verhogen, streef ik naar een transparante werking en zet ik in op de maatschappelijke rol van de organisatie. Hiervoor beoog ik een hervorming van de website van de DBRC, die overigens ook naadloos moet aansluiten op het digitaal platform en de ontwikkeling van een rapporteringstool voor een verbeterde datatransparantie met verhoogde nauwkeurigheid. Met de creatie van doelgerichte content op de meest geschikte kanalen wordt de zichtbaarheid vergroot.

Daarnaast wil ik inzetten op heldere communicatie ten behoeve van de media en de buitenwereld en op de organisatie van evenementen om het brede publiek te laten kennismaken en nog meer vertrouwd te laten worden met de Vlaamse bestuursrechtspraak.

Tot slot treden er ook nieuwe regels in voege in het kader van selectie en benoeming van de effectieve bestuursrechters, alsook in het kader van de evaluatie- en tuchtprocedure. Er was immers nood aan meer transparantie en voorspelbaarheid van de selectieprocedure naar de potentiële kandidaten toe, en aan een grotere objectivering van de selectieprocedures. Ook de evaluatieprocedure van de effectieve bestuursrechters en de eerste voorzitter treedt nu in werking. Het is immers in het belang van de goede werking van een organisatie dat alle leden van die organisatie zo goed mogelijk functioneren. Daartoe is vereist dat eventuele disfuncties in de werkzaamheden van de belanghebbenden, net zoals trouwens de positieve punten, kunnen worden vastgesteld. Anderzijds moet het ook mogelijk zijn blijvende disfuncties op een formele wijze te kunnen vaststellen en er ook gevolgen aan te verbinden. Het is dus noodzakelijk dat op regelmatige tijdstippen een balans kan worden opgemaakt van ieders functioneren enerzijds maar dat anderzijds niet tot op één van die tijdstippen wordt gewacht om een vastgesteld disfunctioneren aan te pakken. In dat kader werd ook de tuchtregeling aangepast en werd de schorsingsmogelijkheid bij wijze van ordemaatregel ingevoerd. Deze treden allemaal in werking bij het begin van deze nieuwe legislatuur.

6 LIJST MET AFKORTINGEN

AI	Artificiële intelligentie
ARIEC	Arrondissementale Informatie en Expertisecentra
AFCOS	Anti-fraud coordination service
OLAF	European Anti-Fraud Office
BVR	Besluit Vlaams Regering
CAW	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk
CAP	Capaciteitsbeheerssysteem
DBRC	Dienst van Bestuursrechtscolleges
DIOB	Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen
DOK	Drugopvolgingskamer
FOD	Federale Overheidsdienst
GLM	Good Lives Model
HCA	Herstelgerichte en Constructieve Afhandeling
HHC	Handhavingscollege
IFG	Intrafamiliaal geweld
JOK	Jongerenopvolgingskamer
KVH	Kaderdecreet Vlaamse Handhaving
LIVC R	Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OD	Operationele doelstelling
OTiS	Ondersteuning bij Terugkeer in de Samenleving
PIVC	Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen
RNR	Risk-Need-Responsivity Model
RVVB	Raad voor Vergunningenbetwistingen
SD	Strategische doelstelling
SIPAR	Système Informatique Parajudiciaire
SISSET	Système Information/Informatie Systeem Elektronisch Toezicht
T.E.R.	Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces
UDN	Uiterst dringend noodzakelijk
VCET	Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VHP	Vlaams Handhavingsplatform
VTE	Voltijds Equivalent

7 BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Titel	Aard van het initiatief	Beleidsveld	Entiteit(en)	Korte omschrijving	Status
Decreet tot wijziging van het decreet tot oprichting en regeling van de Veilige Huizen	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Naar aanleiding van een aantal praktische knelpunten en ter harmonisering van de processen worden een aantal wijzigingen aan het decreet Veilige Huizen doorgevoerd.	In voorbereiding
Decreet tot oprichting en regeling van het Vlaams meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet regelt de oprichting van het Vlaams meldpunt voor grensoverschrijdend gedrag en bepaalt de werkingsprincipes van het meldpunt.	Derde principiële goedkeuring wordt voorbereid m.o.o. adviesaanvraag Raad van State
Decreet tot wijziging van het Decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	De opsplitsing van de justitiehuisen in 'Reclassering Vlaanderen' en de dienst slachtofferonthaal wordt verankerd. Het onderdeel over de juridische eerstelijnsbijstand wordt overgeheveld naar een apart decreet.	In voorbereiding

<p>Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Overheid, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, de Franse Gemeenschapscommissie, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de oprichting van de Lokale Integrale Veiligheidszellen inzake radicalisering , extremisme en terrorisme en de Penitentiaire Integrale Veiligheidszellen inzake radicalisering, extremisme en terrorisme</p>	<p>Samenwerkingsakkoord</p>	<p>Justitie en Handhaving</p>	<p>Agentschap Justitie en Handhaving</p>	<p>Het samenwerkingsakkoord wil de modaliteiten bepalen van het casuoverleg binnen de lokale en de penitentiaire integrale veiligheidszellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.</p>	<p>In opmaak</p>
<p>Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van personen verdacht van, beklaagd, beschuldigd, veroordeeld of geïnterneerd wegens</p>	<p>Samenwerkingsakkoord</p>	<p>Justitie en Handhaving</p>	<p>Agentschap Justitie en Handhaving</p>	<p>Op basis van de evaluatie van het huidige samenwerkingsakkoord en vertrekkend vanuit het perspectief van de slachtoffers wordt een nieuw samenwerkingsakkoord opgemaakt.</p>	<p>Tweede principiële goedkeuring VR wordt voorbereid m.o.o. adviesaanvraag Raad van State</p>

seksuele misdrijven					
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van minderjarige plegers van seksuele misdrijven	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid om, naar analogie met meerderjarige plegers van seksuele misdrijven, te voorzien in een omkadering van de begeleiding en behandeling van minderjarige zedendelinquenten.	In voorbereiding
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap betreffende de forensische zorg	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Om de toegankelijkheid tot het forensisch zorgcircuit te vergroten voor al wie een justitieel statuut heeft, wordt voorzien in een samenwerkingsakkoord met de federale overheid.	In voorbereiding
Decreet tot wijziging van het Decreet betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Naar aanleiding van de centralisering van de coördinatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden bij het Agentschap wordt een rechtsgrond voorzien om initiatieven in dat kader te subsidiëren.	

Besluit Vlaamse Regering tot regeling van de gegevensverwerking en informatie-uitwisseling vermeld in artikel 15, tweede lid van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	BVR	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit besluit legt de modaliteiten en de voorwaarden van de gegevensverwerking met betrekking tot het bezorgen van gepseudonimiseerde gegevens aan de Vlaamse regering met het oog op evaluatie en bijsturing van het hulp- en dienstverleningsaanbod.	In voorbereiding
Regelgeving betreffende de informatie-uitwisseling tussen de actoren met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Nog onbepaald	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	We vaardigen regelgeving uit die voorziet in de mogelijkheid voor de actoren die hulp- en dienstverlening aanbieden in de gevangenissen om de nodige gegevens met elkaar te kunnen uitwisselen via een digitaal systeem, zowel op bovenlokaal als op individueel dossierniveau.	In voorbereiding
Decreet tot invoering van een Vlaams integriteitsbeleid	Decreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit decreet biedt een gestroomlijnd kader voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Het is belangrijk om tot een gelijkaardige en gelijkwaardige invulling van het integriteitsbeleid te komen binnen de Vlaamse sectoren om de slaagkans te vergroten.	In voorbereiding

Regelgeving betreffende justitiële bemiddeling	Nog onbepaald	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	We vaardigen regelgeving uit die voorziet in een centralisering van het bestaande bemiddelingsaanbod binnen de Vlaamse justitie	In voorbereiding
Besluit van de Vlaamse Regering over de terugbetaling van kosten in het kader van de uitvoering van een werkstraf of dienstverlening	Besluit van de Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	Dit ontwerp van besluit maakt het mogelijk voor het Agentschap Justitie en Handhaving om kosten m.b.t. welzijn op het werk, die prestatieplaatsen hebben als gevolg van het tewerkstellen van veroordeelden en verdachten in het kader van een werkstraf of dienstverlening, te vergoeden.	Eerste principiële goedkeuring VR wordt voorbereid.
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 september 2021 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving"	Besluit van de Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving	De nieuwe bevoegdheden inzake jeugddelinquentierecht worden toegevoegd aan de opdrachten van het Agentschap Justitie en Handhaving	In voorbereiding
Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel 16 van het decreet jeugddelinquentierecht wat betreft de aanwijzing van de dienst die het slachtoffer	Wijzigingsbesluit	Justitie en Handhaving/Jeugdhulp	Agentschap Opgroeien en Agentschap Justitie en Handhaving	Uitbreiding naar algemene informatieplicht ten aanzien van slachtoffers vanaf opleggen van reactie aan minderjarigen.	Definitieve goedkeuring voorjaar 2025

informeert over de beslissing tot herziening van een maatregel of sanctie					
Besluit van de Vlaamse regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2022 tot uitvoering van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de organisatie, samenstelling en werking van de afdelingen gesloten oriëntatie, gesloten begeleiding en gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar in de gemeenschapsinstellingen	Wijzigingsbesluit	Justitie en Handhaving/Jeugd hulp	Agentschap Opgroeien	Uitwerking van de decretale verankering van kortverblijf in de gemeenschapsinstellingen en de modaliteiten o.a. voor delictgerichte contextbegeleiding	Definitieve goedkeuring eerste helft 2025
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 september 2019 tot inrichting van de gemeenschapsinstellingen en tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht	Wijzigingsbesluit	Justitie en Handhaving/Jeugd hulp	Agentschap Opgroeien	Uitwerking van de voorwaarden, modaliteiten, erkenning en subsidiëring van de lokale ketenaanpak in Vlaanderen	Definitieve goedkeuring eerste helft 2025

Samenwerkingsakkoord met de Franse gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de Brusselse ordonnantie van 16 mei 2019	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving/Jeugd hulp	Agentschap Opgroeien	Afsluiten in overleg met de Franse gemeenschap, de en de Gemeenschappelijke gemeenschapscommissie inzake de toepassing van de ordonnantie inzake de gedwongen hulpverlening, i.c. de gerechtelijke jeugdbescherming	Principiële goedkeuring 2024
Samenwerkingsakkoord met de federale overheid betreffende de uitvoering van de terbeschikkingstelling en de opheffing van de maximum leeftijdsgrens in het jeugddelinquentierecht	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving/Jeugd hulp	Agentschap Opgroeien	Afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de federale overheid n.a.v. de inwerkingstelling van de terbeschikkingstelling en het opheffing van de leeftijdsgrens.	Principiële goedkeuring 2025
Omgevingshandhavingsbesluit	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving, Omgeving	Agentschap Justitie en Handhaving-afdeling Handhaving en Departement Omgeving	KVH-Implementatiebesluit voor VCRO en DABM	Tweede principiële goedkeuring
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, het	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving, Onroerend Erfgoed	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving en Agentschap Onroerend Erfgoed	Wijzigingen i.f.v. KVH implementatie Onroerenderfgoeddecreet / Varend Erfgoeddecreet	Tweede principiële goedkeuring

Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 en het Varendergoedbesluit van 27 november 2015, wat betreft de implementatie van het kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023					
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2023 over de digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving, WSE	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving en Departement Werk en Sociale Economie	Wijziging van Aansluiters-BVR VHP in functie van aansluiting Vlaamse Sociale Inspectie	In voorbereiding
Besluit van de Vlaamse Regering over de inwerkingtreding van het decreet van 22 december 2023 houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur	Besluit Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving	Dit besluit regelt de inwerkingtreding en eventuele modaliteiten van het decreet van 22 december 2023 houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur	In voorbereiding
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest betreffende de opdracht en werking van de Directie Integriteitsbeoordeling voor	Samenwerkingsakkoord en instemmingsdecreet	Justitie en Handhaving	Agentschap Justitie en Handhaving – afdeling Handhaving	Decretale verankering van het samenwerkingsakkoord	In voorbereiding

Openbare Besturen en betreffende de toegang tot persoonsgegevens.					
Digitaal platform	Wijziging van BVR	Bestuursrechtspraak	DBRC	Het bestaande digitaal loket wordt uitgebreid tot een digitaal platform waardoor de volledige afhandeling van de procedure bij de verschillende bestuursrechtscolleges digitaal kan verlopen. Daarnaast bevat dit decreet ook enkele algemene procedurele en organisatorische wijzigingen. De voormelde wijzigingen zullen juridisch mogelijk gemaakt worden via de aanpassing van de procedurele regelgeving.	BVR in opmaak

8 BIJLAGE ‘PRESTATIE-INDICATOREN’

8.1 JUSTITIE EN HANDHAVING

Prestatie-indicator: aantal opdrachten van de justitiehuizen

De Vlaamse justitiehuizen werken in opdracht van federale opdrachtgevers. Vlaanderen ontvangt een dotatie van de federale overheid voor elke nieuwe opdracht. Meer opdrachten vereisen immers voldoende justitieassistenten. Deze personeelscapaciteit is noodzakelijk om straffeloosheid te voorkomen, slachtoffers te ondersteunen en gezinnen antwoorden te bieden. In 2023 ontvingen de justitiehuizen 35.927 nieuwe dossiers. Meer nieuwe dossiers hebben een cumulatief effect: de begeleiding door een justitieassistent kan immers jaren duren, bijvoorbeeld bij probatie of slachtofferonthaal. Daardoor zien we dat het aantal actieve dossiers – dus het aantal dossiers waarin een justitieassistent actief aan de slag is – met 43,4% is gestegen sinds 2019.

Deze indicator is budgettair relevant, gezien de afhankelijkheid van een federale dotatie en het belang van een balans tussen de beschikbare personeelscapaciteit en het aantal opdrachten. Daarnaast heeft een verhoogde instroom – samen met meer personeelsleden – ook een impact op het benodigd budget voor de ondersteunende werking en diensten (HR, opleiding, tolken, terreinondersteuning, communicatie, ...). De uitbreiding van het aantal opdrachten – zowel in kwantiteit als diversiteit – vereist ook voldoende investeringen in technologische vernieuwing en aanpassingen van bestaande IT-applicaties.

De indicator geeft uitvoering aan ‘SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden’, ‘SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen’ en ‘SD 6: Een kwalitatief maatschappelijk onderzoek bij complexe echtscheidingen’.

Prestatie-indicator: aantal personen onder elektronisch toezicht

Het VCET werkt in opdracht van federale opdrachtgevers. Het dagcijfer is het aantal personen dat op hetzelfde moment onder elektronisch toezicht staat. Dit kan gaan over zowel volwassen en minderjarige daders als de monitoring via de slachtofferapplicatie. Het gemiddeld dagcijfer geeft weer hoeveel enkelbanddragers dagelijks opgevolgd worden door het VCET, uitgedrukt in een gemiddeld cijfer per maand. In 2023 werden gemiddeld 1.788 enkelbanddragers dagelijks gemonitord.

We hebben vat op de invulling van de opdrachten voor het VCET maar niet op de grootteorde ervan. De prestatie-indicator is relevant voor de operationele organisatie, want de stijging van de instroom of van een bepaald mandaat (met specifieke uitvoeringsmodaliteiten) heeft gevolgen op de beschikbare capaciteit. Deze indicator geeft uitvoering aan ‘SD 1: Een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden’ en ‘SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen’.

Prestatie-indicator: voortgang Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

Het strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 bundelt de acties van de Vlaamse Regering om de re-integratie van gedetineerden te faciliteren. Over alle beleidsdomeinen heen werden 69 acties geformuleerd die moeten bijdragen tot een veiligere samenleving aan de hand van een betere re-integratie. Daarvan zijn/is 22 acties gerealiseerd, 46 acties lopende en één actie vertraagd.

De budgetten worden ingezet vanuit de betrokken agentschappen. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'OD 7 Een sterke hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden' onder 'SD 2: Recidive voorkomen en de re-integratie van daders bevorderen'.

Prestatie-indicator: aantal meldingen Veilig Huis

Veilig Huis zorgt voor verbinding tussen gezinnen en betrokken diensten in situaties waarbij sprake is van (intra)familiale conflicten die leiden tot geweld en werkt op basis van melding door professionele diensten. In 2023 werden 3479 dossiers behandeld door de Veilige Huizen.

Deze indicator geeft aan in welke mate beroep wordt gedaan op Veilig Huis om een intersectorale aanpak bij intrafamiliaal geweld te bieden. Deze indicator is budgettair relevant, gezien het belang van een balans tussen het aantal opdrachten en de beschikbare personeelscapaciteit vanuit het Agentschap Justitie en Handhaving (casusregisseurs) en/of lokale besturen (casusondersteuners). Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 3: De integrale aanpak van intrafamiliaal, seksueel en eerge relateerd geweld'.

Prestatie-indicator: aantal meldingen bij de Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden

De Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden geeft slachtoffers de mogelijkheid om erkenning te krijgen voor wat hen in het verleden werd aangedaan. In 2023 ontving de commissie 115 meldingen. Onder een melding begrijpen we iedere vorm van contactname met de commissie door een persoon naar aanleiding van feiten van misbruik in het verleden. De melding kan gebeuren door een slachtoffer, een betrokken naaste, een professionele hulpverlener of een (vermeende) pleger. Onder deze indicator begrijpen we zowel ontvankelijke als onontvankelijke meldingen.

Het aantal meldingen bij de commissie geeft belangrijke informatie over (1) de bekendheid en toegankelijkheid van de commissie bij/voor de doelgroep en het brede publiek en (2) de nood van burgers aan hulp, ondersteuning en erkenning naar aanleiding van feiten van misbruik die zich in het verleden hebben voorgedaan. De ambitie is om de commissie zo breed mogelijk bekend te maken én om voor zoveel mogelijk burgers een aanbod te realiseren dat tegemoetkomt aan hun nood aan erkenning en bemiddeling naar aanleiding van aangedaan leed. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'OD 3: Een luisterend oor voor alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik' onder 'SD 1: een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden'.

Prestatie-indicator: aantal meldingen bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag

Het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag bestaat sinds september 2023 en behandelt meldingen van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag in een context waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. In het eerste jaar sinds de oprichting ontving het meldpunt 645 meldingen. Onder een melding begrijpen we iedere vorm van contactname met het meldpunt door een persoon naar aanleiding van feiten van grensoverschrijdend gedrag (binnen een Vlaamse context). De melding kan gebeuren door een slachtoffer, een getuige, een verwant, een derde, een organisatie of een (vermeende) pleger. Onder deze indicator begrijpen we zowel ontvankelijke als onontvankelijke meldingen.

Het aantal meldingen bij het meldpunt geeft belangrijke informatie over de bekendheid en toegankelijkheid van het meldpunt en de nood van burgers aan hulp en ondersteuning naar aanleiding van feiten van

grensoverschrijdend gedrag. De ambitie is om het meldpunt bij alle Vlaamse sectoren bekend te maken én om voor zoveel mogelijk burgers een aanbod te realiseren dat een passend gevolg geeft aan hun melding van grensoverschrijdend gedrag. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'OD 3: Een luisterend oor voor alle slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en misbruik' onder 'SD 1: een centrale rol voor alle slachtoffers en hun nabestaanden'.

Prestatie-indicator: aantal aansluitingen op het Vlaams Handhavingsplatform

Het Vlaams Handhavingsplatform (VHP) zorgt ervoor dat inspectiediensten digitaal kunnen werken en gegevens uitwisselen, zowel met de burgers en ondernemingen als met collega-inspectiediensten en andere handhavingspartners. Het platform beoogt alle handhavingsinformatie over alle materies waarvoor Vlaanderen bevoegd is te vatten. Deze indicator geeft aan hoeveel materies er zijn aangesloten op het VHP. Voor de aansluiting van een materie is een BVR vereist, waarbij één BVR meerdere materies kan omvatten. Een materie kan worden geïdentificeerd aan de hand van het rechtsbrononderdeel zoals geïdentificeerd in de Vlaamse Codex en dat als metadata wordt opgenomen in het VHP. In 2024 werden 301 materies aangesloten op het VHP.

De Vlaamse Regering engageerde zich om alle inspectiediensten te laten aansluiten op het VHP, zodat de handhavingsinformatie voor alle materies centraal beschikbaar komt en uitwisselbaar wordt. De aansluiting verloopt gespreid in de tijd en na aanneming van een aansluiters-BVR. Deze indicator geeft uitvoering aan 'SD 10: De verdere digitalisering van Vlaamse handhaving'.

Prestatie-indicator: het aantal nieuw inkomende vorderingen inzake jeugddelicten op de jeugdrechtbanken

Voor een onderbouwd beleid inzake jeugddelinquentie is het aantal nieuw inkomende vorderingen en de evolutie ervan inzake jeugddelinquentie op de 14 jeugdrechtbanken (Vlaanderen en Brussel) een cruciale basis prestatie-indicator. De indicator geeft aan hoeveel nieuwe potentiële opdrachten er binnen komen voor de maatregelen en sancties zoals voorzien in het jeugddelinquentierecht. De indicator weerspiegelt de te verwachten druk op de jeugdrechtbanken op niveau van de jeugdrechter (de voorbereidende rechtspleging) en de jeugdrechtbank (de uitvoering van vonnissen).

De indicator is van belang om de komende periode het beslissingsbeleid van de jeugdrechtbanken te monitoren en verder prognoses te maken in functie van de noodzakelijk beschikbare capaciteit over de diverse reactiewijzen. Budgettair is natuurlijk van belang: de verhoudingen van het aantal nieuwe vorderingen en de beslissingen van de jeugdrechtbanken. Met andere woorden de procentuele verhouding in het aantal beslissingen dat resulteert in een plaatsing in een gemeenschapsinstellingen, het aantal gemeenschapsgerichte reacties (bijv. gemeenschapsdiensten) en de evolutie op termijn van het aantal beslissingen inzake nieuwe reactiewijzen zoals o.a. het aantal minderjarigen onder elektronische monitoring, het aantal minderjarigen in lokale ketenaanpak,...

Op basis van deze prestatie-indicator kan op korte termijn verdere data zowel kwantitatief als kwalitatief gegeneerd worden inzake het beslissingsbeleid en de overlap van het aantal nieuw inkomende vorderingen inzake jeugddelinquentie met een lopend dossier inzake verontrusting.

De evolutie van de prestatie-indicator wordt tevens gekoppeld aan de evolutie van het aantal PV's inzake jeugddelicten op niveau van de jeugdparquetten. Deze indicator geeft uitvoering aan 'SD 8: Een krachtadig, responsabiliserend en innovatief jeugddelinquentiebeleid'.

8.2 BESTUURSRECHTSPRAAK

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken RVVB in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de RVVB volledig wordt afgesloten. In het werkjaar 2023-2024 werd het dossier afgesloten door 961 uitspraken van de RVVB. De streefwaarde is 100 einduitspraken per VTE RVVB-bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van de RVVB in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken Handhavingscollege in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van het Handhavingscollege volledig wordt afgesloten. In het werkjaar 2023-2024 werd het dossier afgesloten door 63 uitspraken van het Handhavingscollege. De streefwaarde zijn 40-60 einduitspraken per 0,6 VTE bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van het HHC in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

Prestatie-indicator: aantal einduitspraken RSTVB in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen volledig wordt afgesloten. De RSTVB kantelde in september 2023 onder de DBRC-koepel in, waardoor een laatst gekende waarde niet representatief is en beïnvloed door de uitzonderlijke omstandigheden naar aanleiding van de inkanteling. Een laatst gekende waarde kan voorlopig

niet als maatstaf dienen voor de prestatie-informatie. De streefwaarde is 500 einduitspraken per VTE bestuursrechter per werkjaar.

Het aantal einduitspraken van de RSTVB in een werkjaar heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

Prestatie-indicator: afhandelingsnelheid RVERKB in een werkjaar

Deze prestatie-indicator betreft de afhandelingsnelheid RVERKB in een werkjaar, ofwel het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld. Er wordt gestreefd naar een situatie waarin alle dossiers binnen de wettelijk gestelde termijn worden afgehandeld. In het werkjaar 2023-2024 werden geen bezwaren ingediend bij de RVERKB

Het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld, heeft verschillende beleidsmatig relevante aspecten. Zo verliest de Raad immers zijn bevoegdheid wanneer niet binnen de decretaal vooropgestelde behandelingstermijn wordt uitgesproken (i.t.t. andere rechtscolleges). Verder kan het een indicatie geven van de efficiëntie waarmee de Raad zaken afhandelt. Daarnaast draagt een consistent aantal uitspraken bij aan een voorspelbare en stabiele juridische omgeving, wat het vertrouwen in de Vlaamse bestuursrechtspraak ten goede komt. Ook het openbaar maken van de einduitspraken en de communicatie hierover heeft een positieve invloed op de transparantie van de bestuursrechtspraak.

Het opvolgen van het aantal einduitspraken en de analyse van de budgettaire impact hierop komt een duurzame en efficiënte werking van de Raad ten goede. Deze prestatie-indicator helpt om beslissingen te maken over het toewijzen van middelen en strategische investeringen, waardoor zowel de kwaliteit als de efficiëntie van rechtspraak gewaarborgd wordt. Deze prestatie-indicator geeft uitvoering aan 'SD 1: Maximaal inzetten op organisatieontwikkeling', 'SD 2: Institutioneel kader: vereenvoudiging van regelgeving en nieuwe bevoegdheden' en 'SD 3: Digitale bestuursrechtspraak'.

9 BIJLAGE ‘METADATA-FICHES PER INDICATOR’

Benaming	Aantal opdrachten van de justitiehuizen
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de evolutie van het aantal nieuwe dossiers op kwartaal- of jaarbasis. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijke opdrachten, slachtofferonthaal en burgerrechtelijke opdrachten.
Bron	Bestaande rapporten in PowerBI op basis van brondata in SIPAR (dossiersysteem justitiehuizen)
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal personen onder elektronisch toezicht
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Het gemiddeld dagcijfer van het aantal personen onder elektronisch toezicht geeft weer hoeveel enkelbanddragers en slachtoffers dagelijks opgevolgd worden door het VCET, uitgedrukt in een gemiddeld cijfer per maand. De waarde wordt bepaald op het aantal ET-aansluitingen.
Bron	SISSET (dossiersysteem VCET)
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Voortgang Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de voortgang van de acties uit het STRAP, dewelke wordt opgelijst door de eigenaren van de acties, nl. de Vlaamse bevoegde beleidsdomeinen. Volgende statussen werden bepaald: gerealiseerd, lopend of nog niet gestart.
Bron	Excel-tabel op een gedeelde SharePointsite
Meetfrequentie	Twee keer per jaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal aanmeldingen Veilig Huis
Soort indicator	Outputindicator

Berekeningswijze	Deze indicator behelst het totaal aantal aanmeldingen van cliëntsystemen bij Veilige Huizen op jaarbasis, ongeacht of en welk actief aanbod volgt na aanmelding.
Bron	SharePointsites van de Veilige Huizen – dossierbeheersysteem is in opmaak
Meetfrequentie	Jaarlijks - eind januari, volgend op het betreffende werkingsjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal aanmeldingen Commissie Erkenning en Bemiddeling voor misbruik uit het verleden
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal aanmeldingen weer dat binnenkomt bij en geregistreerd wordt door de commissie.
Bron	SharePointsite Comeb
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal meldingen bij het Vlaams Meldpunt Grensoverschrijdend Gedrag
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal meldingen weer dat binnenkomt bij en geregistreerd wordt door het Vlaams Meldpunt GOG.
Bron	SharePointsite Meldpunt GOG
Meetfrequentie	Registratie: dagelijks - Rapportering: op kwartaal- of jaarbasis
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal aansluitingen op het Vlaams Handhavingsplatform
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator geeft het aantal materies weer die via een BVR zijn aangesloten en die via het rechtsbrononderdeel van de Vlaamse Codex kunnen worden geïdentificeerd.
Bron	Handmatige telling bij de afdeling Vlaamse Handhaving via tellingen van aansluiters-BVR's en rechtsbrononderdelen, bij verdere ontwikkeling van het VHP zal dit kunnen gebeuren aan de hand van het VHP zelf
Meetfrequentie	Recurrent, telkens als er een BVR wordt aangenomen
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal nieuw inkomende vorderingen jeugddelinquentie op de jeugdrechtbanken (Vlaanderen en Brussel)
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal nieuw inkomende vorderingen en de evolutie ervan op de jeugdrechtbanken.
Bron	Bestaande registratie en rapportage (cf. cijferrapporten jeugddelinquentie)
Meetfrequentie	Maandelijks / Kwartaal / Jaarcijfers
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal einduitspraken RVVB in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de RVVB volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal einduitspraken Handhavingscollege in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van het Handhavingscollege volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Aantal einduitspraken RSTVB in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet het aantal uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen volledig wordt afgesloten.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag

Benaming	Afhandelingssnelheid RVERKB in een werkjaar
Soort indicator	Outputindicator
Berekeningswijze	Deze indicator meet de afhandelingssnelheid RVERKB in een werkjaar, ofwel het percentage van uitspraken waarmee een dossier op het niveau van de Raad voor

	Verkiezingsbetwistingen binnen de wettelijk gestelde termijn is afgehandeld.
Bron	STEFFI
Meetfrequentie	Werkjaar
Kwaliteitsbeoordeling	Niet gecertificeerd
Reeds gebruikt in andere documenten	Jaarverslag